ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

ΑΘΗΝΑ 2021

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2019

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

ΑΘΗΝΑ 2021

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ακρωνύμια

Ακρωνύμιο	Επεξήγηση
ΓΚΠΔ	Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων
GDPR	General Data Protection Regulation
ΕΣΠΔ	Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων
EDPB	European Data Protection Board
ΥΠΔ	Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων
DPO	Data Protection Officer
ΕΕΠΔ	Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων
EDPS	European Data Protection Supervisor
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΔΕΕ	Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
IMI	Σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά Internal Market Information System
EEA	Επικεφαλής εποπτική αρχή (Lead Supervisory Authority)
BCR	Binding Corporate Rules (Δεσμευτικοί Εταιρικοί Κανόνες)
ΟΕ29	Ομάδα εργασίας του άρθρου 29

Οι ετήσιες εκθέσεις και οι πράξεις της Αρχής
είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της **www.dpa.gr**

Προλογικο Σημειωμα

Η έναρξη εφαρμογής του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ) της ΕΕ στις 25 Μαΐου 2018 σηματοδότησε θετικές εξελίξεις όσον αφορά την προστασία των προσωπικών δεδομένων κατά τη διάρκεια του 2019. Ανάμεσα σε αυτές ξεχωρίζουν η παρουσίαση των πρώτων ενθαρρυντικών «δειγμάτων γραφής» από τις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων και από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων.

Αναμφισβήτητα, στα πλεονεκτήματα από την έναρξη εφαρμογής του ΓΚΠΔ είναι ότι αυξήθηκε η ευαισθητοποίηση για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και πολλοί οργανισμοί και επιχειρήσεις είδαν το γεγονός αυτό ως «ευκαιρία» να αναδιοργανωθούν και να υιοθετήσουν καλές πρακτικές στις δραστηριότητες επεξεργασίας δεδομένων.

Είναι βέβαιο ότι ο ΓΚΠΔ δεν αποτελεί μόνο ένα νέο νομοθετικό πλαίσιο αλλά εισάγει και μια νέα κουλτούρα ευθύνης και συμμόρφωσης. Χρειάζεται περισσότερος χρόνος για να συναχθούν ολοκληρωμένα και ασφαλή συμπεράσματα σε ό,τι αφορά την προσαρμογή στις απαιτήσεις της νέας νομοθεσίας. Κατέστη σαφές, πάντως, το 2019 ότι η εφαρμογή των νέων κανόνων είναι μια δυναμική διαδικασία, για την οποία απαιτείται διαρκής και συστηματική προσπάθεια.

Η καθυστερημένη υιοθέτηση του εθνικού νόμου 4624/2019 δεν εμπόδιζε την εφαρμογή του Κανονισμού, ο οποίος είναι το βασικό νομοθέτημα και έχει υπέρτερη νομική ισχύ. Υπό αυτό το πρίσμα, ο νόμος 4624/2019 είναι συμπληρωματικός και εφαρμόζεται στο μέτρο που δεν έρχεται σε αντίθεση με τον Κανονισμό. Ο ιδρυτικός νόμος της Αρχής 2472/1997 εξακολούθησε να ισχύει, κατά τη διάρκεια του μεγαλύτερου μέρους του 2019, αλλά μόνο κατά το τμήμα που δεν ερχόταν σε αντίθεση με τον ΓΚΠΔ ή αφορούσε ζητήματα τα οποία δεν ρυθμίζονται πλήρως από το νέο αυτό ευρωπαϊκό νομοθέτημα, το οποίο έχει άμεση εφαρμογή. Με την ψήφιση του ανωτέρω αναφερόμενου ν. 4624/2019 καταργήθηκε ο ν. 2472/1997, εκτός ορισμένων διατάξεών του, οι οποίες διατηρούνται σε ισχύ.

Με την εφαρμογή του ΓΚΠΔ κατέστη σαφές ότι ενισχύεται η αποστολή της εποπτικής αρχής προστασίας δεδομένων. Διατηρείται ο τριπλός ρόλος και στόχος της Αρχής, ενημερωτικός, ρυθμιστικός, ελεγκτικός – κυρωτικός. Ασκείται, όμως, πλέον σε διαφορετικά νομικά και πραγματικά δεδομένα. Ουσιώδης μεταβολή επήλθε λόγω του νέου πλαισίου σύμπραξης με ομόλογες αρχές των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θεσπίστηκαν, ειδικότερα, διαδικασίες συνεργασίας και συνεκτικότητας, οι οποίες εισάγουν ουσιαστική διαφοροποίηση στη δράση της Αρχής. Στο πλαίσιο της εν λόγω συνεργασίας, προβλέπονται κοινές δράσεις και κοινοί έλεγχοι αλλά και υποχρεώσεις της Αρχής έναντι των ομολόγων της με αυστηρές μάλιστα προθεσμίες.

Το 2019 η Αρχή εξέτασε σημαντικές υποθέσεις είτε με αφορμή καταγγελίες ή ελέγχους που πραγματοποιήθηκαν αυτεπαγγέλτως είτε στο πλαίσιο του γνωμοδοτικού της έργου και εξέδωσε σημαντικές αποφάσεις επιβάλλοντας, με κάποιες από αυτές, πρόστιμα αλλά απευθύνοντας και συστάσεις, προειδοποιήσεις ή επιπλήξεις σε υπευθύνους επεξεργασίας δεδομένων. Όλα αυτά αναλύονται ενδελεχώς στην παρούσα έκθεση πεπραγμένων.

Ενδεικτικά σημειώνω ότι, μεταξύ των πολλών και σύνθετων δραστηριοτήτων της, η Αρχή εξέδωσε τα αρχικά συμπεράσματα από την πρώτη μεγάλης κλίμακας έρευνα με σκοπό τον έλεγχο της συμμόρφωσης 65 υπευθύνων επεξεργασίας δεδομένων με τον ΓΚΠΔ και τη νομοθεσία για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, οι οποίοι δραστηριοποιούνται διαδικτυακά στους τομείς των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, υπηρεσιών ασφάλισης, ηλεκτρονικού εμπορίου, υπηρεσιών εισιτηρίων και των υπηρεσιών δημοσίου τομέα. Αντικείμενο των ελέγχων αποτέλεσαν ο τρόπος ικανοποίησης συγκεκριμένων απαιτήσεων του νομοθετικού πλαισίου προστασίας δεδομένων.

Επιπλέον, η Αρχή κίνησε αυτεπάγγελτη διαδικασία δειγματοληπτικών ελέγχων σε εταιρείες του ελεγκτικολογιστικού χώρου σε σχέση με τη συμμόρφωσή τους προς τις υποχρεώσεις σεβασμού και προστασίας των δικαιωμάτων των εργαζομένων. Μέσα στο 2019 η Αρχή εξέδωσε, επίσης, κατευθυντήριες γραμμές για τη σύννομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων με σκοπό την πολιτική επικοινωνία ενόψει των ευρωπαϊκών και εθνικών εκλογών του Μαΐου και του Ιουλίου 2019, αντιστοίχως. Αξιοσημείωτο είναι, επίσης, ότι η Αρχή κάλεσε όσους φορείς του Δημοσίου Τομέα δεν έχουν ακόμα συμμορφωθεί με την πολύ βασική υποχρέωση του ορισμού DPO να το πράξουν άμεσα.

Η παρούσα έκθεση αποτυπώνει τις εντατικές και συστηματικές προσπάθειες που κατέβαλε η Αρχή στο πλαίσιο ενός άτυπου «αγώνα διαρκείας» για να ανταποκριθεί στα νέα καθήκοντα και τις αρμοδιότητές της αν και εξαιρετικά αποδυναμωμένη από άποψη προσωπικού. Παρότι το πρόβλημα της υποστελέχωσης συνεχίστηκε και το 2019, αύξησε την αποτελεσματικότητά της χάρις στο υψηλό αίσθημα ευθύνης και την ένταση των προσπαθειών του ανθρώπινου δυναμικού της, παραμένοντας αφοσιωμένη στην αποστολή που της έχει αναθέσει η Πολιτεία.

Υπό αυτά τα δεδομένα, η Αρχή επιτέλεσε, με τον πληρέστερο δυνατό τρόπο, το έργο και τα καθήκοντα που της ανατέθηκαν με τον ΓΚΠΔ, με τον οποίο μεταβάλλονται οι προβλεπόμενες από την προγενέστερη νομοθεσία αρμοδιότητές της. Συγχρόνως, ανέλαβε πρωτοβουλίες γενικότερης ενημέρωσης σχετικά με τις ρυθμίσεις του ΓΚΠΔ, όπως

η διοργάνωση/συνδιοργάνωση ή υποστήριξη ενημερωτικών εκδηλώσεων, η υλοποίηση επιμορφωτικών σεμιναρίων σε υπευθύνους προστασίας δεδομένων στο πλαίσιο της υλοποίησης χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ έργων, η διοργάνωση εκπαιδευτικής ημερίδας για μαθητές, η συμμετοχή εκπροσώπων της σε συνέδρια, η δημοσίευση άρθρων στα ΜΜΕ και η δημιουργία ενημερωτικού περιεχομένου για την ιστοσελίδα της, η οποία βρίσκεται σε συνεχή διαδικασία επικαιροποίησης και εμπλουτισμού.

Η Αρχή, όπως όλες οι ανεξάρτητες εποπτικές αρχές προστασίας δεδομένων, που συγκροτούν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων και οι οποίες έχουν επιφορτιστεί με το έργο της εφαρμογής του ΓΚΠΔ, καλείται να αναζητά το σημείο όπου ισορροπούν η προστασία της ιδιωτικής ζωής και το δικαίωμα του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού με την εξυπηρέτηση του γενικότερου συμφέροντος της κοινωνίας. Το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν αυτονομείται από το σύνολο της έννομης τάξης. Η εφαρμογή των σχετικών νομικών κανόνων σταθμίζεται με την ανάγκη να διαφυλαχθούν τα λοιπά θεμελιώδη δικαιώματα, αλλά και να εξυπηρετηθεί το δημόσιο συμφέρον, δηλαδή το γενικότερο συμφέρον της κοινωνίας. Απαιτούνται πράγματι δύσκολες σταθμίσεις για την ανεύρεση του σημείου στο οποίο μπορούν να εναρμονιστούν στην πράξη, σε δεδομένες κάθε φορά πραγματικές καταστάσεις, τα συχνά αλληλοσυγκρουόμενα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα. Σε κάποιες ιδιαίτερες περιπτώσεις, στις οποίες συντρέχουν εξαιρετικές συνθήκες, αυτή η σύγκρουση εμφανίζεται έντονη και η ανάγκη αντιμετώπισης σοβαρών κινδύνων μπορεί να οδηγήσει σε μετατόπιση του σημείου ισορροπίας, χωρίς υπέρβαση όμως των ορίων που χαράσσονται από την αρχή της αναλογικότητας. Η προσήλωση στη διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι μια διαρκής προσπάθεια και από το αποτέλεσμα αυτής θα κριθεί τελικά η ποιότητα της δημοκρατίας και του πολιτισμού μας την επόμενη ημέρα.

Κωνσταντίνος Μενουδάκος

Πρόεδρος της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

1. Εισαγωγη

1.1. ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα είναι συνταγματικά κατοχυρωμένη ανεξάρτητη δημόσια Αρχή (άρθρο 9Α του Συντάγματος) που ιδρύθηκε με τον νόμο 2472/1997, ο οποίος είχε ενσωματώσει στο ελληνικό δίκαιο την ευρωπαϊκή Οδηγία 95/46/ΕΚ για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών. Εξυπηρετείται από δική της Γραμματεία που λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης και έχει δικό της προϋπολογισμό.

Με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων – ΓΚΠΔ), ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή στις 25/5/2018 σε όλες τις χώρες της ΕΕ, η Οδηγία 95/46/ΕΚ καταργήθηκε. Πλέον, από 29/8/2019, ισχύει ο νόμος 4624/2019 («Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις»). Στον ανωτέρω αναφερόμενο νόμο, τα άρθρα 9 έως και 20 αναφέρονται στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (εποπτική αρχή). Ο δε νόμος 2472/1997 έχει καταργηθεί εκτός ορισμένων διατάξεων που αναφέρονται ρητά στο άρθρο 84 του νόμου 4624/2019. Ο νόμος 4624/2019 περιλαμβάνει και την ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου.

Επίσης, όσον αφορά την προστασία των προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, η Αρχή εφαρμόζει τον νόμο 3471/2006 που αντίστοιχα ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την ευρωπαϊκή Οδηγία 2002/58/ΕΚ.

Η Αρχή είναι επιφορτισμένη με την εποπτεία της εφαρμογής των διατάξεων του ΓΚΠΔ (άρθρο 51 παρ. 1, αιτ. σκ. 123), του ν. 4624/2019 και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων (άρθρο 9 του ν. 4624/2019).

Συμβάλλει στη συνεκτική εφαρμογή του ΓΚΠΔ σε ολόκληρη την Ένωση και για τον σκοπό αυτό συνεργάζεται με τις εποπτικές αρχές των κρατών μελών της ΕΕ και με την Επιτροπή (άρθρο 51 παρ. 2, αιτ. σκ. 123 του ΓΚΠΔ˙ άρθρο 10 του ν. 4624/2019). Η Αρχή εκπροσωπεί την Ελλάδα στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΔ) και σε άλλες επιτροπές ή όργανα με αντικείμενο την προστασία δεδομένων και συνεργάζεται με αντίστοιχες αρχές τρίτων χωρών και διεθνείς οργανισμούς (άρθρο 50 του ΓΚΠΔ, άρθρο 10 του ν. 4624/2019).

Η Αρχή είναι αρμόδια να εκτελεί τα καθήκοντά της (άρθρα 57 του ΓΚΠΔ και 13 του ν. 4624/2019) και να ασκεί τις εξουσίες που της ανατίθενται (άρθρα 58 του ΓΚΠΔ και 15 του ν. 4624/2019) στο έδαφός της (άρθρο 55 παρ. 1, αιτ. σκ. 122, 129 του ΓΚΠΔ˙ άρθρο 9 του ν. 4624/2019) με πλήρη ανεξαρτησία (άρθρο 52, αιτ. σκ. 117-118, 121 του ΓΚΠΔ˙ άρθρο 11 του ν. 4624/2019).

Ειδικότερα, η Αρχή είναι, μεταξύ άλλων, επιφορτισμένη με τα ακόλουθα (άρθρο 57 ΓΚΠΔ, άρθρο 13 του ν. 4624/2019):

- Να παρακολουθεί και να επιβάλλει την εφαρμογή του ΓΚΠΔ, του ν. 4624/2019 και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου έναντι της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων.
- Να προωθεί την ευαισθητοποίηση του κοινού στα ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων και των υπευθύνων και εκτελούντων την επεξεργασία σχετικά με τις υποχρεώσεις τους. Ειδική προσοχή αποδίδεται σε δραστηριότητες που απευθύνονται σε παιδιά.
- Να παρέχει γνώμη για κάθε ρύθμιση που πρόκειται να περιληφθεί σε νόμο ή σε κανονιστική πράξη, η οποία αφορά επεξεργασία δεδομένων.
- Να εκδίδει οδηγίες και να απευθύνει συστάσεις για κάθε θέμα που αφορά την επεξεργασία δεδομένων, με την επιφύλαξη των καθηκόντων του ΕΣΠΔ.
- Να παρέχει κατόπιν αιτήματος πληροφορίες στα υποκείμενα των δεδομένων σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων τους.
- Να χειρίζεται τις υποβληθείσες για παράβαση διατάξεων του ΓΚΠΔ καταγγελίες.
- Να διενεργεί έρευνες ή ελέγχους σχετικά με την εφαρμογή της νομοθεσίας περί προστασίας προσωπικών δεομένων.
- Να καταρτίζει και να διατηρεί κατάλογο σε σχέση με την απαίτηση για διενέργεια

εκτίμησης αντικτύπου (άρθρο 35 παρ. 4 του ΓΚΠΔ) και να παρέχει συμβουλές σχετικά με τις πράξεις επεξεργασίας του άρθρου 36 παρ. 2 του ΓΚΠΔ.

- Να ενθαρρύνει την κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας και να εγκρίνει κώδικες δεοντολογίας που παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις.
- Να ενθαρρύνει τη θέσπιση μηχανισμών πιστοποίησης προστασίας δεδομένων και σφραγίδων και σημάτων προστασίας των δεδομένων και να εγκρίνει τα κριτήρια πιστοποίησης.
- Να σχεδιάζει και να δημοσιεύει απαιτήσεις διαπίστευσης φορέα για την παρακολούθηση κωδίκων δεοντολογίας και φορέα πιστοποίησης.
- Να συνεργάζεται με άλλες εποπτικές αρχές μέσω ανταλλαγής πληροφοριών και να παρέχει αμοιβαία συνδρομή σε αυτές με σκοπό τη διασφάλιση της συνεκτικότερης εφαρμογής του ΓΚΠΔ.
- Να συμβάλλει στις δραστηριότητες του ΕΣΠΔ.

Επιπλέον, η Αρχή διαθέτει εξουσίες ελέγχου, καθώς και διορθωτικές, συμβουλευτικές και αδειοδοτικές εξουσίες, όπως αυτές εξειδικεύονται και αναλύονται στο άρθρο 58 του ΓΚΠΔ και στο άρθρο 15 του ν. 4624/2019.

Όταν η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων γίνεται από δημόσιες αρχές ή από ιδιωτικούς φορείς που ενεργούν βάσει του άρθρου 6 παρ. 1 στ, γ ή ε του ΓΚΠΔ (άρθρο 55 παρ. 2, αιτ. σκ. 128 του ΓΚΠΔ), επιλαμβάνεται μόνον η Αρχή ως αποκλειστικά αρμόδια και δεν εφαρμόζονται οι αναφερόμενοι παρακάτω κανόνες συνεργασίας και συνεκτικότητας σχετικά με την Επικεφαλής Εποπτική Αρχή – ΕΕΑ (Lead Supervisory Authority) και τον «μηχανισμό μίας στάσης» («one-stop-shop mechanism») (αιτ. σκ. 128 του ΓΚΠΔ).

Ακόμα, η Αρχή καταρτίζει ετήσια έκθεση των δραστηριοτήτων της, την οποία υποβάλλει στο εθνικό κοινοβούλιο, την κυβέρνηση και άλλες αρχές και την καθιστά διαθέσιμη στο κοινό, την Επιτροπή και το ΕΣΠΔ (άρθρο 59 του ΓΚΠΔ, άρθρο 14 του ν. 4624/2019).

Συνεργασία και συνεκτικότητα

Στις περιπτώσεις που διενεργείται διασυνοριακή επεξεργασία δεδομένων (άρθρο 4 παρ. 23 του ΓΚΠΔ) εφαρμόζεται, κατά γενικό κανόνα, ο μηχανισμός συνεργασίας μεταξύ της ΕΕΑ και των ενδιαφερόμενων εποπτικών αρχών, την πρωταρχική ευθύνη για την εποπτεία της οποίας έχει η ΕΕΑ (άρθρο 60, αιτ. σκ. 124-126 του ΓΚΠΔ˙ WP244rev.01).

Η Αρχή είναι αρμόδια να ενεργεί ως ΕΕΑ για τη διασυνοριακή επεξεργασία που διεξάγεται από υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούντα την επεξεργασία, ο οποίος έχει την κύρια ή τη μόνη εγκατάστασή του στο έδαφός της, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 60 του ΓΚΠΔ (άρθρο 56 παρ. 1, αιτ. σκ. 124 του ΓΚΠΔ). Στις περιπτώσεις που συντρέχει μία εκ των προϋποθέσεων που αναφέρονται στο άρθρο 4 παρ. 22 του ΓΚΠΔ, η Αρχή ενεργεί ως ενδιαφερομένη εποπτική αρχή (άρθρα 60, 66, αιτ. σκ. 124-125, 130-131, 143 του ΓΚΠΔ). Ακόμη, συνεργάζεται με τις εποπτικές αρχές των κρατών μελών της ΕΕ παρέχοντας αμοιβαία συνδρομή και πραγματοποιώντας κοινές επιχειρήσεις, σε διμερή ή πολυμερή βάση, προκειμένου να διασφαλισθεί η συνεκτική εφαρμογή του ΓΚΠΔ και η λήψη κοινών μέτρων ελέγχου (άρθρα 61-62, αιτ. σκ. 133-134, 138 του ΓΚΠΔ).

Κατά παρέκκλιση από τον γενικό κανόνα, η Αρχή είναι αρμόδια να εξετάσει υποβληθείσα καταγγελία ή να αντιμετωπίσει πιθανή παραβίαση του ΓΚΠΔ στις περιπτώσεις που γίνεται διασυνοριακή επεξεργασία με τοπικές μόνον επιπτώσεις στο έδαφός της (cross-border processing with local impact), εάν η ΕΕΑ αποφασίσει να μην επιληφθεί της υπόθεσης κατόπιν ενημέρωσής της από την Αρχή (άρθρο 56 παρ. 2-5, αιτ. σκ. 127 του ΓΚΠΔ). Στις περιπτώσεις αυτές, η Αρχή επιλαμβάνεται της υπόθεσης σύμφωνα με τα άρθρα 61 και 62 του ΓΚΠΔ (άρθρο 56 παρ. 5 του ΓΚΠΔ).

Επίσης, η Αρχή εφαρμόζει τον μηχανισμό συνεκτικότητας (αιτ. σκ. 135 του ΓΚΠΔ), όταν προτίθεται να θεσπίσει οποιοδήποτε από τα μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 64 παρ. 1 του ΓΚΠΔ (αιτ. σκ. 136 του ΓΚΠΔ) ή κατόπιν αιτήματος γνωμοδότησης προς το ΕΣΠΔ σχετικά με οποιοδήποτε ζήτημα γενικής εφαρμογής του ΓΚΠΔ ή ζήτημα που παράγει αποτελέσματα σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη (άρθρο 64 παρ. 2 του ΓΚΠΔ) ή στο πλαίσιο της επίλυσης διαφορών μεταξύ εποπτικών αρχών από το ΕΣΠΔ (άρθρο 65, αιτ. σκ. 136 του ΓΚΠΔ) και της επείγουσας διαδικασίας (άρθρο 66, αιτ. σκ. 137 του ΓΚΠΔ).

1.2. ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Πρόεδρος, Αναπληρωτής Πρόεδρος και μέλη της Αρχής, κατά το 2019, διετέλεσαν οι εξής:

Κωνσταντίνος Μενουδάκος, Επίτιμος Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, Πρόεδρος, με αναπληρωτή του τον **Γεώργιο Μπατζαλέξη**, Επίτιμο Αρεοπαγίτη.

Τακτικά και αναπληρωματικά μέλη:

Σπυρίδων Βλαχόπουλος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών. Σημειώνεται ότι ο αναπληρωτής του προαναφερθέντος, Χαράλαμπος Τσιλιώτης, Επίκουρος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, με την υπ. αριθμ. πρωτ. Γ/ ΕΙΣ/2143/16.3.2018 αίτησή του, παραιτήθηκε για το υπόλοιπο της θητείας του και έως την 31.12.2019 δεν είχε αντικατασταθεί σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και το σχετικό αίτημα του Προέδρου της Αρχής προς τον Πρόεδρο της Βουλής.

Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Πειραιώς, με αναπληρωτή του τον **Ευάγγελο Παπακωνσταντίνου**, Δικηγόρο, Καθηγητή Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Βρυξελλών.

Χαράλαμπος Ανθόπουλος, Καθηγητής Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, με αναπληρωτή του τον **Γρηγόριο Τσόλια**, Δικηγόρο, ΜΔ Ποινικών Επιστημών.

Ελένη Μαρτσούκου, Δικηγόρος, Yale Law School Fellow, με αναπληρωτή της τον **Εμμανουήλ Δημογεροντάκη**, Δικηγόρο, ΜΔ Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης.

Η θητεία των τακτικών μελών **Κωνσταντίνου Χριστοδούλου** και **Αντωνίου Συμβώνη** και των αναπληρωτών τους **Γεωργίου Νούσκαλη** και **Παναγιώτη Ροντογιάννη**, αντιστοίχως, έληξε στις 31.1.2019 και παρατάθηκε αυτοδικαίως σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 του ν. 3051/2002, επί έξι μήνες έως τις 31.7.2019. Έως το τέλος του έτους 2019 δεν είχαν οριστεί νέα μέλη σε αντικατάσταση των προαναφερομένων.

1.3. ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Η Αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ. 1 του ιδρυτικού της νόμου 2472/1997 και το π.δ. 207/1998 «Οργάνωση της Γραμματείας της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και σύσταση οργανικών θέσεων» που διατηρείται σε ισχύ κατά το άρθρο 18 παρ. 3 του ν. 4624/2019, εξυπηρετείται από Γραμματεία η οποία λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης και αποτελείται από τέσσερα Τμήματα: 1) το Τμήμα Ελεγκτών, 2) το Τμήμα Επικοινωνίας, 3) το Τμήμα Διοικητικών Υποθέσεων και 4) το Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών, που συστάθηκε σύμφωνα με την υπ. αριθμ. Γ/ΕΞ/1435/21.2.2017 ΚΥΑ «Μεταφορά και κατανομή των αρμοδιοτήτων του άρθ. 69Γ του ν. 4270/2014 στις οργανικές μονάδες της Διεύθυνσης Γραμματείας της Αρχής. Σύσταση τμήματος αμιγώς οικονομικού ενδιαφέροντος σε αυτήν».

1. Τμήμα Ελεγκτών

Έχει αρμοδιότητες καθοριστικού χαρακτήρα για την εκπλήρωση της αποστολής της Αρχής. Ενδεικτικά, στο τμήμα αυτό ανήκει η διενέργεια διοικητικών ελέγχων σε κάθε αρχείο, η προπαρασκευή της έκδοσης κανονιστικών πράξεων για τη ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων, η σύνταξη σχεδίων οδηγιών με σκοπό την ενιαία εφαρμογή της προστατευτικής νομοθεσίας για το άτομο, η εξέταση προσφυγών και καταγγελιών και η προπαρασκευή εισηγήσεων. Ακόμη, το Τμήμα Ελεγκτών ασχολείται με τη σύνταξη της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων της Αρχής υπό τον συντονισμό του Διευθυντή Γραμματείας. Επιπλέον, οι Ελεγκτές υποβοηθούν κατηγορίες υπευθύνων επεξεργασίας στην κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας και υποστηρίζουν την ενημέρωσή τους σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων με εισηγήσεις σε συνέδρια και ημερίδες. Εκπροσωπούν την Αρχή σε όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς επίσης και σε διεθνείς ομάδες εργασίας και συνέδρια. Στις αρμοδιότητες του Τμήματος υπάγονται η προετοιμασία φακέλων, η εκπόνηση μελετών, η υποβολή εισηγήσεων και η εν γένει συνδρομή της Αρχής κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.

Το Τμήμα στελεχώνεται από ειδικούς επιστήμονες νομικής και πληροφορικής μετά τη μετατροπή των οργανικών θέσεων του επιστημονικού προσωπικού κατηγορίας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης σε θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού, σύμφωνα με τον ν. 4055/2012.

Καθόλη τη διάρκεια του έτους 2019 υπηρετούσαν στην Αρχή ως ειδικοί επιστήμονες με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου είκοσι ένας (21) υπάλληλοι. Εξ αυτών τελούσαν:

• Σε μακροχρόνια άδεια άνευ αποδοχών λόγω υπηρέτησης σε ευρωπαϊκό οργανισμό, στον οποίο μετέχει η Ελλάδα, τέσσερις (4) υπάλληλοι,

• σε απόσπαση σε ευρωπαϊκό όργανο μία (1) υπάλληλος, σε άδεια άνευ αποδοχών για σοβαρούς οικογενειακούς λόγους μία (1) υπάλληλος,

• σε άδεια ανατροφής για το ανήλικο τέκνο της και έως την ηλικία των έξι ετών αυτού, την οποία ζήτησε και έλαβε, μία (1) υπάλληλος,

• σε απόσπαση στο Υπουργείο Υγείας ένας (1) υπάλληλος.

Τον Σεπτέμβριο 2019 λύθηκε η υπηρεσιακή σχέση με την Αρχή μιας υπαλλήλου ΕΕΠ-ΙΔΑΧ νομικής κατεύθυνσης, η οποία απουσίαζε σε μακροχρόνια άδεια άνευ αποδοχών για σοβαρούς οικογενειακούς λόγους.

Συνεπώς, κατά τη διάρκεια του 2019 υπηρετούσαν στο Τμήμα δώδεκα (12) ειδικοί επιστήμονες, εκ των οποίων πέντε (5) είναι νομικοί και επτά (7) πληροφορικοί, περιλαμβανομένου του Διευθυντή της Γραμματείας.

Η Αρχή, στην προσπάθειά της να αντιμετωπίσει την υποστελέχωση σε όλα τα Τμήματά της, κίνησε τις αναγκαίες διαδικασίες για την έγκριση της πλήρωσης και την προκήρυξη είκοσι (20) θέσεων διαφόρων ειδικοτήτων, μεταξύ των οποίων και δεκατρείς (13) θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και, συγκεκριμένα, οκτώ (8) θέσεις νομικών και πέντε (5) θέσεις πληροφορικών. Η προκήρυξη των προαναφερόμενων θέσεων δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 26/τ. ΑΣΕΠ/14.9.2018 και τον Δεκέμβριο του 2019 είχαν κοινοποιηθεί από το ΑΣΕΠ τα στοιχεία των διοριστέων που προέκυψαν από τη διαδικασία που επιμελήθηκε το ίδιο.

Από τους εν λόγω διοριστέους προέκυψε η αποδοχή διορισμού των δύο (2) από τους πέντε (5) πληροφορικούς, και τεσσάρων (4) από τους οκτώ (8) νομικούς για τους οποίους και εξελίχθηκε η διαδικασία έως το τέλος 2019 (συνεχιζόμενη και το 2020).

2. Τμήμα Επικοινωνίας

Έχει ιδιαίτερα σημαντικές αρμοδιότητες για την πραγματοποίηση της αποστολής της Αρχής. Σε αυτές περιλαμβάνονται η εκπόνηση μελετών, η προετοιμασία φακέλων, η υποβολή εισηγήσεων και γενικά η συνδρομή της Αρχής στη διαμόρφωση και υλοποίηση της επικοινωνιακής πολιτικής της. Ειδικότερα, το Τμήμα Επικοινωνίας είναι επιφορτισμένο με τη διοργάνωση ενημερωτικών και επιστημονικών ημερίδων, σεμιναρίων και συνεδρίων για θέματα σχετικά με το πεδίο αρμοδιοτήτων της Αρχής, τη μέριμνα των δημοσίων σχέσεων με άλλες δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς, ιδιώτες και υπηρεσίες του εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένων των αρμόδιων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την έκδοση ενημερωτικών δελτίων (newsletters), φυλλαδίων και καταχωρίσεων στον Τύπο, καθώς και τη δημιουργία ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών μηνυμάτων για την Αρχή. Επιπρόσθετα, στις αρμοδιότητές του υπάγονται η δημιουργία και επιμέλεια περιεχομένου για την ιστοσελίδα της Αρχής, η παρακολούθηση (media monitoring) και αποδελτίωση των ΜΜΕ για θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων, η διοργάνωση συνεντεύξεων Τύπου και η διαχείριση των δημοσιογραφικών ερωτημάτων και αιτημάτων. Στις αρμοδιότητες του Τμήματος Επικοινωνίας ανήκουν, επίσης, η μετάφραση και επιμέλεια κειμένων (proofreading), η γλωσσική επιμέλεια

και η μέριμνα για την έκδοση και δημοσιοποίηση της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων της Αρχής, καθώς και η υπό τον συντονισμό του Διευθυντή Γραμματείας σύνταξη της ενότητας για την επικοινωνιακή πολιτική και η τήρηση της βιβλιοθήκης της Αρχής. Το Τμήμα Επικοινωνίας εκπροσωπεί την Αρχή στο Δίκτυο Επικοινωνίας του ΕΣΠΔ (EDPB Communication Network).

Σημειώνεται ότι το Τμήμα στελεχώνεται από ειδικούς επιστήμονες επικοινωνίας, διεθνών σχέσεων και μετάφρασης μετά τη μετατροπή των οργανικών θέσεων του επιστημονικού προσωπικού κατηγορίας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης του κλάδου επικοινωνίας της Αρχής σε θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού σύμφωνα με το άρθρο 18 παρ. 8 του ν. 4624/2019.

Στο Τμήμα Επικοινωνίας υπηρετούσαν έως τον Απρίλιο 2019 δύο (2) υπάλληλοι, συμπεριλαμβανομένου του Προϊσταμένου. Τον Μάιο 2019 προστέθηκαν στο δυναμικό του Τμήματος δύο υπάλληλοι των οποίων οι διαδικασίες μετάταξης ξεκίνησαν ήδη από το 2018 και ολοκληρώθηκαν το 2019. Οπότε το Τμήμα αριθμεί πλέον τέσσερις (4) υπαλλήλους.

Στο Τμήμα Επικοινωνίας της Αρχής πραγματοποίησαν πρακτική άσκηση μία φοιτήτρια Διεθνών Σχέσεων του Leiden University (24/6/2018-31/1/2019), μία μεταπτυχιακή φοιτήτρια του Τμήματος Επικοινωνίας και ΜΜΕ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (5/5/2018-4/2/2019) και μία μεταπτυχιακή φοιτήτρια του University Rennes 1 (4/7-27/9/2019).

3. Τμήμα Διοικητικών Υποθέσεων

Το Τμήμα Διοικητικών Υποθέσεων αποτελείται από προσωπικό πανεπιστημιακής, τεχνολογικής, δευτεροβάθμιας και υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Το προσωπικό πανεπιστημιακής εκπαίδευσης κατέχει πτυχία και μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών στη δημόσια διοίκηση και την πληροφορική. Οι υπάλληλοι του Τμήματος είναι επιφορτισμένοι με τη γραμματειακή υποστήριξη της Αρχής (ηλεκτρονική τήρηση πρωτοκόλλου, τήρηση πρακτικών συνεδριάσεων, δακτυλογράφηση κειμένων, ταξινόμηση και ενημέρωση αρχείων και διαχείριση θεμάτων προσωπικού, τήρηση ατομικών φακέλων του προσωπικού και ενημέρωση αυτών και τήρηση των κάθε είδους αδειών αυτού). Στα καθήκοντα του Τμήματος υπάγεται και η κάθε είδους διαχείριση της υπολογιστικής και δικτυακής υποδομής της Αρχής.

Οι οργανικές θέσεις του Τμήματος Διοικητικών Υποθέσεων ανέρχονται σε δεκατέσσερις (14) συμπεριλαμβανομένης και της θέσης της Προϊσταμένης αυτού. Σημειώνεται ότι το Τμήμα κίνησε τη διαδικασία έκδοσης ΠΥΣ και εξέδωσε προκήρυξη για τη μετάταξη σε αυτό δύο (2) υπαλλήλων κατηγορίας ΠΕ Διοικητικού – Οικονομικού, αλλά οι υπάλληλοι που είχαν επιλεγεί με βάση προκήρυξη του έτους 2017 δεν αποδέχθηκαν τελικώς τη μετάταξη. Κατόπιν αυτού βρίσκεται σε στάδιο επανέκδοσης η προκήρυξη αλλά η διαδικασία είναι χρονοβόρα και δεν έχει ολοκληρωθεί. Στο Τμήμα υπηρέτησαν το έτος 2019 δώδεκα (12) υπάλληλοι, συμπεριλαμβανομένης της Προϊσταμένης αυτού.

Δύο (2) υπάλληλοι του Τμήματος απουσιάζουν, η μεν μία με άδεια ανατροφής ανήλικων διδύμων τέκνων και έως την ηλικία των έξι ετών, η δε άλλη με εξαετή άδεια απουσίας άνευ αποδοχών λόγω αποδοχής θέσης του συζύγου της σε ευρωπαϊκό όργανο.

4. Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών

Το Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών αποτελείται από δύο γραφεία: α) το Γραφείο εκτέλεσης προϋπολογισμού και β) το Γραφείο κατάρτισης προϋπολογισμού και πληρωμών και στελεχώνεται από εξειδικευμένους υπαλλήλους πανεπιστημιακής και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Οι υπηρετούντες στις οργανικές θέσεις του Τμήματος ανέρχονται σε τέσσερις (4), συμπεριλαμβανομένης της Προϊσταμένης.

Στις αρμοδιότητες του Τμήματος ανήκουν η κατάρτιση, εκτέλεση και παρακολούθηση του προϋπολογισμού της Αρχής, η διαχείριση της μισθοδοσίας μελών και προσωπικού, η προμήθεια των απαραίτητων αγαθών και υπηρεσιών για την ομαλή λειτουργία της Αρχής, η μέριμνα για τις μετακινήσεις μελών και προσωπικού, η τήρηση των απαραίτητων λογιστικών και άλλων βιβλίων, ο έλεγχος και η εκκαθάριση των δαπανών στις οποίες προβαίνει η Αρχή, η έκδοση χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής και η πληρωμή τους μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Δημοσιονομικής Πολιτικής (ΟΠΣΔΠ), η βεβαίωση των προστίμων στις αρμόδιες ΔΟΥ και η παροχή οικονομικών στοιχείων μηνιαίως και όταν απαιτούνται στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και στους ελεγκτικούς φορείς.

1.4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 του ν. 4624/2019, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ως ανεξάρτητη δημόσια Αρχή, καταρτίζει δικό της προϋπολογισμό που συντάσσεται με ευθύνη του Προέδρου της και υποβάλλεται απευθείας στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο Δημόσιο Λογιστικό. Η εκτέλεση του προϋπολογισμού της Αρχής ανήκει αποκλειστικά σε αυτήν, στο πλαίσιο της πλήρους αυτοτέλειάς της και διατάκτης των δαπανών είναι ο Πρόεδρός της.

Κατά το οικονομικό έτος 2019, ο προϋπολογισμός της Αρχής διαμορφώθηκε στο ποσό των 2.849.000 €. Ο δε εγκεκριμένος προϋπολογισμός για το 2020 ανέρχεται στο ποσό των 3.101.000 €.

1.5. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Το 2019, η Αρχή συνέχισε τις προσπάθειες προσαρμογής της στο νέο πλαίσιο αρμοδιοτήτων, καθηκόντων και εξουσιών που απορρέουν από τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ). Εσωτερικές διαδικασίες χειρισμού υποθέσεων, όπως καταγγελιών ή περιστατικών παραβίασης δεδομένων, βελτιώθηκαν περαιτέρω. Επίσης, εμπλουτίστηκε η παρεχόμενη ενημέρωση σε υποκείμενα των δεδομένων σχετικά με τα δικαιώματα και την άσκησή τους, όπως και σε υπευθύνους και εκτελούντες την επεξεργασία ως προς τις υποχρεώσεις τους, και ιδίως ως προς την αρχή της λογοδοσίας. Οριστικοποιήθηκε ο εθνικός κατάλογος των πράξεων επεξεργασίας που υπόκεινται σε

προηγούμενη εκτίμηση αντικτύπου στα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων και καταρτίστηκαν τα πρώτα σχέδια των απαιτήσεων για τη διαπίστευση φορέων παρακολούθησης κωδίκων δεοντολογίας και συμπληρωματικών απαιτήσεων για τη διαπίστευση φορέων πιστοποίησης.

Επίσης, το 2019, άρχισε η διαδικασία αναβάθμισης και προσαρμογής, στο προαναφερόμενο νέο πλαίσιο λειτουργίας, τόσο του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος (ΟΠΣ) όσο και της δικτυακής πύλης της Αρχής, σε περιορισμένο ωστόσο εύρος, αντίστοιχο των περιορισμένων διαθέσιμων πιστώσεων. Παράλληλα, καταβλήθηκαν προσπάθειες ανεύρεσης χρηματοδότησης για την πραγματοποίηση ευρύτερης αναβάθμισης της ψηφιακής υποδομής της Αρχής, συμπεριλαμβανομένων ηλεκτρονικών υπηρεσιών για την υποβολή και επεξεργασία καταγγελιών ή γνωστοποιήσεων παραβίασης δεδομένων, καθώς και λειτουργιών ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας του έργου της, όπως στην πραγματοποίηση των ελέγχων ή την υποστήριξη των υπευθύνων ή εκτελούντων την επεξεργασία. Ενώ τα έργα αρχικής αναβάθμισης και προσαρμογής του ΟΠΣ και της δικτυακής πύλης της Αρχής θα έχουν ολοκληρωθεί μέχρι τέλους του έτους 2020, η ευρύτερη αναβάθμιση της ψηφιακής υποδομής εκτιμάται ότι θα αποτελέσει προσπάθεια εκτεινόμενη σε μεγαλύτερο χρονικό ορίζοντα.

Σε όλες τις ετήσιες εκθέσεις, από ιδρύσεώς της, επισημαίνεται ως πιο σοβαρό πρόβλημα της Αρχής αυτό της ελλιπούς στελέχωσης, το οποίο κατά διαστήματα είχε κάπως αμβλυνθεί, αλλά τα χρόνια της οικονομικής κρίσης, λόγω αποχωρήσεων στελεχών και μη πραγματοποίησης νέων διορισμών, οξύνθηκε και πάλι˙ το πρόβλημα αυτό καθίσταται πιο έντονο λόγω των νέων αρμοδιοτήτων και καθηκόντων της Αρχής. Σε συνάρτηση με το ευρύ σύνολο αρμοδιοτήτων της, το οποίο απορρέει από την ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία, καθώς και τον εισερχόμενο όγκο υποθέσεων, η ελλιπής στελέχωση αποτελεί ουσιώδη ανασταλτικό παράγοντα στις προσπάθειες της Αρχής να ανταποκριθεί πλήρως στην αποστολή της. Η αρνητική επίπτωση είναι μεγαλύτερη στην ανάπτυξη του προληπτικού έργου της, όπως η συστηματική πραγματοποίηση ελέγχων ή η ενημέρωση-ευαισθητοποίηση υποκειμένων των δεδομένων, υπευθύνων και εκτελούντων την επεξεργασία.

Υπενθυμίζεται ότι ο ΓΚΠΔ, στην παρ. 4 του άρθρου 52, προβλέπει ως υποχρέωση κάθε κράτους μέλους να διαθέσει στην εθνική εποπτική αρχή «…τους απαραίτητους ανθρώπινους, τεχνικούς και οικονομικούς πόρους και τις αναγκαίες εγκαταστάσεις και υποδομές για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων και άσκηση των εξουσιών της, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ασκούνται στο πλαίσιο της αμοιβαίας συνδρομής, της συνεργασίας και της συμμετοχής στο Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων». Η ανταπόκριση της χώρας στην υποχρέωση αυτή παραμένει ακόμη σε εκκρεμότητα. Επίσης, υπενθυμίζεται ότι για να καταστεί διαχειρίσιμη η συνολική προσπάθεια που πρέπει να καταβάλλει η Αρχή ετησίως, ο αριθμός των οργανικών θέσεων εκτιμάται ότι θα πρέπει να ανέλθει σε τουλάχιστον 108 με βάση σχετική εκτίμηση που στηρίζεται σε συγκεκριμένα δεδομένα αναφερόμενα κυρίως στον αριθμό των υποθέσεων που

εισάγονται προς εξέταση στην Αρχή, στις κατά τον ΓΚΠΔ αρμοδιότητες και καθήκοντά της και στις υποχρεώσεις της προς τα ευρωπαϊκά όργανα.

Άξιο αναφοράς είναι, επίσης, το γεγονός ότι ύστερα από αίτηση της Αρχής εγκρίθηκε ο διορισμός 20 υπαλλήλων για την πλήρωση αντίστοιχων κενών θέσεων επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού και το ΑΣΕΠ προκήρυξε μόνο τις 13 θέσεις ειδικών επιστημόνων.Όμως έως το τέλος του έτους 2019, το οποίο αφορά η παρούσα έκθεση, οι θέσεις αυτές δεν είχαν πληρωθεί και μάλιστα η πλήρωσή τους δεν είχε ακόμη ολοκληρωθεί κατά τον χρόνο σύνταξης της έκθεσης, δηλαδή περισσότερα από 2,5 έτη μετά την υποβολή του αιτήματος της Αρχής για την κίνηση της σχετικής διαδικασίας, παρά το γεγονός ότι αποτελούσε μια εξαιρετικώς επείγουσα και κρίσιμη ανάγκη. Οι υπόλοιπες 7 θέσεις ούτε καν προκηρύχθηκαν, με αποτέλεσμα την πρακτική ακύρωση της δυνατότητας που δόθηκε στην Αρχή για πλήρωση και αυτών των θέσεων. Είχε επισημανθεί και στην Έκθεση του περασμένου έτους η αντικειμενική αδυναμία πλήρωσης σε εύλογο χρόνο των κενών θέσεων προσωπικού μέσω της διαδικασίας ΑΣΕΠ, η οποία για μικρού μεγέθους φορείς, όπως η Αρχή, αποδεικνύεται κρίσιμη. Για τον λόγο αυτό, θεωρούμε ως αναγκαία λύση την υιοθέτηση διαφανών αλλά ευέλικτων διαδικασιών για την επιλογή και πρόσληψη από την Αρχή του προσωπικού της, όπως ίσχυε κατά το παρελθόν και όπως επιβάλλεται πλέον με την παράγραφο 5 του άρθρου 52 του ΓΚΠΔ, σύμφωνα με την οποία «Κάθε κράτος μέλος διασφαλίζει ότι κάθε εποπτική αρχή επιλέγει και διαθέτει δικούς της υπαλλήλους οι οποίοι διοικούνται αποκλειστικά από το μέλος ή τα μέλη της …».

Όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεση για το έτος 2018, η θέση σε εφαρμογή του ΓΚΠΔ επέφερε αλλαγή στο μείγμα εργασιών τις οποίες καλείται η Αρχή να πραγματοποιήσει στο πλαίσιο της αποστολής της. Η εξέταση καταγγελιών παραμένει ως η πλέον απαιτητική, από άποψη προσπάθειας, υποχρέωση της Αρχής, τα ερωτήματα περιορίζονται μόνο σε αιτήματα πληροφόρησης για την άσκηση δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων, ενώ από την άλλη πλευρά, ναι μεν οι γνωστοποιήσεις επεξεργασιών και η χορήγηση αδειών καταργούνται, όμως εισάγονται οι γνωστοποιήσεις περιστατικών παραβίασης δεδομένων που θέτουν υψηλότερες απαιτήσεις από άποψη βαθμού προσπάθειας και χρόνου απασχόλησης. Για τον λόγο αυτόν, δεν είναι ευθέως συγκρίσιμα τα στατιστικά στοιχεία του 2019 με αυτά περασμένων ετών, εκτός αυτών της περιόδου από την 25η Μαΐου έως το τέλος του έτους 2018. Ως προς τις καταγγελίες και τα περιστατικά παραβίασης δεδομένων, τα οποία αποτελούν σημαντική αρμοδιότητα της Αρχής, το 2019 παρατηρείται περαιτέρω αύξηση σε σύγκριση με το 2018 ως προς τις καταγγελίες ή την περίοδο αυτή του 2018 ως προς τα περιστατικά παραβίασης δεδομένων, κατά 16% και 65%, αντίστοιχα. Ως προς τις νέες υποθέσεις προηγούμενης διαβούλευσης μετά από εκτίμηση αντικτύπου επεξεργασιών με υψηλό εναπομείναντα κίνδυνο ή αξιολόγησης και έγκρισης κωδίκων δεοντολογίας ή κριτηρίων πιστοποίησης, αυτές δεν έχουν ακόμη αναδειχθεί ιδιαίτερα, αφού απαιτούν ένα μεταβατικό χρονικό διάστημα ωσότου αποκτήσουν την προβλεπόμενη δυναμική τους, αναμένεται όμως στο μέλλον να απαιτούν αξιόλογο ποσοστό της ετήσιας δραστηριότητας της Αρχής. Επίσης, οι υποθέσεις συνεργασίας με τις ομόλογες εποπτικές αρχές των κρατών μελών και συνεκτικότητας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΔ) απαιτούν

όλο και περισσότερη προσπάθεια. Επιπρόσθετα, η Αρχή θα πρέπει να είναι σε θέση να διαθέτει σημαντικό μέρος της δραστηριότητάς της στην αυτεπάγγελτη δράση και ιδιαίτερα στο ελεγκτικό έργο και τις πρωτοβουλίες ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης, καθώς και στην ανάλυση νέων τεχνολογιών και επιχειρηματικών μοντέλων από την οπτική της προστασίας δεδομένων και τη συμβολή σε ερευνητικές προσπάθειες στον τομέα της προστασίας δεδομένων και της ασφάλειας πληροφοριών.

Ως προς τις διαθέσιμες πιστώσεις για το έτος 2019, αυτές ήταν μεν αυξημένες σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος κατά περίπου 12%, όμως η αύξηση αφορούσε κυρίως τη μείζονα κατηγορία «αποδοχές», χωρίς να έχει αυξηθεί το προσωπικό, με αποτέλεσμα να μην είναι αξιοποιήσιμες, αφού δεν μπορούν να διατεθούν σε άλλες ανάγκες της Αρχής. Η αύξηση κατά περίπου 9% των πιστώσεων για τις λειτουργικές δαπάνες δεν ήταν τέτοια που θα τις καθιστούσε επαρκείς, παρά τα συνεχή αιτήματα για σημαντική αύξησή τους. Για τον λόγο αυτόν, καταβάλλονται προσπάθειες αξιοποίησης στον μέγιστο δυνατό βαθμό και άλλων πηγών χρηματοδότησης, όπως προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κυρίως για την επέκταση της ψηφιακής υποδομής, τη βελτίωση του ενημερωτικού έργου της και την υποστήριξη, μέσω ανάπτυξης εργαλείων, της συμμόρφωσης των υπευθύνων και εκτελούντων την επεξεργασία με τον ΓΚΠΔ. Για το έτος 2020, οι εγκεκριμένες πιστώσεις παρουσιάζουν μεν αύξηση περίπου 9% σε σύγκριση με αυτές του 2019, προερχόμενη όμως και πάλι από σημαντική αύξηση των πιστώσεων για τις «αποδοχές», ενώ αντίθετα οι πιστώσεις για τις λειτουργικές δαπάνες μειώνονται κατά περίπου 8%. Οι πιστώσεις αυτές υπολείπονται των αναγκαίων, προκειμένου να ανταποκριθεί η Αρχή σε όλο το εύρος των αρμοδιοτήτων της και ιδίως στις νέες της υποχρεώσεις που απορρέουν από τον ΓΚΠΔ και καθιστούν ανάγκη πρώτης προτεραιότητας, παραλλήλως με την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού, κυρίως την επέκταση των υποδομών πληροφορικής και δικτύων, την ανάπτυξη δράσεων ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης, καθώς και την ενεργή συμμετοχή της στο ΕΣΠΔ και τις λοιπές κοινές εποπτικές επιτροπές και ομάδες εργασίας ή επιτροπές. Πρέπει να σημειωθεί ότι ως προς την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Αρχής, διαπιστώνεται και αυτό το έτος η πλήρης αξιοποίηση των διαθέσιμων πιστώσεων, χωρίς άσκοπη μεταφορά βαρών το επόμενο έτος. Η επιτυχής εκτέλεση του προϋπολογισμού οφείλεται στο ότι η Αρχή δεν υπόκειται πλέον σε προληπτικό αλλά κατασταλτικό έλεγχο, με αποτέλεσμα να αποφεύγονται δυσλειτουργίες και καθυστερήσεις που δεν οφείλονται στην ίδια αλλά σε εμπλεκόμενα στη διαδικασία προληπτικού ελέγχου όργανα. Ωστόσο, λόγω αλλαγής της ιδιοκτησίας μισθωμένων χώρων στους οποίους λειτουργεί η Αρχή, είχε ήδη διαφανεί από το 2019, το οποίο αφορά η παρούσα έκθεση, ο κίνδυνος να διακοπεί η μισθωτική σχέση και, ως εκ τούτου, η ανάγκη μετεγκατάστασης της Αρχής σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Περαιτέρω, η Αρχή εξετάζει την αναθεώρηση, με βάση και τον εθνικό εφαρμοστικό νόμο 4624/2019, του Κανονισμού Λειτουργίας της, με τον οποίο θα ρυθμιστεί η λειτουργία της σε ολομέλεια, τμήματα και μονομελές όργανο και ενδεχομένως η πρόβλεψη

καθορισμού προτεραιοτήτων και προγραμματισμού εργασιών σε ετήσια ή διετή βάση, καθώς και του Οργανισμού της, με τον οποίο καθορίζονται το επίπεδο λειτουργίας της Γραμματείας, η διάρθρωση των οργανικών μονάδων, τα προσόντα του προσωπικού, ο αριθμός των οργανικών θέσεων, η κατανομή τους σε κλάδους και ειδικότητες και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα. Επίσης, διαμορφώνεται πλαίσιο πραγματοποίησης πρακτικής άσκησης στην Αρχή και εξετάζεται το ενδεχόμενο κατάρτισης κώδικα δεοντολογίας για τα μέλη και το προσωπικό της.

Εν κατακλείδι, η Αρχή σε όλες τις προσπάθειές της αυτές έχει ως γνώμονα την καλύτερη δυνατή αποτελεσματικότητα στο έργο της, το οποίο γενικά αποσκοπεί στη διαμόρφωση συνολικού περιβάλλοντος φιλικού στην προστασία δεδομένων στη χώρα μας. Για την επίτευξη της αποστολής της, η Αρχή πρέπει απαραιτήτως να διαθέτει επαρκή στελέχωση και τα αναγκαία χρηματικά και τεχνικά μέσα και εγκαταστάσεις, προσδοκά δε από την Πολιτεία να ανταποκριθεί, σε συμμόρφωση άλλωστε και με τις προαναφερθείσες σχετικές προβλέψεις του ΓΚΠΔ.

Πέραν αυτών, όπως παγίως επισημαίνεται σε όλες τις εκθέσεις των τελευταίων ετών, θα πρέπει να αναληφθεί επίσης νομοθετική πρωτοβουλία για την προώθηση των ακόλουθων θεμάτων:

α) Επανεξέταση της νομοθεσίας για την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα και σχετικών ειδικών διατάξεων, όπως το άρθρο 25 του Κώδικα Οργανισμού των Δικαστηρίων, προκειμένου να διαμορφωθεί συμπαγές και σαφές νομοθετικό καθεστώς ώστε να αρθούν οι συγκρούσεις αρμοδιοτήτων και να εξασφαλιστεί αποτελεσματική προστασία των προσωπικών δεδομένων.

β) Σαφής διαχωρισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ των Ανεξαρτήτων Αρχών, ώστε να αποφεύγονται οι επικαλύψεις και οι συντρέχουσες αρμοδιότητες.

2. Στατιστικα

Το 2019, ο αριθμός των εισερχόμενων υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών ανήλθε σε 983, αυξημένος κατά περίπου 16% σε σύγκριση με το 2018 (847), ενώ 608 υποθέσεις προσφυγών/καταγγελιών διεκπεραιώθηκαν. Ο αριθμός των περιστατικών παραβίασης δεδομένων που γνωστοποιήθηκαν στην Αρχή σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ ανήλθε σε 132, αυξημένος κατά περίπου 65% σε σύγκριση με το περασμένο έτος (80 στο διάστημα 25 Μαΐου έως 31 Δεκεμβρίου 2018), ενώ υποβλήθηκαν και 22 γνωστοποιήσεις παραβίασης δεδομένων, από παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, με βάση τον ν. 3471/2006. Σε 48 περιπτώσεις η εξέταση των υποθέσεων ολοκληρώθηκε με την έκδοση απόφασης από την Ολομέλεια ή το Τμήμα. Επίσης, το 2019, η Αρχή εξέδωσε και 1 γνωμοδότηση.

Σημειώνεται αλλαγή των στατιστικών που παρουσιάζονται στην Έκθεση 2019 της Αρχής σε σύγκριση με αυτά περασμένων ετών, η οποία οφείλεται στις διαφοροποιημένες αρμοδιότητες και καθήκοντά της που απορρέουν από τον ΓΚΠΔ. Οι κύριες διαφορές έγκεινται στο ότι η Αρχή δεν εξετάζει πλέον ερωτήματα υπευθύνων επεξεργασίας ούτε υφίσταται η υποχρέωση υποβολής γνωστοποιήσεων αρχείων και επεξεργασιών ούτε η χορήγηση σχετικών αδειών από πλευράς της˙ από την άλλη όμως προβλέπεται πλέον η συνεργασία με ομόλογες εποπτικές αρχές κρατών μελών για διασυνοριακού χαρακτήρα υποθέσεις και στο πλαίσιο λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων, προηγούμενη διαβούλευση με την Αρχή για επεξεργασίες υψηλού εναπομείναντος κινδύνου μετά τη διενέργεια εκτίμησης αντικτύπου στην προστασία δεδομένων, η εξέταση και έγκριση από την Αρχή κωδίκων δεοντολογίας και κριτηρίων πιστοποίησης σχετικών σχημάτων κ.ά. Οι σχετικές δραστηριότητες περιγράφονται στο ακόλουθο κεφάλαιο. Πέραν αυτών προβλέπεται και η παροχή πληροφοριών σε υποκείμενα των δεδομένων, μετά από αίτημα, για την άσκηση των δικαιωμάτων τους, η οποία γίνεται είτε προφορικά είτε με απαντητικό έγγραφο. Αυτή η τελευταία δραστηριότητα της Αρχής δεν αποτυπώνεται στα στατιστικά στοιχεία που ακολουθούν.

Το σύνολο των εισερχομένων εγγράφων στην Αρχή, το έτος 2019, ανήλθε σε 7.563, μειωμένο κατά περίπου 28% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Ωστόσο, όπως προαναφέρθηκε, η σύγκριση με στατιστικά στοιχεία περασμένων ετών είναι σε πολλές περιπτώσεις παραπλανητική. Έχει όμως σημασία σε σχέση με αρμοδιότητες οι οποίες εξακολουθούν να παραμένουν στην Αρχή, όπως σχετικά με την υποβολή καταγγελιών. Ως προς τον τρόπο υποβολής των εισερχομένων εγγράφων στην Αρχή, είναι αξιοσημείωτο το ότι σε ποσοστό περίπου 80% η υποβολή γίνεται με ηλεκτρονικό τρόπο, και ειδικότερα με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, σε ποσοστό περίπου 75% και μέσω της δικτυακής πύλης σε ποσοστό 5%. Έγινε επίσης χρήση fax, σε ποσοστό περίπου 3%, ωστόσο η χρήση του μέσου αυτού φθίνει ραγδαία. Συνολικά, η χρήση ηλεκτρονικών μέσων το 2019, συμπεριλαμβανομένου και του fax, ανήλθε σε περίπου 83% από περίπου 74% το περασμένο έτος. Η χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αυξήθηκε ιδιαίτερα το 2019 σε σύγκριση με το 2018 (σε 75% από 58%), ενώ η χρήση της δικτυακής πύλης για την υποβολή εγγράφων, αντιθέτως, μειώνεται σημαντικά (σε 5% από 11%).

Η Αρχή, το 2019, ολοκλήρωσε την ελεγκτική δράση της, την οποία είχε ξεκινήσει το προηγούμενο έτος, σε 65 υπευθύνους επεξεργασίας δεδομένων που δραστηριοποιούνται

διαδικτυακά στους τομείς των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, υπηρεσιών ασφάλισης, ηλεκτρονικού εμπορίου, υπηρεσιών εισιτηρίων και υπηρεσιών δημοσίου τομέα. Το κύριο αντικείμενο εξέτασης το 2019 αποτέλεσε η χρήση ιχνηλατών (cookies). Επίσης, το 2019, η Αρχή πραγματοποίησε έλεγχο στον ΟΑΣΑ σε σχέση με την εφαρμογή του ηλεκτρονικού εισιτηρίου. Στην ενότητα 3.3 περιγράφεται εκτενέστερα το ελεγκτικό έργο της Αρχής. Επίσης, ως προς τις προαναφερθείσες γνωστοποιήσεις περιστατικών παραβίασης δεδομένων που προβλέπονται στον ΓΚΠΔ, εκ των 132 οι 122 υποβλήθηκαν από εταιρείες με βασική (120) ή τοπική (2) εγκατάσταση εντός Ελλάδας και οι λοιπές 10 από υπεύθυνο επεξεργασίας με κύρια εγκατάσταση σε άλλο κράτος μέλος (6) ή χωρίς εγκατάσταση εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης (4). Σχετικά με τα περιστατικά παραβίασης δεδομένων δείτε την ενότητα 3.4.

Σε 20 από τις αποφάσεις της Αρχής επιβάλλονται κυρώσεις σε υπευθύνους επεξεργασίας. Σε 11 περιπτώσεις επιβλήθηκε η κύρωση της προειδοποίησης - σύστασης για συμμόρφωση μετά από καταγγελία και ακρόαση και σε 9 περιπτώσεις επιβλήθηκε πρόστιμο το ύψος του οποίου κυμάνθηκε από 2.000 έως 200.000 ευρώ. Διευκρινίζεται ότι σε 1 από τις 9 αυτές αποφάσεις της Αρχής επιβλήθηκε εκτός του χρηματικού προστίμου και η κύρωση της προειδοποίησης - σύστασης. Συνολικά, επιβλήθηκαν πρόστιμα ύψους 772.000 ευρώ. Η Αρχή επέβαλε τις κυρώσεις για παραβίαση των διατάξεων που αναφέρονται στη μη τήρηση της αρχής της προστασίας των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό, των προϋποθέσεων επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, της ενημέρωσης και του δικαιώματος πρόσβασης και αντίρρησης των υποκειμένων, του απόρρητου και της ασφάλειας των δεδομένων, αλλά και διατάξεων σχετικά με τη χρήση συστημάτων γεωεντοπισμού και βιντεοεπιτήρησης για την προστασία προσώπων και αγαθών (οδηγία 1122/2000, όπως αντικαταστάθηκε από την οδηγία 1/2011). Οι ανωτέρω αποφάσεις της Αρχής κατηγοριοποιούνται ως προς τους κύριους θεματικούς τομείς ως εξής: 1 στη Δημόσια Διοίκηση, 1 στην Κοινωνική Ασφάλιση, 5 στον τομέα Ιδιωτικής Οικονομίας, 2 στην Παιδεία και Έρευνα, 2 στον τομέα της Υγείας, 5 στις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες, 2 στις Εργασιακές Σχέσεις και 2 στα Κλειστά Κυκλώματα Τηλεόρασης.

Το έτος 2019 προσβλήθηκαν πέντε (5) αποφάσεις της Αρχής στο Συμβούλιο της Επικρατείας, ενώ συζητήθηκαν δέκα εκκρεμείς αιτήσεις ακυρώσεως κατά αποφάσεων της Αρχής και σε μία εξ αυτών υποβλήθηκε παραίτηση από την αίτηση ακύρωσης.

Στο κεφάλαιο αυτό ακολουθούν στατιστικά στοιχεία τα οποία αναφέρονται στα εισερχόμενα έγγραφα, την κατηγοριοποίηση και τον τρόπο υποβολής τους και στην ανάλυση των εισερχομένων, διεκπεραιωμένων και εκκρεμών υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών σε θεματικούς τομείς, καθώς και συγκριτικοί πίνακες των εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων, υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών, των αποφάσεων της Αρχής και των αιτήσεων εγγραφής στο μητρώο του άρθρου 13, για το διάστημα 1999 ή 2000 έως 2019. Επίσης, περιέχονται ειδικότερα στατιστικά στοιχεία για τον αριθμό των εισερχομένων και των διεκπεραιωμένων το έτος 2019 αιτήσεων που σχετίζονται με καταχωρίσεις αλλοδαπών στο Πληροφοριακό Σύστημα Σένγκεν και για τη χώρα προέλευσης των αιτούντων. Ακόμη, περιλαμβάνονται και στατιστικά στοιχεία σχετικά με περιστατικά παραβίασης δεδομένων τα οποία γνωστοποιήθηκαν στην Αρχή και τα οποία αποτυπώνουν τη μηνιαία ροή τους, τους στόχους ασφάλειας που αφορούν, καθώς και τον διασυνοριακό ή μη χαρακτήρα τους. Τέλος, περιλαμβάνονται και στατιστικά στοιχεία σχετικά με τη συνεργασία των εποπτικών αρχών των κρατών μελών και την εφαρμογή του μηχανισμού συνεκτικότητας (βλ. ενότητα 3.7).

ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Προσφυγές / Ερωτήματα / Αιτήσεις	1893
Απόρρητα Εισερχόμενα	22
Λοιπά Εισερχόμενα	5597
Λοιπά Απόρρητα Εισερχόμενα	51
Σύνολο	**7563**

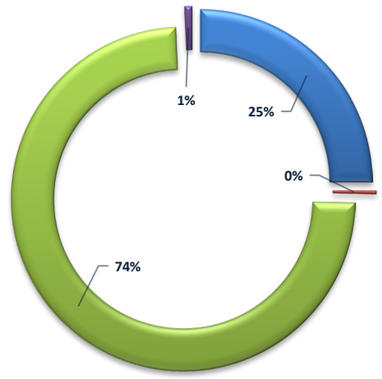

Διάγραμμα 1 - Εισερχόμενα έγγραφα

Προσφυγές / Καταγγελίες	1002
Ερωτήματα	822
Αιτήσεις για μητρώο άρθρου 13	91
Σύνολο	**1915**

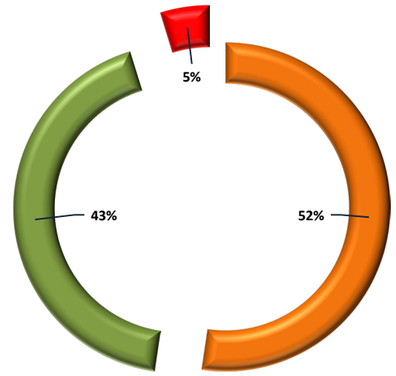

Διάγραμμα 3 - Κατηγοριοποίηση εισερχομένων εγγράφων επί προσφυγών/ καταγγελιών, ερωτημάτων και αιτήσεων στο μητρώο του άρθρου 13

Παρατηρήσεις:

1. Στο παραπάνω σύνολο προσφυγών/καταγγελιών προσμετρούνται και οι απόρρητες προσφυγές/καταγγελίες.

2. Ο αριθμός των εισερχομένων κατά κατηγορία εγγράφων δεν συμπίπτει με τον αριθμό των υποθέσεων που εμφανίζονται στους επόμενους πίνακες, διότι ορισμένα έγγραφα αφορούν την ίδια υπόθεση.

Ταχυδρομείο	188
Courier	123
Συστημένα	232
Ιδιοχείρως	767
Δικτυακή πύλη	379
E-mail	5618
Fax	256
Σύνολο	**7563**

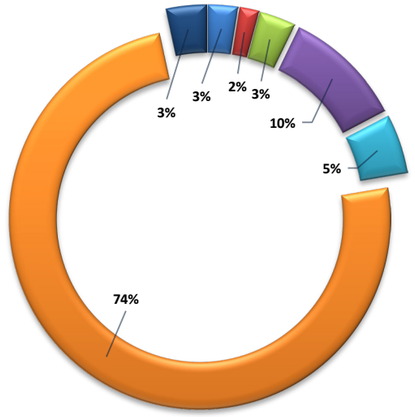

Διάγραμμα 2 - Τρόπος υποβολής

ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ, ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ/ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

Διωκτικές Αρχές - Δημόσια Τάξη	10
Εθνική Άμυνα	2
Δημόσια Διοίκηση	24
Φορολογικά - Υπ. Οικονομίας	1
Υγεία	21
Ασφάλιση	8
Παιδεία και Έρευνα	6
Χρηματοπιστωτικά	55
Ιδιωτική Οικονομία	105
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	405
Εργασιακά	30
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	13
Λοιπά	303
Σύνολο	**983**

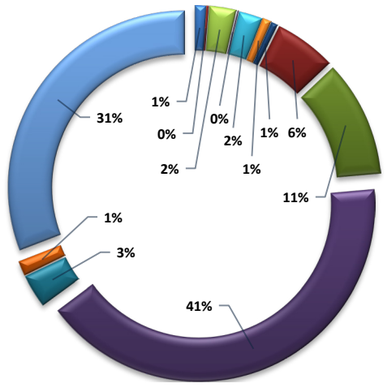

Διάγραμμα 4 - Εισερχόμενες υποθέσεις προσφυγών/καταγγελιών

Διωκτικές Αρχές - Δημόσια Τάξη	2
Εθνική Άμυνα	1
Δημόσια Διοίκηση	17
Φορολογικά - Υπ. Οικονομίας	1
Υγεία	9
Ασφάλιση	2
Παιδεία και Έρευνα	9
Χρηματοπιστωτικά	55
Ιδιωτική Οικονομία	95
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	216
Εργασιακά	15
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	6
Λοιπά	180
Σύνολο	**608**

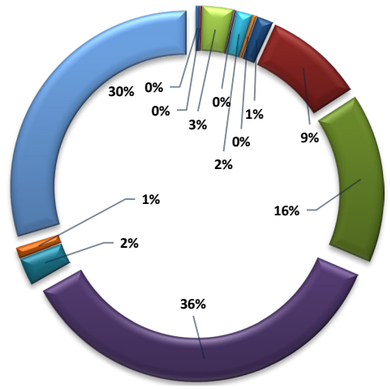

Διάγραμμα 5 - Διεκπεραιωμένες υποθέσεις προσφυγών/καταγγελιών

Διωκτικές Αρχές - Δημόσια Τάξη	417
Εθνική Άμυνα	8
Δημόσια Διοίκηση	140
Φορολογικά - Υπ. Οικονομίας	12
Υγεία	94
Ασφάλιση	12
Παιδεία και Έρευνα	36
Χρηματοπιστωτικά	170
Ιδιωτική Οικονομία	10
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	552
Εργασιακά	149
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	128
Λοιπά	1595
Σύνολο	**3323**

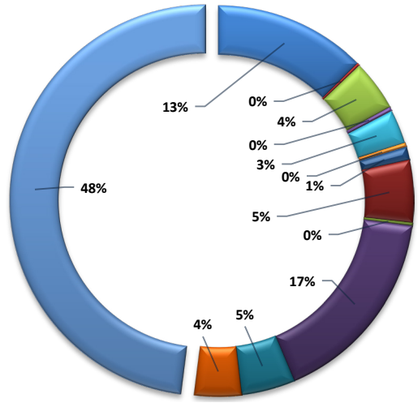

Διάγραμμα 6 - Εκκρεμείς υποθέσεις προσφυγών/καταγγελιών

Παρατήρηση: Από την Έκθεση 2014 προσμετρούνται στη θεματική ενότητα «Τομέας διωκτικών αρχών και δημόσιας τάξης» και οι νεοεισερχόμενες, διεκπεραιωμένες και εκκρεμείς προσφυγές Σένγκεν, οι οποίες τα προηγούμενα έτη καταχωρούνταν χωριστά.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ

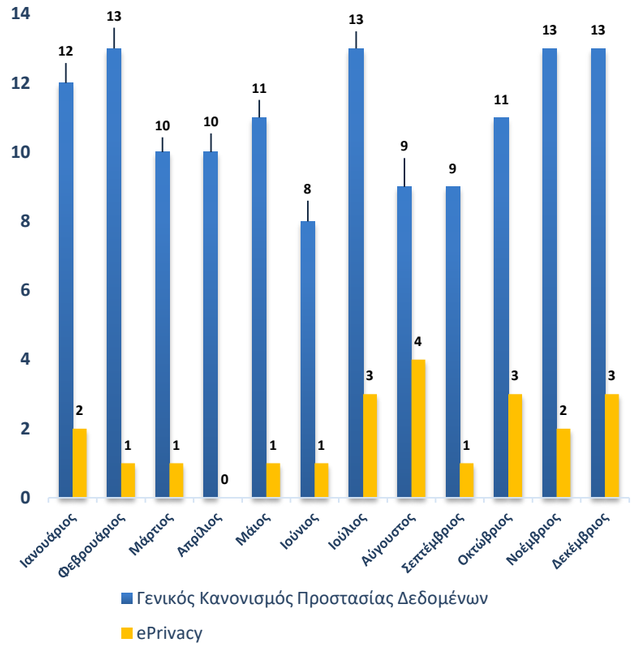

Διάγραμμα 7 - Γνωστοποιήσεις περιστατικών παραβίασης 2019 ανά μήνα

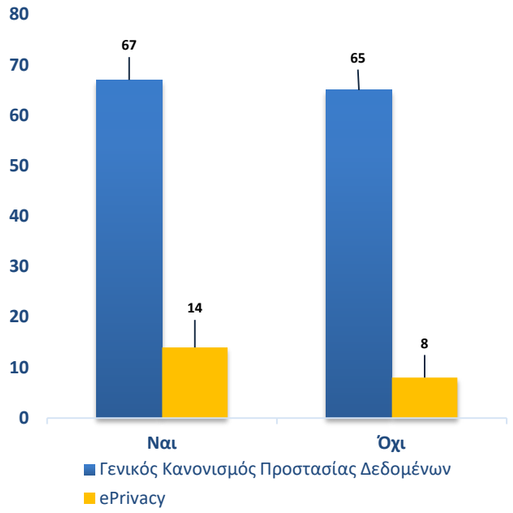

Διάγραμμα 8 - Ενημέρωση υποκειμένων περιστατικών παραβίασης 2019

Ακεραιότητα	2
Ακεραιότητα + Διαθεσιμότητα	3
Διαθεσιμότητα	12
Εμπιστευτικότητα	102
Εμπιστευτικότητα + Ακεραιότητα	2
Εμπιστευτικότητα + Διαθεσιμότητα	8
Όλα	3
Σύνολο	**132**

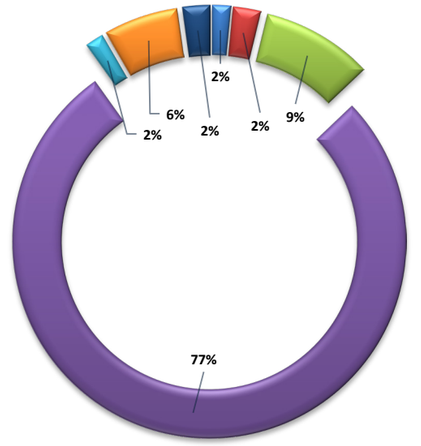

Διάγραμμα 9 - Περιστατικά παραβίασης ΓΚΠΔ ως προς τους στόχους ασφάλειας που αφορούν

Εμπιστευτικότητα	21
Εμπιστευτικότητα + Ακεραιότητα	1
Σύνολο	**22**

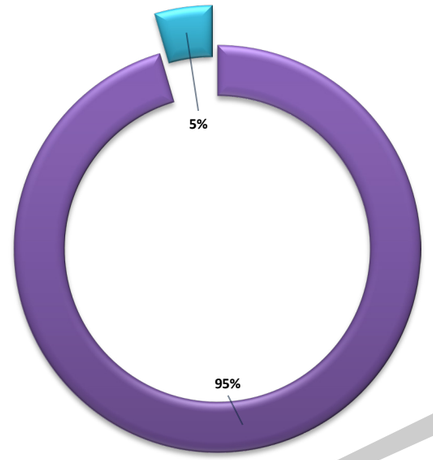

Διάγραμμα 10 - Περιστατικά παραβίασης ePrivacy ως προς τους στόχους ασφάλειας που αφορούν

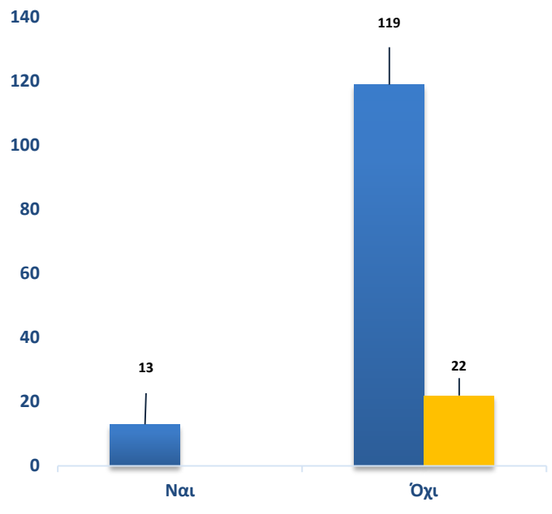

Διάγραμμα 11 - Διασυνοριακά περιστατικά παραβίασης 2019

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ - ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

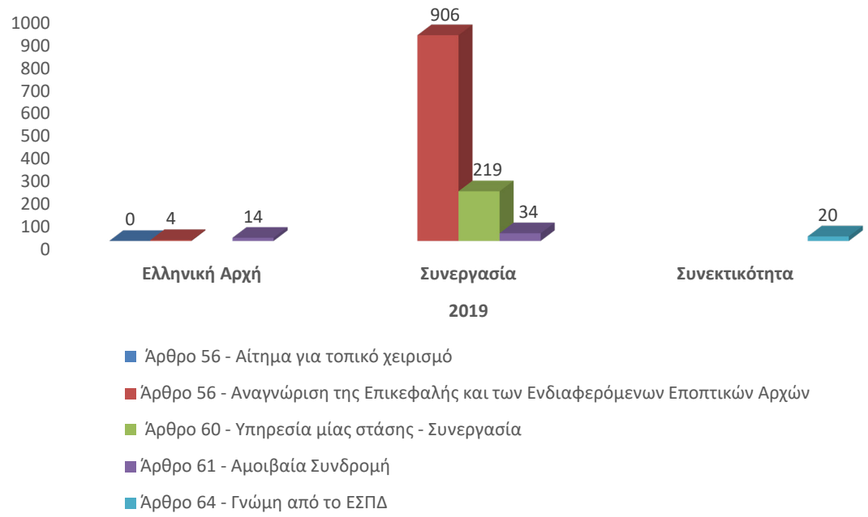

Διάγραμμα 12 - Γνωστοποιήσεις – αιτήματα διασυνοριακής συνεργασίας

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τα ακόλουθα διαγράμματα απεικονίζουν τους ετήσιους αριθμούς των εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων, των υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών, των αποφάσεων και γνωμοδοτήσεων της Αρχής, των αιτήσεων εγγραφής στο μητρώο του άρθρου 13 για το διάστημα 2000 - 2019, καθώς και τους ετήσιους αριθμούς εισερχομένων εγγράφων μέσω δικτυακής πύλης και email (από το έτος 2007).

Παρατήρηση: Από το 2008, τα στατιστικά στοιχεία των προσφυγών/καταγγελιών αντλούνται από το νέο πληροφοριακό σύστημα της Αρχής, το οποίο επιτρέπει την καταχώριση των εισερχομένων εγγράφων κατά υποθέσεις.

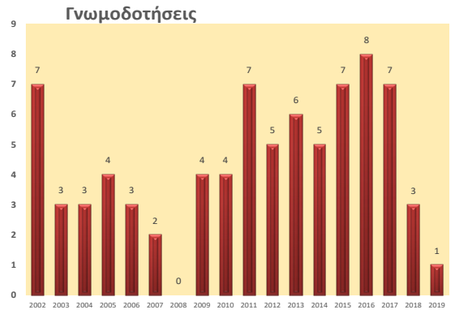

Διάγραμμα 13 - Συγκριτικά στατιστικά στοιχεία

ΕΛΕΓΧΟΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΝ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΕΝΓΚΕΝ

Αιτήσεις διαγραφής από το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν το 2019

Κατατεθείσες αιτήσεις	17
Αιτήσεις που διεκπεραιώθηκαν	14

Αλβανία	9
Αίγυπτος	1
Ινδία	1
Αρμενία	1
Τουρκία	2
Πακιστάν	1
Μπαγκλαντές	1
Ρουμανία	1
Σύνολο	**17**

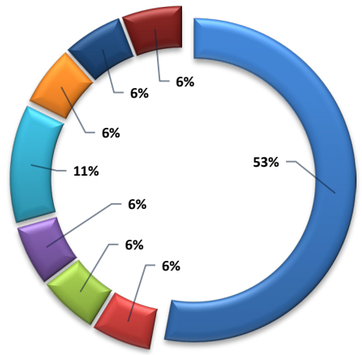

Διάγραμμα 14 - Αιτήσεις διαγραφής από το ΣΠΣ

3. Τομεις Δραστηριοτητας

3.1. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ

Ο μεγαλύτερος αριθμός των εισερχομένων καταγγελιών είχαν ως αντικείμενο τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και ειδικότερα τις τηλεφωνικές οχλήσεις για προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών, την αζήτητη ηλεκτρονική επικοινωνία (spam) και τη βιντεοεπιτήρηση, και ακολουθούν οι καταγγελίες με αντικείμενο τον χρηματοπιστωτικό τομέα, τις εργασιακές σχέσεις και τη δημόσια διοίκηση.

Αναφορικά δε με τις αποφάσεις που εκδόθηκαν οι περισσότερες αφορούσαν τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, τις εργασιακές σχέσεις και τη δημόσια διοίκηση.

3.1.1. ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ

3.1.1.1. Έλεγχος του εθνικού τμήματος του Πληροφοριακού Συστήματος Σένγκεν

Η Συμφωνία Σένγκεν του 1985 και η Σύμβαση Εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν (στο εξής και ΣΕΣΣ), η οποία τέθηκε σε εφαρμογή το 1995, οδήγησαν στην κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα των κρατών που την είχαν υπογράψει, καθώς και στη δημιουργία ενιαίων εξωτερικών συνόρων, στα οποία οι έλεγχοι εισόδου στον «χώρο Σένγκεν» πραγματοποιούνται με βάση τις ίδιες διαδικασίες. Με την ίδια Σύμβαση καθιερώθηκαν κοινοί κανόνες για την έκδοση θεωρήσεων, την παροχή ασύλου και τον έλεγχο στα εξωτερικά σύνορα, ώστε να είναι εφικτή η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων στο εσωτερικό του «χώρου Σένγκεν» χωρίς παράλληλα να διαταράσσεται η δημόσια ασφάλεια.

Το σημαντικότερο από τα αποκαλούμενα «αντισταθμιστικά» μέτρα στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων αποτελεί η δημιουργία και λειτουργία ενός κοινού συστήματος πληροφοριών, του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν [(Schengen Information System – SIS) στο εξής και ΣΠΣ], το οποίο δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της βελτίωσης της

συνεργασίας μεταξύ των αστυνομικών και δικαστικών αρχών. Το ΣΠΣ είναι μια βάση δεδομένων που επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές των κρατών Σένγκεν την ανταλλαγή δεδομένων αναφορικά με ορισμένες κατηγορίες προσώπων και πραγμάτων. Ειδικότερα στο ΣΠΣ καταχωρούνται πληροφορίες σχετικά με πρόσωπα που καταζητούνται από τις δικαστικές αρχές, με ανεπιθύμητους αλλοδαπούς, με πρόσωπα που έχουν εξαφανισθεί, καθώς και με πρόσωπα τα οποία τίθενται υπό διακριτική παρακολούθηση. Στις 9 Απριλίου 2013 τέθηκε σε λειτουργία το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II), το οποίο χαρακτηρίζεται από βελτιωμένες λειτουργίες, όπως από τη δυνατότητα χρήσης βιομετρικών δεδομένων, τη δυνατότητα δημιουργίας νέου τύπου καταχωρίσεων, καθώς και τη δυνατότητα σύνδεσης διαφόρων καταχωρίσεων μεταξύ τους (όπως για παράδειγμα τη σύνδεση μιας καταχώρισης για ένα πρόσωπο με την καταχώριση για ένα όχημα). Ο Κανονισμός 1987/2006 (SIS II) συνιστά την αναγκαία νομοθετική βάση, η οποία διέπει τη λειτουργία του ΣΠΣ δεύτερης γενιάς όσον αφορά τις διαδικασίες καταχωρίσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του τίτλου IV της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, δηλαδή αναφορικά με τις καταχωρίσεις που εμπίπτουν στον πρώην πρώτο πυλώνα. Ο εν λόγω Κανονισμός συμπληρώνεται από την Απόφαση 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου, η οποία ρυθμίζει τις διαδικασίες καταχωρίσεων που εμπίπτουν στον πρώην τρίτο πυλώνα, στο πεδίο εφαρμογής δηλαδή του τίτλου IV της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και η οποία περιλαμβάνει διατάξεις όμοιες με εκείνες του Κανονισμού.

Ως εγγύηση των δικαιωμάτων των πολιτών, και ειδικότερα αυτού της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, τα δύο ανωτέρω κείμενα (Κανονισμός και Απόφαση) προβλέπουν, μεταξύ άλλων, τη λειτουργία μιας ανεξάρτητης Αρχής Ελέγχου σε κάθε συμβαλλόμενο κράτος, η οποία είναι αρμόδια να εξετάζει αν από την επεξεργασία θίγονται τα δικαιώματα των ενδιαφερομένων προσώπων (άρθρο 44 του Κανονισμού 1987/2006 και άρθρο 60 της Απόφασης 2007/533/ΔΕΥ). Στην Ελλάδα η αρμοδιότητα αυτή έχει ανατεθεί με το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. ιε΄ του ν. 2472/1997 στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Παράλληλα, με βάση τη νομοθεσία για την είσοδο και διαμονή αλλοδαπών στην Ελλάδα (άρθρο 82 του ν. 3386/2005), τηρείται και ο Εθνικός Κατάλογος Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών (στο εξής και ΕΚΑΝΑ). Τα κριτήρια και η διαδικασία εγγραφής και διαγραφής αλλοδαπών από τον κατάλογο αυτό καθορίζονται πλέον με την υπ’ αριθ. 4000/4/32- ν /31.03.2017 (ΦΕΚ Β΄ 1140/31.03.2017) απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Εξωτερικών, Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Μεταναστατευτικής Πολιτικής η οποία τροποποίησε την παλαιότερη 4000/4/32- λα΄/5.10.2012 (ΦΕΚ Β΄ 2805/17.10.2012) απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Δημοσίας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη. Η Αρχή είναι αρμόδια να ελέγχει (στο πλαίσιο εξέτασης των αντιρρήσεων των υποκειμένων των δεδομένων – άρθρο 13 του ν. 2472/1997) και τη νομιμότητα των καταχωρίσεων στον ΕΚΑΝΑ.

Στην Αρχή υποβάλλεται κάθε έτος ένας ικανός αριθμός αιτήσεων αλλοδαπών, οι οποίοι αιτούνται τη διαγραφή τους από το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (ΣΠΣ) και από τον ΕΚΑΝΑ (98 αιτήσεις το 2006, 84 το 2007, 79 το 2008, 90 το 2009, 83 το

2010, 81 το 2011, 48 το 2012, 20 το 2013, 24 το 2014, 25 το 2015, 23 το 2016, 19 το 2017, 25 το 2018 και 17 το 2019). Αντικείμενο όλων των αιτήσεων αποτελεί η διαγραφή καταχωρίσεων βάσει του άρθρου 96 της ΣΕΣΣ (νυν άρθρο 24 του Κανονισμού 1987/2006). Για τον λόγο αυτό η Αρχή εξέδωσε τη γνωμοδότηση 3/2012, η οποία ερμηνεύοντας τις σχετικές διατάξεις κατέληξε σε μια σειρά συμπερασμάτων (βλ. Ετήσια Έκθεση 2012, ενότητα 3.1.1).

Η Αρχή το έτος 2019, εφαρμόζοντας τα πορίσματα της γνωμοδότησης 3/2012, καθώς και την πάγια νομολογία της, απέρριψε αίτημα διαγραφής αλλοδαπού από τον ΕΚΑΝΑ και το ΣΠΣ. Συγκεκριμένα, αποφάνθηκε ότι είναι νόμιμη η καταχώριση αλλοδαπού για λόγους εθνικής ασφάλειας δεδομένου ότι κρίθηκε επικίνδυνος για την εθνική ασφάλεια της χώρας μας, καθώς διαπιστώθηκαν σοβαρές ενδείξεις ότι τέλεσε το αδίκημα της χρήσης πλαστών εγγράφων και η σχετική απόφαση για τη διατήρηση της καταχώρισής του στον εν λόγω κατάλογο ήταν νομότυπη, ενόψει του ότι ελήφθη προ της παρέλευσης τριετίας από την αρχική εγγραφή του (απόφαση 2/2019).

Ομοίως, απορρίφθηκε αίτημα διαγραφής αλλοδαπού, ο οποίος είχε καταχωρισθεί για παράβαση του άρθρου 82 παρ. 4 ν. 3386/2005 για τον λόγο ότι επανήλθε παράνομα στη χώρα μας. Η Αρχή κατά την κρίση της έλαβε υπόψη ότι προ της παρέλευσης τριετίας από την αρχική εγγραφή του αποφασίστηκε η διατήρηση της καταχώρισής του στον εν λόγω κατάλογο και στη συνέχεια, στο πλαίσιο επανεξέτασης του διοικητικού μέτρου, αποφασίσθηκε η επιβολή εκ νέου της απαγόρευσης εισόδου του στη χώρα. Επίσης, σημείωσε σχετικά με υποβληθέντα ισχυρισμό του προσφεύγοντος ότι η διατήρηση καταχώρισης αλλοδαπού στον ΕΚΑΝΑ πέραν της πενταετίας από την αρχική εγγραφή του είναι νόμιμη, εφόσον στο άρθρο 3 της υπ' αριθ. 4000/4/32-λα'/05.10.2012 ΚΥΑ προβλέπεται ότι η διάρκεια ισχύος εγγραφής στον ΕΚΑΝΑ είναι δυνατόν να υπερβαίνει την πενταετία, όταν ο αλλοδαπός αποτελεί σοβαρή απειλή για την εθνική ασφάλεια, τη δημόσια ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη (απόφαση 3/2019).

Εξάλλου, η Αρχή απέρριψε προσφυγή αλλοδαπού για διαγραφή από το ΣΠΣ και τον ΕΚΑΝΑ κρίνοντας νόμιμες τις σχετικές καταχωρίσεις για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας λόγω του ότι υπήρχαν σοβαρές ενδείξεις ότι, προκειμένου να επιτύχει την είσοδο στη χώρα χρησιμοποίησε παραποιημένο διαβατήριο και πριν από την παρέλευση τριετίας από την αρχική του εγγραφή αποφασίσθηκε η διατήρηση της καταχώρισής του (απόφαση 5/2019).

Για τους ίδιους λόγους η Αρχή έκρινε ότι προσφεύγων αλλοδαπός νομίμως καταχωρίσθηκε στο ΣΠΣ και ΕΚΑΝΑ για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας λόγω, πρώτον, παραβίασης των διατάξεων του νόμου 3386/2005 για την είσοδο, διαμονή και κοινωνική ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική επικράτεια και, δεύτερον, λόγω της πρωτόδικης καταδίκης του για τα αδικήματα της πλαστογραφίας με χρήση εγγράφου και απόπειρας υφαρπαγής ψευδούς βεβαίωσης και πριν από την παρέλευση τριετίας από την αρχική εγγραφή αποφασίσθηκε η διατήρηση της καταχώρισής του στους

προαναφερόμενους καταλόγους. Η Αρχή έκρινε, επιπροσθέτως, ότι η μεταγενέστερη παύση της ποινικής του δίωξης δεν μεταβάλλει το γεγονός της παράνομης εισόδου του προσφεύγοντος αλλοδαπού και κατ' επέκταση του χαρακτηρισμού του ως επικίνδυνου για τη δημόσια τάξη (απόφαση 9/2019).

Επίσης, η Αρχή απέρριψε προσφυγή αλλοδαπού για διαγραφή από το ΣΠΣ και τον ΕΚΑΝΑ, καθότι καταχωρίσθηκε νομίμως στους ανωτέρω καταλόγους για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας, λαμβάνοντας υπόψη ότι συνελήφθη να στερείται νομιμοποιητικών εγγράφων παραμονής στη χώρα, και μετά την παρέλευση τριετίας από την αρχική καταχώρισή του αποφασίστηκε η διατήρηση της καταχώρισης του αλλοδαπού στους εν λόγω καταλόγους (απόφαση 17/2019).

Σε έτερο αίτημα διαγραφής αλλοδαπού η Αρχή έκρινε ότι η καταχώριση του προσφεύγοντος στο ΣΠΣ και τον ΕΚΑΝΑ ήταν νόμιμη, καθότι καταχωρίστηκε στους ανωτέρω καταλόγους για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας, και συνεπώς απέρριψε το αίτημά του. Ειδικότερα κατόπιν της σύλληψής του και έκδοσης σχετικής απόφασης επιστροφής λόγω ύπαρξης ποινικής του καταδίκης, και για τον επιπρόσθετο λόγο ότι στερείτο νόμιμου τίτλου, αποφασίστηκε η έγγραφή του στους ανωτέρω καταλόγους. Προ της παρέλευσης τριετίας από την αρχική εγγραφή του αποφασίστηκε νομότυπα η διατήρηση της καταχώρισής του στους εν λόγω καταλόγους, καθώς κρίθηκε ότι εξακολουθούσαν να ισχύουν οι λόγοι της καταχώρισης, δεδομένου ότι ο αλλοδαπός είχε συλληφθεί εκ νέου, επειδή είχε επανεισέλθει στη χώρα, παραβιάζοντας το επιβληθέν μέτρο της απαγόρευσης εισόδου (απόφαση 40/2019).

Η Αρχή, επιπλέον, απέρριψε προσφυγή αλλοδαπού για διαγραφή από το ΣΠΣ και τον ΕΚΑΝΑ και έκρινε νόμιμες τις καταχωρίσεις για τους προβαλλόμενους λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας οι οποίοι συνίσταντο στην απόπειρα εκ μέρους του προσφεύγοντος αλλοδαπού να εισέλθει στη χώρα με πλαστή προξενική θεώρηση εισόδου Σένγκεν. Επίσης, η Αρχή βεβαίωσε ότι έγκαιρα, πριν από την παρέλευση τριετίας από την αρχική εγγραφή, αποφασίσθηκε η διατήρηση της καταχώρισής του (απόφαση 46/2019).

Τέλος, η Αρχή απέρριψε προσφυγή αλλοδαπού για διαγραφή από τον ΕΚΑΝΑ, λόγω νόμιμης καταχώρισης για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας. Η καταχώρισή του έγινε γιατί συνελήφθη να στερείται νομιμοποιητικών εγγράφων διαμονής στη χώρα. Συνεπώς, καταχωρίσθηκε για παραβίαση των διατάξεων του νόμου 3386/2005 για την είσοδο, διαμονή και κοινωνική ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική επικράτεια ενώ υφίστατο καταδίκη σε ποινή φυλάκισης οκτώ μηνών καθώς και για τον λόγο ότι εκκρεμούσε σε βάρος του απόφαση επιστροφής που δεν εκτελέστηκε και επειδή κατά την έκδοση της απόφασης εγγραφής στον ΕΚΑΝΑ διαπιστώθηκε η ύπαρξη προγενέστερης καταχώρισης στον κατάλογο αυτό (απόφαση 47/2019).

3.1.2. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

3.1.2.1. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων από τη Δημόσια Διοίκηση

Στο πλαίσιο της ανωτέρω θεματικής η Αρχή εξέτασε σειρά ζητημάτων που τέθηκαν ενώπιόν της.

Ειδικότερα, η Αρχή απέρριψε προσφυγή για μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης. Συγκεκριμένα, ο προσφεύγων κατήγγειλε ότι δεν του χορηγήθηκε, κατόπιν αιτήματός του, βιογραφικό του σημείωμα, το οποίο είχε καταθέσει στη ΣΤΑΣΥ ΑΕ (πρώην ΑΜΕΛ) προκειμένου να συμμετάσχει σε διαδικασία πρόσληψης σε θέση εργασίας στην ΑΜΕΛ ΑΕ. Η εν λόγω προσφυγή απορρίφθηκε για τον λόγο ότι δεν προέκυψε κατά την ακροαματική διαδικασία ενώπιον της Αρχής ότι είχε κατατεθεί και καταχωριστεί το επίμαχο βιογραφικό σημείωμα του καταγγέλλοντος στη ΣΤΑΣΥ ΑΕ, πρώην ΑΜΕΛ ΑΕ, ούτε ότι η καταγγελλόμενη εταιρεία τηρούσε φυσικό ή/και ηλεκτρονικό αρχείο υποβληθέντων αυτοβούλως βιογραφικών σημειωμάτων ή βάση δεδομένων καταχώρισης βιογραφικών σημειωμάτων (απόφαση 1/2019).

Επίσης, κατόπιν καταγγελίας για παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από τον ΟΑΣΘ σχετικά με τη δημοσιοποίηση προσωπικών δεδομένων σε συνέντευξη Τύπου, η Αρχή εξέδωσε την απόφαση 12/2019 (βλ. σχετικά στην ενότητα ΜΜΕ).

Περαιτέρω, η Αρχή απηύθυνε επίπληξη στη ΔΕΗ ΑΕ για παραβίαση των διατάξεων του άρθρου 12 παρ. 3 και 4 ΓΚΠΔ και δη για τον λόγο ότι απάντησε σε αίτημα πρόσβασης του προσφεύγοντος μετά την παρέλευση ενός μηνός από την παραλαβή του εν λόγω αιτήματος, καίτοι ο υπεύθυνος επεξεργασίας ικανοποίησε το αίτημα αυτό μετά την πάροδο του ως άνω αναφερόμενου χρονικού διαστήματος (απόφαση 15/2019).

Ακόμη, η Αρχή απέρριψε καταγγελία κατά της ΑΑΔΕ για μη ικανοποίηση του δικαιώματος διόρθωσης φορολογουμένου σε προσωπικά δεδομένα που λαμβάνονται υπόψη για τον σχηματισμό του προφίλ φορολογουμένου στο Taxis, καθώς και για μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης στα στοιχεία επικοινωνίας με τον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (DPO) της ΑΑΔΕ. Ειδικότερα, η Αρχή απέρριψε την εν λόγω προσφυγή ως κατ' ουσία αβάσιμη, διότι α) η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) είχε ενημερώσει τον καταγγέλλοντα για τα στοιχεία επικοινωνίας του υπευθύνου προστασίας δεδομένων (DPO), β) ο καταγγέλλων δεν επικαλείτο παραβίαση του δικαιώματος διόρθωσης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούσαν και γ) οι αρμόδιες υπηρεσίες της ΑΑΔΕ δεν είχαν ουσιαστικά απορρίψει το αίτημα μεταβολής των στοιχείων της φορολογικής κατοικίας του καταγγέλλοντος, αλλά το εξέταζαν στο πλαίσιο της οικείας φορολογικής νομοθεσίας και διαδικασίας (απόφαση 23/2019).

Τέλος, κατόπιν καταγγελίας στην Αρχή ότι το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (ΥΝΑΝΠ) δεν ικανοποίησε τα δικαιώματα πρόσβασης και διόρθωσης του υποκειμένου των δεδομένων, η Αρχή, μετά από διερεύνηση της υπόθεσης, απηύθυνε στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής επίπληξη για τη μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης του υποκειμένου στην αναλυτική του μοριοδότηση. Αναφορικά με το σκέλος της καταγγελίας περί μη ικανοποίησης του δικαιώματος διόρθωσης που σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα συνίστατο στη δυνατότητα υποβολής ένστασης ή αίτησης θεραπείας κατά της διαδικασίας επιλογής προϊσταμένου στο ΥΝΑΝΠ, η Αρχή έκρινε ότι αυτό δεν ταυτίζεται με το δικαίωμα διόρθωσης (απόφαση 41/2019).

3.1.2.2. Παιδεία και έρευνα

Η Αρχή απέρριψε καταγγελία του Συνδέσμου Ιδιωτικών Σχολείων και έκρινε ότι είναι νόμιμη η καταχώριση στο σύστημα «mySchool» α) μόνο των δεδομένων των εκπαιδευτικών των ιδιωτικών σχολείων που κρίνονται αναγκαία για τον σκοπό της άσκησης της ιεραρχικής και διαβαθμισμένης εποπτείας του Υπουργείου Παιδείας, όπως αυτά περιγράφονται στην απόφαση, με δυνατότητα πρόσβασης σε αυτά μόνο από τους χρήστες που αναφέρονται στην εν λόγω απόφαση (βλ. σκ. 13Α) και β) των δεδομένων των μαθητών/γονέων-κηδεμόνων των ιδιωτικών σχολείων, η συλλογή και τήρηση των οποίων προβλέπεται ειδικώς από το ισχύον νομοθετικό καθεστώς ή είναι αναγκαία για την άσκηση των αρμοδιοτήτων εποπτείας των οικείων υπηρεσιών του ΥΠΕΘ, όπως αυτά περιγράφονται στην απόφαση, με δυνατότητα πρόσβασης σε αυτά μόνο από τους χρήστες που αναφέρονται στην εν λόγω απόφαση (βλ. σκ. 13Β). Επίσης, ζήτησε από το ΥΠΕΘ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, και το ΙΤΥΕ-Διόφαντος, ως εκτελούντα την επεξεργασία, να εφαρμόσουν τις συστάσεις που αναφέρονται στο σημείο 13Γ του σκεπτικού της απόφασης και να ενημερώσουν την Αρχή εντός τριών μηνών από την κοινοποίησή της υποβάλλοντας αναλυτικό χρονοδιάγραμμα εφαρμογής των συστάσεων αυτών (απόφαση 10/2019).

Επίσης, κατόπιν υποβολής σχετικής καταγγελίας, η Αρχή επέβαλε στο Υπουργείο Παιδείας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, για τη μη τήρηση της υποχρέωσης προηγούμενης ενημέρωσης του καταγγέλλοντος και τη μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασής του στα δεδομένα που τον αφορούν την κύρωση της προειδοποίησης, επισημαίνοντας ότι εφεξής θα πρέπει να ενημερώνει σχετικά τα υποκείμενα των δεδομένων τόσο κατά τη συλλογή όσο και πριν από τη διαβίβαση των προσωπικών τους δεδομένων σε τρίτους, καθώς και να ικανοποιεί άμεσα και χωρίς καθυστέρηση το δικαίωμα πρόσβασής τους στα δεδομένα που τα αφορούν, χορηγώντας τους πλήρη πρόσβαση σε όλα τα σχετικά στοιχεία (απόφαση 27/2019).

Ακόμη, κατόπιν σχετικών καταγγελιών από την Ένωση Αθέων και την Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, η Αρχή έκρινε ότι α) η αναγραφή του θρησκεύματος και της ιθαγένειας στα στοιχεία που τηρούνται στο σχολείο, στους τίτλους και στα πιστοποιητικά σπουδών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και στο πληροφοριακό σύστημα «myschool», καθώς και η ύπαρξη σχετικών πεδίων στα σχετικά έντυπα, έστω και αν είναι προαιρετική η συμπλήρωσή τους και β) η δήλωση ότι ο μαθητής δεν είναι Χριστιανός Ορθόδοξος και εξ αυτού επικαλείται λόγους θρησκευτικής συνείδησης για την απαλλαγή του από το μάθημα των θρησκευτικών δεν είναι νόμιμες διότι αντιβαίνουν

προς τη θεμελιώδη αρχή της αναγκαιότητας της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (άρθρο 4 παρ. 1 περ. β' ν. 2472/1997 και 5 παρ. 1 του ΓΚΠΔ). Για τον λόγο αυτόν καλεί το Υπουργείο Παιδείας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, α) να απόσχει από τις ως άνω μη σύννομες πράξεις επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων των μαθητών, β) να μεριμνήσει για την άμεση τροποποίηση των σχετικών ρυθμίσεων και να λάβει κάθε αναγκαίο μέτρο προκειμένου να μην αναγράφεται πλέον το θρήσκευμα και η ιθαγένεια στα στοιχεία που τηρούνται στο σχολείο και στους τίτλους και στα πιστοποιητικά σπουδών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και στο πληροφοριακό σύστημα «myschool» και γ) να εκδώσει κάθε αναγκαία οδηγία προς τις οικείες εκπαιδευτικές αρχές και τους διευθυντές των σχολείων ώστε, εφεξής, για την απαλλαγή από το μάθημα των θρησκευτικών να μην απαιτείται η δήλωση ότι ο μαθητής δεν είναι Χριστιανός Ορθόδοξος, αλλά το δικαίωμα αυτό να ασκείται (από τον ίδιο τον μαθητή αν είναι ενήλικος ή από τους γονείς του αν είναι ανήλικος), κατ' επίκληση αποκλειστικά και μόνον λόγων συνείδησης (απόφαση 28/2019).

3.1.3. ΥΓΕΙΑ

Τα δεδομένα που αφορούν την υγεία ορίζονται ως τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία σχετίζονται με την παρελθούσα, τρέχουσα ή μελλοντική σωματική και ψυχική υγεία ενός προσώπου (άρθρο 4 στοιχ. 15 και αιτιολ. σκέψη 35 ΓΚΠΔ). Ως δεδομένα υγείας νοούνται και οι πληροφορίες σχετικά με το φυσικό πρόσωπο που συλλέγονται κατά την εγγραφή του για τις υπηρεσίες υγείας και την παροχή αυτών, όπως ένας αριθμός, ένα σύμβολο ή ένα χαρακτηριστικό ταυτότητας που αποδίδεται σε ένα φυσικό πρόσωπο με σκοπό την πλήρη ταυτοποίησή του για σκοπούς υγείας, οι πληροφορίες που προκύπτουν από εξετάσεις ή αναλύσεις σε μέρος ή ουσία του σώματος, μεταξύ άλλων από γενετικά και βιολογικά δείγματα και κάθε πληροφορία, παραδείγματος χάρη, σχετικά με ασθένεια, αναπηρία, κίνδυνο ασθένειας, ιατρικό ιστορικό, κλινική θεραπεία ή τη φυσιολογική ή βιοϊατρική κατάσταση του υποκειμένου των δεδομένων, ανεξαρτήτως πηγής, για παράδειγμα, από ιατρό ή άλλο επαγγελματία στον τομέα της υγείας, νοσοκομείο, ιατρική συσκευή ή διαγνωστική δοκιμή in vitro.

Όπως και κατά την καταργηθείσα Οδηγία 95/46/ΕΚ και τον νόμο 2472/1997 τα δεδομένα που αφορούν την υγεία συγκαταλέγονται, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 του ΓΚΠΔ, στην ειδική κατηγορία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ή κατά την ορολογία του ελληνικού νόμου στα ευαίσθητα δεδομένα, η επεξεργασία των οποίων καταρχήν απαγορεύεται. Κατ' εξαίρεση η επεξεργασία των πληροφοριών αυτών επιτρέπεται σε συγκεκριμένες περιπτώσεις που καθορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 9. Αξίζει να υπογραμμισθεί στο σημείο αυτό ότι μετά τη θέση σε ισχύ του ΓΚΠΔ την 25η.05.2018 και τη σύμφωνη προς αυτόν ερμηνεία του νόμου 2472/1997, η λήψη της προηγούμενης άδειας από την Αρχή ως προϋπόθεση για τη νομιμότητα της επεξεργασίας, κατά το άρθρο 7 παρ. 2 του νόμου 2472/1997, δεν έχει πλέον εφαρμογή και η Αρχή δεν έχει πια αρμοδιότητα χορήγησης των αδειών της διάταξης αυτής (βλ. απόφαση 46/2018).

Τέλος, ο ΓΚΠΔ παρέχει την εξουσία στον εθνικό νομοθέτη να διατηρήσει ή και να θεσπίσει περαιτέρω όρους και περιορισμούς, ειδικά για την επεξεργασία δεδομένων που αφορούν την υγεία (όπως και των βιομετρικών και των γενετικών δεδομένων), σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 4 και την αιτιολ. σκέψη 53 του ΓΚΠΔ. Κατ' ακολουθία, το άρθρο 22 του νόμου 4624/2019 καθόρισε τους όρους και τις προϋποθέσεις για την επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ενώ η Αρχή με τη γνωμοδότηση 1/2020 επισήμανε συναφώς τις επιφυλάξεις της αναφορικά με τη συμβατότητα της συγκεκριμένης διάταξης του νόμου με το άρθρο 9 παρ. 4 του ΓΚΠΔ.

Υποβλήθηκε στην Αρχή προσφυγή υποκειμένου των δεδομένων σχετικά με τη χορήγηση αντιγράφου του πλήρους ιατρικού της φακέλου, χωρίς την προηγούμενη ενημέρωση και συγκατάθεσή της, από το Γενικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης Παπαγεωργίου στον πρώην εργοδότη της για τον σκοπό της άσκησης δικαιώματος ενώπιον Δικαστηρίου στο πλαίσιο εργατικής διαφοράς μεταξύ τους. Σημειώνεται ότι η εν λόγω προσφυγή υποβλήθηκε κατά χρόνο που δεν είχε τεθεί σε ισχύ ο ΓΚΠΔ, ούτε είχε ψηφιστεί ο νόμος 4624/2019. Η Αρχή με την απόφαση 4/2019 επανέλαβε την κρίση της στη γνωμοδότηση 3/2009, ότι δηλαδή η εισαγγελική παραγγελία (άρθρο 25 παρ. 4 τελ. εδάφιο του νόμου 1756/1988) είναι δεσμευτική για τη Διοίκηση μόνο στο πλαίσιο προκαταρκτικής έρευνας, προανάκρισης και κύριας ανάκρισης, ενώ στις περιπτώσεις που έχει ως περιεχόμενο τη χορήγηση εγγράφων που περιέχουν προσωπικά δεδομένα τρίτων προσώπων δεσμεύει τη Διοίκηση με την έννοια της επιτακτικής εντολής προς διερεύνηση του αιτήματος χορήγησης του εγγράφου και δεν την υποχρεώνει στη χορήγηση αυτού. Περαιτέρω, η Αρχή έκρινε ότι η διαβίβαση δεδομένων υγείας του ιατρικού φακέλου της προσφεύγουσας χωρίς την προηγούμενη ενημέρωσή της, κατά το άρθρο 11 παρ. 3 του νόμου 2472/1997, υπήρξε παράνομη, αποστερώντας της το δικαίωμα να ασκήσει το δικαίωμα αντίρρησης του άρθρου 13 του νόμου 2472/1997. Σημειώνεται, εξάλλου, ότι αντίστοιχη υποχρέωση ενημέρωσης καθιερώνεται και στο άρθρο 13 του ΓΚΠΔ. Κατόπιν τούτων, η Αρχή επέβαλε στο ανωτέρω Νοσοκομείο τη διοικητική κύρωση της προειδοποίησης επισημαίνοντας ότι εφεξής θα πρέπει το Νοσοκομείο να ενημερώνει τους ασθενείς-υποκείμενα των δεδομένων για τη διαβίβαση προσωπικών τους δεδομένων σε τρίτους.

3.1.4. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία από υποκείμενο των δεδομένων σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων της από τον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης και το Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ). Συγκεκριμένα, η καταγγέλλουσα υπέβαλε σειρά αιτημάτων ενώπιον της Αρχής, μεταξύ άλλων, αίτημα διόρθωσης φερόμενων ως ανακριβών προσωπικών της δεδομένων στο ΚΕΠΑ, καθώς και αίτημα εναντίωσης για τη διαγραφή των προσωπικών της δεδομένων. Η Αρχή με την απόφαση 20/2019 έκρινε ότι τα αιτήματα διόρθωσης ή/και εναντίωσης έπρεπε να υποβληθούν πρώτα στο ΚΕΠΑ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, και σε περίπτωση που το τελευταίο δεν απαντούσε εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας ή η απάντησή του δεν ήταν ικανοποιητική, θα είχε τότε το δικαίωμα να υποβάλει καταγγελία στην Αρχή. Ομοίως, η Αρχή έκρινε ότι ακόμα και αν το αίτημα της καταγγέλλουσας περί λήψης αντιγράφων, από αρχείο που τηρεί το Υπουργείο

Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και ο ΕΦΚΑ, ήθελε θεωρηθεί δικαίωμα πρόσβασης και ενημέρωσης για τα τηρούμενα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, θα έπρεπε να υποβληθεί πρώτα στον υπεύθυνο επεξεργασίας και όχι διά της Αρχής (πρβλ. απόφαση ΣτΕ 4597/2015). Τέλος, η Αρχή έκρινε ότι παραβιάστηκε το προβλεπόμενο από τις διατάξεις των άρθρων 11 και 12 του νόμου 2472/1997 δικαίωμα ενημέρωσης και πρόσβασης της καταγγέλλουσας από τον ΕΦΚΑ σχετικά με τα ονόματα των ιατρών-μελών του Ειδικού Σώματος Υγειονομικών Επιτροπών του ΚΕΠΑ, καθώς το υποκείμενο των δεδομένων δικαιούται να γνωρίζει, μεταξύ άλλων, την ταυτότητα και τα πλήρη στοιχεία επικοινωνίας του υπευθύνου επεξεργασίας ή/και του εκπροσώπου αυτού. Επιπλέον, η Αρχή έκρινε ότι ο ΕΦΚΑ, μη ικανοποιώντας το ανωτέρω δικαίωμα της καταγγελίας, παραβίασε προσέτι την υποχρέωση που καθιερώνεται στη διάταξη του άρθρου 12 παρ. 4 του νόμου 2472/1997, ήτοι δεν την ενημέρωσε για το δικαίωμά της να προσφύγει στην Αρχή. Κατόπιν τούτων, η Αρχή με την απόφαση αυτή απηύθυνε τη διοικητική κύρωση της προειδοποίησης στον ΕΦΚΑ, επισημαίνοντας ότι εφεξής θα πρέπει να ενημερώνει τους προσφεύγοντες για την ταυτότητα των ιατρών-μελών των εν λόγω επιτροπών, καθώς και για το δικαίωμά τους να προσφεύγουν στην Αρχή.

3.1.5. ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Οι σημαντικότερες σχετικές υποθέσεις που εξετάστηκαν από την Αρχή το 2019 είναι οι ακόλουθες:

Απόφαση 45/2019

Στην Αρχή κατατέθηκε γνωστοποίηση από την εταιρεία με την επωνυμία «ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ελληνική Εταιρία Ασφαλίσεων Ζημιών ΑΕ» σχετικά με νέο πρόγραμμα ασφάλισης επιβατικών αυτοκινήτων με την ονομασία «Smart Drive», σύμφωνα με το οποίο η τιμολόγηση των παρεχόμενων ασφαλιστικών καλύψεων συνδέεται με την οδηγική συμπεριφορά του ασφαλισμένου μέσω ειδικής εφαρμογής που εγκαθίσταται στο κινητό τηλέφωνο του ασφαλισμένου ή οδηγού του οχήματος που ενδιαφέρεται για το εν λόγω ασφαλιστικό πρόγραμμα. Η Αρχή αποφάσισε να αναβάλει την έκδοση σχετικής απόφασης για την εξεταζόμενη υπόθεση ωσότου εγκριθούν οι κατευθυντήριες γραμμές του ΕΣΠΔ για τα «Συνδεδεμένα Οχήματα» («Connected Vehicles»), διότι στις εν λόγω υπό έκδοση κατά το έτος 2019 κατευθυντήριες γραμμές περιλαμβάνεται το ζήτημα της ενδεδειγμένης νομικής βάσης των εμπεριεχομένων πράξεων επεξεργασίας στην υπό κρίση περίπτωση. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές δημοσιεύθηκαν στις αρχές του έτους 2020 και βρίσκονται στο στάδιο της δημόσιας διαβούλευσης (Κατευθυντήριες γραμμές 1/2020).

Γ/ΕΞ/2067/18.3.2019

Η Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος υπέβαλε στην Αρχή σχέδιο κώδικα δεοντολογίας δυνάμει του άρθρου 40 του ΓΚΠΔ, προκειμένου να διευκολυνθεί η εφαρμογή του ΓΚΠΔ από τις ασφαλιστικές εταιρείες-μέλη της Ένωσης, από χρήστες των υπηρεσιών της Ένωσης καθώς και των ΝΠΙΔ «Επικουρικό Κεφάλαιο Αστικής Ευθύνης Αυτοκινήτων» και «Γραφείο Διεθνούς Ασφάλισης».

Η Αρχή ενημέρωσε την Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος για τα παρακάτω:

α) το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΔ) εξέδωσε το 2019 κατευθυντήριες γραμμές αναφορικά με τις διαδικασίες κατάρτισης, υποβολής και έγκρισης κωδίκων δεοντολογίας (σ.σ.: κατά τον χρόνο υποβολής του σχεδίου του κώδικα δεοντολογίας, οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές βρίσκονταν στο στάδιο δημόσιας διαβούλευσης, το οποίο πλέον έχει λήξει και έχουν υιοθετηθεί). Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές, (διαθέσιμες στον διαδικτυακό τόπο του ΕΣΠΔ https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/wytyczne/guidelines-12019-codes-conduct-and-monitoring-bodies-under_en) προδιαγράφουν συγκεκριμένα κριτήρια τα οποία πρέπει να εξετάζουν αρχικώς οι εποπτικές αρχές, πριν προχωρήσουν περαιτέρω στην εξέταση του κώδικα, η οποία έχει ως αναγκαία προϋπόθεση να πληρούνται σωρευτικά τα κριτήρια αυτά. Αντιστοίχως, οι φορείς που υποβάλλουν ένα σχέδιο κώδικα δεοντολογίας στην εποπτική Αρχή πρέπει να λαμβάνουν μέριμνα ώστε, με την υποβολή αυτού, να πληρούνται τα εν λόγω κριτήρια.

β) Τα κριτήρια αυτά περιγράφονται αναλυτικά στην ενότητα 5 των ως άνω κατευθυντήριων γραμμών (βλ. επίσης σχετικά και το Παράρτημα 3 αυτών). Ως προς τα εν λόγω κριτήρια, η Αρχή έκανε συγκεκριμένες επισημάνσεις σε σχέση με το σχέδιο κώδικα που υποβλήθηκε ενώπιόν της και τις ελλείψεις αυτού και ζήτησε από την Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος τη μελέτη των ως άνω κατευθυντήριων γραμμών και την κατάλληλη τροποποίηση του σχεδίου κώδικα σύμφωνα με τα σχόλια της Αρχής, προκειμένου αυτή να είναι σε θέση να προχωρήσει στην εξέτασή του.

3.1.6. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

3.1.6.1. Πιστωτικά/χρηματοδοτικά ιδρύματα

Υποβλήθηκε στην Αρχή αίτηση θεραπείας κατά της υπ' αριθ. 66/2013 απόφασής της. Συγκεκριμένα, η Αρχή με την προαναφερθείσα απόφαση εξέτασε την προσφυγή κατά της Εμπορικής Τράπεζας, με την οποία ο προσφεύγων κατήγγειλε ότι ο Επιθεωρητής της Εμπορικής Τράπεζας, με την εν λόγω ιδιότητά του, αναζήτησε παράνομα, κατά τους ισχυρισμούς του, δυσμενή για αυτόν στοιχεία στη βάση δεδομένων της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ («μαύρη λίστα»).

Η Αρχή, με την απόφαση αυτή, απέρριψε την ως άνω προσφυγή κατά της καταγγελλόμενης τράπεζας, αφού έκρινε νόμιμη την επεξεργασία των δεδομένων του καταγγέλλοντος, και δη τον έλεγχό του, ως τραπεζικού υπαλλήλου, από την τράπεζα, ως και την πρόσβαση του ελέγχοντος Επιθεωρητή στο εν λόγω αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ, και δη θεμιτή την αλλαγή του αρχικού σκοπού της επεξεργασίας (αρχικού σκοπού του εν λόγω αρχείου της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ).

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την προσβαλλόμενη απόφαση, η έρευνα δυσμενών στοιχείων από τη βάση δεδομένων ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, κατόπιν διαπίστωσης παραβίασης κανόνων

πιστοδοτικής διαδικασίας από ανατεθειμένο από τη Γενική Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας κλιμάκιο Επιθεωρητών, είναι σύννομη, παρόλο που επέρχεται μεταβολή του αρχικού σκοπού επεξεργασίας. Ειδικότερα, ο αρχικός σκοπός επεξεργασίας ήταν ο έλεγχος πιστοληπτικής ικανότητας του καταγγέλλοντος, ως πελάτη, σκοπός σύμφωνος με τις προϋποθέσεις που θέτει η με αριθ. 24/2004 απόφαση της Αρχής (ΦΕΚ Β΄ 684/2004). Στην πορεία όμως, όταν διαπιστώθηκε εκ των υστέρων ότι πρόκειται για τραπεζικό υπάλληλο, μεταβλήθηκε ο σκοπός της επεξεργασίας (άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. α΄ ν. 2472/1997), προκειμένου να διενεργηθεί πειθαρχικός έλεγχος. Έτσι, η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τον ν. 2472/1997 και τη Γνώμη 3/2013 της Ομάδας εργασίας του άρθρου 29, εξέτασε τα πραγματικά περιστατικά όπως προέκυψαν από τη διερεύνηση της υπόθεσης (προσφυγή, καταθέσεις, υπομνήματα, συμπληρωματικά στοιχεία, κ.λπ.), και έκρινε ότι η σχέση του αρχικού σκοπού επεξεργασίας των δεδομένων σε σχέση με την περαιτέρω επεξεργασία που διενεργήθηκε χάριν πειθαρχικού ελέγχου ήταν όχι απλά συναφής, αλλά συνιστούσε και το επόμενο λογικό βήμα αυτής από τη στιγμή που διαπιστώθηκε ότι ο καταγγέλλων είχε και την ιδιότητα του τραπεζικού υπαλλήλου. Περαιτέρω, με την απόφαση 66/2013, η Αρχή έκρινε ότι, ως τραπεζικός υπάλληλος, ο ίδιος ο καταγγέλλων δεν μπορούσε να έχει την εύλογη προσδοκία προστασίας της ιδιωτικότητάς του στην περίπτωση που θα ενεργούσε αντίθετα από τις οριζόμενες στον Οργανισμό Προσωπικού της καταγγελλόμενης τράπεζας επαγγελματικές του υποχρεώσεις, ενώ με την αντισυμβατική του συμπεριφορά αναδέχτηκε και τον κίνδυνο αρνητικής επίδρασης των πορισμάτων από την περαιτέρω επεξεργασία των δεδομένων (βλ. αναλυτικά σκ. 9 της προσβαλλόμενης απόφασης).

Τρία χρόνια μετά την έκδοση της ως άνω απόφασης, ο προσφεύγων υπέβαλε αντιρρήσεις-παράπονα (αίτηση θεραπείας), ζητώντας την ανάκληση της με αριθ. 66/2013 απόφασης, την επανεξέταση της υπόθεσης από μηδενική βάση και την επιβολή των συνακόλουθων μέγιστων διοικητικών κυρώσεων στην Τράπεζα Alpha Bank, καθολική διάδοχο της καταγγελλόμενης τράπεζας και στον (πρώην) Επιθεωρητή αυτής.

Η Αρχή, με τη με αριθ. 22/2019 απόφασή της, απέρριψε την προαναφερόμενη αίτηση θεραπείας κατά της με αριθ. 66/2013 απόφασης της Αρχής, δεδομένου ότι η αίτηση υποβλήθηκε μετά την πάροδο μεγάλου χρονικού διαστήματος, χωρίς επίκληση νέων στοιχείων, πέραν εκείνων που ελήφθησαν υπόψη και αξιολογήθηκαν από την προσβαλλόμενη απόφαση. Επίσης, η Αρχή έκρινε ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι νόμιμη και πλήρως αιτιολογημένη και ότι δεν συντρέχει λόγος επανεξέτασης της υπόθεσης.

Υποβλήθηκαν στην Αρχή καταγγελίες για τιτλοποίηση απαίτησης χωρίς τη συγκατάθεση του οφειλέτη ή και για διάθεση των δεδομένων δανειολήπτη σε Εταιρείες Διαχείρισης Απαιτήσεων και Εταιρείες Απόκτησης Απαιτήσεων, ομοίως, χωρίς πρότερη συγκατάθεση και ενημέρωσή του. Η Αρχή αρχειοθέτησε τις καταγγελίες που ήταν αόριστες και απαράδεκτες, χωρίς την προηγούμενη τήρηση της προδικασίας (χωρίς να

έχει δηλαδή ο προσφεύγων ασκήσει κάποιο συγκεκριμένο δικαίωμά του, σύμφωνα με τα άρθρα 12-22 του ΓΚΠΔ προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας, όπου αυτά εφαρμόζονται). Αναφορικά με την ουσία των παραπόνων, επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 10 ν. 3156/2003 για την τιτλοποίηση απαίτησης δεν απαιτείται συγκατάθεση του οφειλέτη. Επίσης, στον ν. 4354/2015 προβλέφθηκαν δύο νέες κατηγορίες εταιρειών, οι Εταιρείες Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (ΕΔΑΔΠ) και οι Εταιρείες Απόκτησης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (ΕΑΑΔΠ), ως νόμιμοι αποδέκτες στοιχείων οφειλετών τραπεζών στο πλαίσιο του ως άνω νόμου, χωρίς να απαιτείται η συγκατάθεση των οφειλετών. Άλλωστε, η Αρχή, υπό το καθεστώς του ν. 2472/1997, εξέδωσε σχετικά αποφάσεις (βλ. ιδίως τις αποφάσεις 87 και 134/2017), οι οποίες αναφέρονται στον τρόπο ενημέρωσης των οφειλετών για τη διάθεση των στοιχείων τους στις εν λόγω εταιρείες. Αρχειοθετήθηκαν δε οι καταγγελίες στις οποίες, κατά την εξέτασή τους, προέκυψε ότι, πέραν τυχόν άλλης ενημέρωσης (π.χ. διά του Τύπου), έχει γίνει και εξατομικευμένη ενημέρωση για τις ως άνω ενέργειες με επιστολή προς τον οφειλέτη.

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία κατά της Εθνικής Τράπεζας, ισχυριζόμενος ο προσφεύγων ότι, ενόσω ήταν στην είσοδο του καταστήματος και συγκεκριμένα στον προθάλαμο αυτού, του ζητήθηκε να βγάλει τα γυαλιά ηλίου που φορούσε προκειμένου να ανοίξει η θύρα και να εισέλθει στην τράπεζα και ότι η ως άνω τράπεζα προέβη σε «φωτογράφηση» του προσώπου του χωρίς τη δική του συναίνεση. Η καταγγελία αρχειοθετήθηκε, καθώς ο καταγγέλλων υπέβαλε την καταγγελία χωρίς να έχει προηγουμένως ασκήσει προς την τράπεζα κάποιο συγκεκριμένο δικαίωμα, σύμφωνα με τα άρθρα 12-22 του ΓΚΠΔ, ώστε να είναι σε θέση να επιβεβαιώσει, ως υποκείμενο των δεδομένων, τη νομιμότητα της καταγγελλόμενης επεξεργασίας. Επισημάνθηκε επίσης ότι η Αρχή έχει ήδη κρίνει ότι είναι νόμιμη η εγκατάσταση και λειτουργία του συστήματος ασφάλειας εισόδου-εξόδου πελατών της ως άνω τράπεζας, το οποίο αποτελείται από ειδικές καμπίνες ασφαλείας με κάμερες και βασίζεται σε τεχνολογία ανάλυσης γεωμετρίας του προσώπου, μετά από ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του Διευθυντή της οικείας Διεύθυνσης Ασφάλειας ή Αστυνομικής Διεύθυνσης (βλ. σχετικά απόφαση 194/2012).

3.1.6.1.1. Εταιρείες Ενημέρωσης Οφειλετών

Η Τράπεζα Eurobank Ergasias ΑΕ υπέβαλε στην Αρχή αίτηση θεραπείας, με αίτημα την ανάκληση της με αριθ. 98/2017 απόφασης της Αρχής, με την οποία απευθύνθηκε σύσταση στην αιτούσα, αναφορικά με τον τρόπο εκπλήρωσης της υποχρέωσης ενημέρωσης των οφειλετών της, των οποίων τα στοιχεία διατίθενται σε Εταιρείες Ενημέρωσης Οφειλετών, παραπονούμενη ότι με αυτή θεσπίστηκαν, κατά εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του άρθρου 4 παρ. 4 ν. 3758/2009 σε συνδυασμό με το άρθρο 11 ν. 2472/1997, δυσανάλογες υποχρεώσεις σε βάρος της ίδιας και των λοιπών δανειστών. Ακολούθως, η Τράπεζα Eurobank υπέβαλε με τους αυτούς ισχυρισμούς και αίτηση ακυρώσεως κατά της ίδιας προσβαλλόμενης απόφασης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Συγκεκριμένα, η Αρχή με την προσβαλλόμενη με αριθ. 98/2017 απόφαση έκρινε ότι εφεξής πρέπει να γίνεται ειδική ατομική ενημέρωση των οφειλετών για τη διάθεση

των δεδομένων τους σε Εταιρείες Ενημέρωσης Οφειλετών, δηλαδή ο δανειστής, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, οφείλει να ενημερώνει τους οφειλέτες για τη διάθεση των δεδομένων τους στην εκάστοτε συγκεκριμένη Εταιρεία Ενημέρωσης Οφειλετών, να παρέχει ένα εύλογο διάστημα (π.χ., ενδεικτικά, 10-15 ημερών) πριν από τη διάθεση για την άσκηση των δικαιωμάτων πρόσβασης και αντίρρησης και να μεριμνήσει ώστε η ενημέρωση αυτή να γίνεται με κάθε πρόσφορο τρόπο, π.χ. με ενσωμάτωση της σχετικής πληροφόρησης στα αντίγραφα λογαριασμών και σε ευδιάκριτο σημείο αυτών ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail), σε όλες τις περιπτώσεις, στις οποίες τούτο καθίσταται εφικτό, και ιδίως εφόσον τα σχετικά στοιχεία έχουν χορηγηθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας από τα υποκείμενα των δεδομένων. Αυτονόητο είναι ότι ο δανειστής, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, οφείλει να ενημερώνει εκ νέου, σύμφωνα με τα παραπάνω, κάθε φορά που τα στοιχεία των οφειλετών του διατίθενται σε διαφορετική Εταιρεία Ενημέρωσης Οφειλετών.

Η Αρχή, με την απόφαση 39/2019, λαμβάνοντας υπόψη τις υποβληθείσες αιτιάσεις της αιτούσας τράπεζας και της παρεμβαίνουσας Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, απέρριψε την αίτηση θεραπείας, διότι έκρινε ότι με την αίτηση αυτή ζητήθηκε η επανεξέταση της νομικής ορθότητας της προσβαλλόμενης απόφασης της Αρχής χωρίς προσκόμιση ή επίκληση νέων στοιχείων, κρίσιμων για την εφαρμογή του νομικού καθεστώτος που ίσχυε κατά την έκδοσή της, και ότι με τα δεδομένα αυτά δεν δικαιολογείτο επανεξέταση της υπόθεσης. Διευκρινίζεται ότι δεδομένου ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε υπό το καθεστώς των ν. 3758/2009 και 2472/1997, η υπόθεση δεν κρίθηκε υπό τον ΓΚΠΔ και τον, μετά τη διάσκεψη και τη λήψη της απόφασης της Αρχής, δημοσιευθέντα εθνικό νόμο για την εφαρμογή του (ν. 4624/2019, ΦΕΚ Α΄ 137/29-08-2019).

Η με αριθ. 98/2017 απόφαση εκδόθηκε, όπως προαναφέρθηκε, με βάση νομικό καθεστώς που δεν ισχύει πλέον, και συγκεκριμένα στηρίζεται σε ερμηνεία του ν. 3758/2009 σε συνδυασμό με τον ήδη καταργηθέντα ν. 2472/1997, ενώ ήδη έχουν τεθεί σε ισχύ ο ΓΚΠΔ και ο ν. 4624/2019, οι διατάξεις του οποίου είναι πλέον εφαρμοστέες για την κρίση του εν λόγω θέματος. Τέλος, επισημαίνεται ότι η Αρχή δεν έχει ακόμη κρίνει το ζήτημα του κατά τον νόμο επιβαλλόμενου περιεχομένου της ενημέρωσης των οφειλετών για τη διάθεση προσωπικών τους δεδομένων σε Εταιρεία Ενημέρωσης Οφειλετών με βάση το νέο αυτό νομικό καθεστώς.

Υποβλήθηκαν στην Αρχή διάφορες καταγγελίες για οχλήσεις στο πλαίσιο ενημέρωσης οφειλετών, με τον ισχυρισμό ότι είτε ο δανειστής ο ίδιος (διά των υπαλλήλων του ή/και διά δικηγόρου του) όχλησε τον καταγγέλλοντα τηλεφωνικώς για τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του είτε τον όχλησε, για λογαριασμό του δανειστή, Εταιρεία Ενημέρωσης Οφειλετών, χωρίς ωστόσο τη δική του συγκατάθεση, έγκριση ή εξουσιοδότηση. Η Αρχή αρχειοθέτησε τις καταγγελίες που ήταν:

i) προφανώς αβάσιμες, καθώς ο ίδιος ο δανειστής έχει δικαίωμα να επεξεργάζεται τα δεδομένα του οφειλέτη του, χωρίς τη συγκατάθεση του τελευταίου. Η επεξεργασία αυτή επιτρέπεται, ως αναγκαία για την εκτέλεση της σύμβασής του με τον δανειστή, π.χ. με την έννοια της ομαλής συνέχισης της συναλλακτικής σχέσης (μέσω της τηλεφωνικής υπενθύμισης της οφειλής). Επίσης, επισήμανε ότι σύμφωνα με τον ν. 3758/2009, ο δανειστής έχει δικαίωμα υπό συγκεκριμένους όρους να χορηγεί σε ΕΕΟ στοιχεία σχετικά με ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις οφειλετών του και ότι δεν απαιτείται για την επεξεργασία αυτή η συγκατάθεση των τελευταίων.

ii) απαράδεκτες, διότι δεν τηρήθηκε η προβλεπόμενη προδικασία, καθώς εάν ο καταγγέλλων επιθυμεί να ασκήσει κάποιο δικαίωμά του, ως υποκείμενο των δεδομένων, πρέπει προηγουμένως να απευθυνθεί με τον προσήκοντα τρόπο στον υπεύθυνο επεξεργασίας (δανειστή), για λογαριασμό του οποίου γίνονται οι κλήσεις.

iii) μη υπαγόμενες στο πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων ή/και στην αρμοδιότητα της Αρχής, καθώς οι αρχές και το πλαίσιο με το οποίο πρέπει να γίνεται η ενημέρωση οφειλετών (π.χ. σε ποια τηλέφωνα, με ποια συχνότητα, κ.λπ.) ορίζεται στον ν. 3758/2009. Αρμόδια δε για τις καταγγελλόμενες αιτιάσεις (π.χ. για συνεχείς οχλήσεις σε ακατάλληλες ώρες ή/και σε τηλέφωνο εργασίας ή/και οχλήσεις με επίδειξη προσβλητικής/απειλητικής συμπεριφοράς) είναι η Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή, η οποία έχει, κατά τον ν. 3758/2009, και τη γενική εποπτεία της δραστηριότητας των ΕΕΟ και της ενημέρωσης οφειλετών, είτε αυτή διενεργείται από ΕΕΟ είτε από τον ίδιο τον δανειστή. Τέλος, αρχειοθετήθηκαν οι καταγγελίες αναφορικά με όχληση από δικηγορικό γραφείο, καθώς για την ανάθεση υπόθεσης σε δικηγορικό γραφείο (για εξώδικη ή δικαστική διεκδίκηση οφειλής) δεν απαιτείται συγκατάθεση, έγκριση ή εξουσιοδότηση του οφειλέτη (βλ. άρθρο 6 παρ. 1 στοιχ. στ΄, άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. στ΄ ΓΚΠΔ), αρμόδιος δε για τις καταγγελλόμενες αιτιάσεις (περί συνεχών οχλήσεων ή/και προσβλητικής συμπεριφοράς) είναι ο οικείος δικηγορικός σύλλογος (βλ. και με αριθ. 49/2011 απόφαση της Αρχής, Γνωμ. 598/2012 ΝΣΚ, από 14.11.2014 δελτίο Τύπου ΔΣΑ).

3.1.6.2. Ιδιωτική Οικονομία

Η Αρχή, με την υπ' αριθ. 7/2019 απόφασή της, επέβαλε στον Όμιλο Ελληνικά Πετρέλαια, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, πρόστιμα ύψους 20.000 ευρώ και 10.000 ευρώ για παράνομη επεξεργασία σύμφωνα με τα άρθρα 4, 5 και 7 του ν. 2472/1997 και για μη λήψη κατάλληλων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων σύμφωνα με το άρθρο 10 του ως άνω νόμου, αντίστοιχα. Συγκεκριμένα, κατόπιν δημοσιευμάτων που έκαναν λόγο για παράνομη «χαρτογράφηση πολιτών», η Αρχή εξέτασε αυτεπάγγελτα περίπτωση παράνομης συλλογής και επεξεργασίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων που έλαβε χώρα χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων και την άδεια της Αρχής, η οποία ήταν κατά νόμο αναγκαία, καθώς η επεξεργασία έλαβε χώρα υπό το καθεστώς του ν. 2472/1997 και πριν από την εφαρμογή του ΓΚΠΔ. Την εν λόγω επεξεργασία είχαν αναθέσει με σύμβαση τα ΕΛΠΕ στην εκτελούσα την επεξεργασία με την επωνυμία ONE TEAM. Μάλιστα, η επίμαχη μελέτη με τα ευαίσθητα δεδομένα πολιτών διέρρευσε στο διαδίκτυο, γεγονός που κανείς από τους εμπλεκόμενους φορείς δεν ήταν σε θέση να εξηγήσει. Κατά την εξέταση της υπόθεσης, δεν διαπιστώθηκε ούτε

τεκμηριώθηκε νομιμοποιητική βάση για τη συγκεκριμένη επεξεργασία και για τον λόγο αυτό κρίθηκε παράνομη και επιβλήθηκε κύρωση και για τη μη λήψη μέτρων ασφάλειας, η οποία οδήγησε σε περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων (διαρροή της επίμαχης μελέτης στο διαδίκτυο).

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία κατά της εταιρείας ONLINE DELIVERY (e-food) για παραβίαση του προβλεπόμενου στις διατάξεις του άρθρου 17 ΓΚΠΔ δικαιώματος διαγραφής καθώς και για παραβίαση του άρθρου 12 παρ. 4 ΓΚΠΔ. Η Αρχή, με την υπ' αριθ. 24/2019 απόφασή της, απέρριψε την καταγγελία ως κατ' ουσίαν αβάσιμη, καθώς πέραν του ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση ο καταγγέλλων δεν ακολούθησε τη διαδικασία διαγραφής που προβλέπεται από την οικεία πολιτική της εταιρίας, δεν αποδείχθηκε η τήρηση των προσωπικών δεδομένων του καταγγέλλοντος στο σύστημα αρχειοθέτησης της καταγγελλόμενης εταιρείας, καθώς και η χρήση εκ μέρους του των υπηρεσιών της.

Η Αρχή, κατόπιν καταγγελιών κατά της εταιρείας παροχής υπηρεσιών τηλεφωνίας ΟΤΕ, με την υπ' αριθ. 31/2019 απόφασή της, της επέβαλε πρόστιμο ύψους 200.000 ευρώ για παραβίαση της αρχής της ακρίβειας (άρθρο 5 παρ. 1 εδ. γ΄ ΓΚΠΔ) και της προστασίας των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό (άρθρο 25 ΓΚΠΔ) κατά την τήρηση προσωπικών δεδομένων συνδρομητών της. Επιπλέον, η Αρχή, με την υπ' αριθ. 34/2019 απόφασή της, επέβαλε στην ίδια εταιρεία για άλλη διαπιστωθείσα παράβαση πρόστιμο ύψους 200.000 ευρώ, και συγκεκριμένα για μη ικανοποίηση του δικαιώματος εναντίωσης (άρθρο 21 ΓΚΠΔ) και για παραβίαση της αρχής της προστασίας των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό (άρθρο 25 ΓΚΠΔ) κατά την τήρηση προσωπικών δεδομένων συνδρομητών της (βλ. διεξοδικότερη αναφορά των ως άνω αποφάσεων υπό τη θεματική ενότητα 3.1.7. Ηλεκτρονικές επικοινωνίες).

Τέλος, η Αρχή επιλήφθηκε κατόπιν αναφοράς-καταγγελίας που υπέβαλε θυγατρική εταιρεία (ABS) κατά της μητρικής αυτής (AMPNI), σύμφωνα με την οποία η μητρική εταιρεία αρχικά ζήτησε από τη θυγατρική κρίσιμα γι' αυτήν στοιχεία και εν τέλει απέκτησε με «ανορθόδοξο» τρόπο πρόσβαση σε χώρο της ABS (data room) και παρανόμως αντέγραψε σε φορητά μέσα αποθήκευσης το σύνολο του ψηφιακού περιεχομένου διακομιστή (server), το οποίο περιείχε ηλεκτρονικά αρχεία καθώς και μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) και άλλες επικοινωνίες τόσο εργαζομένων της θυγατρικής εταιρείας με τρίτους, όσο και εργαζομένων τρίτων εταιρειών, «κλωνοποιώντας» τον πρωτότυπο διακομιστή (server) και δημιουργώντας με τον τρόπο αυτό ένα νέο αρχείο (clone server) εξ αντιγραφής του πρωτοτύπου διακομιστή (server). Η Αρχή, με την υπ' αριθ. 44/2019 απόφασή της, διαπίστωσε ότι εν προκειμένω η καταγγέλλουσα θυγατρική εταιρεία ήταν η ιδιοκτήτρια των διακομιστών (server) ενώ τόσο η μητρική εταιρία και θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου της όσο και τρίτες εταιρείες, εκτός του προαναφερόμενου Ομίλου, έκαναν χρήση και είχαν φυσική πρόσβαση στον ίδιο χώρο, όπου ήταν εγκατεστημένοι και λειτουργούσαν περισσότεροι

διακομιστές (server) εταιρειών τόσο του Ομίλου όσο και τρίτων εταιρειών και άλλων νομικών προσώπων εκτός Ομίλου, αλλά επίσης και φυσική και λογική πρόσβαση στην ίδια υπολογιστική υποδομή για τη διεκπεραίωση της ηλεκτρονικής αλληλογραφίας εργαζομένων και στελεχών τους, προβαίνοντας σε επεξεργασία των συστημάτων αρχειοθέτησης ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Οι ανωτέρω προσβάσεις και επεξεργασίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα λάμβαναν χώρα χωρίς τη λήψη κανενός μέτρου φυσικού και λογικού διαχωρισμού. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η Αρχή έκρινε ότι η καταγγελλόμενη μητρική εταιρεία επεξεργάστηκε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε υπολογιστική υποδομή (υλικού και λογισμικού διακομιστή), χωρίς να τηρήσει το σύνολο των αρχών του άρθρου 5 παρ. 1 ΓΚΠΔ, και ιδίως κατά παράβαση της αρχής της ασφάλειας καθώς και του άρθρου 6 παρ. 1 ΓΚΠΔ, και δεν απέδειξε κατ' άρθρο 5 παρ. 2 ΓΚΠΔ την τήρηση αυτών. Επιπλέον, παραβίασε τις διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 1 εδ. α΄ και στ΄ και παρ. 2 σε συνδυασμό με τα άρθρα 24 παρ. 1 και 2 και 32 παρ. 1 και 2 ΓΚΠΔ σχετικά με την αρχή της ασφαλούς επεξεργασίας (ιδίως της «εμπιστευτικότητας») από τη μη λήψη των κατάλληλων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων, ιδίως εκείνων που αφορούσαν τον φυσικό και λογικό διαχωρισμό υλικού, λογισμικού και δεδομένων, ώστε η εταιρεία να αντιγράψει παράνομα το σύνολο του περιεχομένου διακομιστή. Για τους λόγους αυτούς, η Αρχή έδωσε εντολή στη μητρική εταιρεία (AMPNI), εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, να καταστήσει σύμφωνες με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ τις πράξεις επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα εσωτερικής συμμόρφωσης και λογοδοσίας προς τις αρχές του άρθρου 5 παρ. 1 και παρ. 2 σε συνδυασμό με το άρθρο 6 παρ. 1 ΓΚΠΔ και της επέβαλε πρόστιμο ύψους 150.000 ευρώ (βλ. σχετικά και τη θεματική ενότητα 3.1.8. Πεδίο Εργασιακών Σχέσεων).

3.1.6.3. Υπηρεσίες διαδικτύου

3.1.6.3.1. Μηχανές αναζήτησης, κατάργηση συνδέσμων από αποτελέσματα διαδικτυακής αναζήτησης

Η Αρχή εξέτασε προσφυγή κατά της Google, αναφορικά με άρνηση της τελευταίας να απαλείψει συγκεκριμένους συνδέσμους (συνολικά τριάντα επτά συνδέσμους), οι οποίοι εμφανίζονταν στα αποτελέσματα αναζήτησης της σχετικής μηχανής αναζήτησης της εταιρείας, με βάση το ονοματεπώνυμο του καταγγέλλοντος, τόσο με ελληνικούς χαρακτήρες όσο και με αγγλικούς. Ο προσφεύγων επικαλέστηκε, για κάποιους εκ των συνδέσμων, δικαστικές αποφάσεις, οι οποίες, κατά τους ισχυρισμούς του, τον δικαιώνουν ως προς την ανακρίβεια των πληροφοριών που αναφέρονται στους επίμαχους ιστοτόπους, καθώς επίσης και ότι σε ορισμένους ιστοτόπους υπάρχουν δυσφημιστικοί/συκοφαντικοί χαρακτηρισμοί για το άτομό του. Περαιτέρω, ακόμα και στις περιπτώσεις για τις οποίες οι πληροφορίες που εμφανίζονται στους ιστοτόπους είναι ακριβείς, ο προσφεύγων υποστηρίζει είτε ότι δεν είναι επίκαιρες είτε ότι δεν απασχολούν την κοινή γνώμη, δεδομένου ότι ο ίδιος δεν είναι δημόσιο πρόσωπο, έχει συνταξιοδοτηθεί από το 2014, καθώς και ότι πολλά εκ των γεγονότων που περιγράφονται χρονολογούνται περί τα 20 έτη παλαιότερα.

Η Αρχή, μετά την ακρόαση της Google και του προσφεύγοντος και από εξέταση του φακέλου της υπόθεσης, έκρινε, με την υπ' αριθ. 25/2019 απόφασή της, ότι τρεις εκ των συνδέσμων, οι οποίοι παραπέμπουν σε ιστοτόπους με περιεχόμενο το οποίο έχει κριθεί ως ανακριβές από τις αποφάσεις, θα πρέπει να μην εμφανίζονται ως αποτελέσματα της αναζήτησης, λόγω του ότι οι πληροφορίες αυτές δημιουργούν ανακριβή ή και παραπλανητική εντύπωση για τον προσφεύγοντα, ενώ επίσης η εμφάνιση ιστοσελίδων με αυτές τις πληροφορίες, κατόπιν αναζήτησης στη μηχανή αναζήτησης Google με βάση το ονοματεπώνυμο του προσφεύγοντος, διευκολύνει αισθητά την πρόσβαση στις εν λόγω ανακριβείς πληροφορίες και διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη διάδοση των πληροφοριών αυτών, με συνέπεια να αποτελεί σοβαρή επέμβαση στο δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής του προσφεύγοντος. Ως εκ τούτου, για αυτούς τους συνδέσμους (καθώς και για έναν πρόσθετο σύνδεσμο που ανέφερε ο προσφεύγων και ο οποίος παραπέμπει σε ιστότοπο, ο οποίος δεν έχει καμία πληροφορία για τον προσφεύγοντα, παρόλο που εμφανίζεται ως αποτέλεσμα αναζήτησης), η Αρχή έδωσε εντολή στην Google, κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 58 παρ. 2 στοιχ. γ΄ του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, να απαλειφθούν οι εν λόγω σύνδεσμοι από τα αποτελέσματα της μηχανής αναζήτησης.

Ωστόσο, για τους λοιπούς συνδέσμους για τους οποίους είτε δεν προκύπτει η ανακρίβεια των αντίστοιχων εμπεριεχομένων πληροφοριών από τις δικαστικές αποφάσεις είτε οι δικαστικές αποφάσεις έκριναν ως αληθείς, όπως επίσης και για τους συνδέσμους για τους οποίους ο ίδιος ο προσφεύγων αναγνωρίζει ως ακριβείς, η Αρχή έκρινε ότι οι σύνδεσμοι αυτοί δεν πρέπει να απαλειφθούν, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο προσφεύγων είναι επιχειρηματίας που έχει κάποιο ρόλο στη δημόσια ζωή (μέτοχος διεθνών μεγάλων εταιρειών με ραγδαία ανάπτυξη σε συγκεκριμένο χώρο). Εξάλλου, όπως επεξηγείται στη σχετική Γνώμη WP 225 της Ομάδας εργασίας του άρθρου 29, το κριτήριο της διαδραμάτισης κάποιου ρόλου στη δημόσια ζωή είναι ευρύτερο από αυτό του «δημόσιου προσώπου», και σε αυτήν την κατηγορία συνήθως υπάγονται και επιχειρηματίες, υπό την έννοια ότι υπάρχει ενδιαφέρον για το κοινό στο να αναζητήσει πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητές τους. Επιπροσθέτως, πέραν του ρόλου του προσφεύγοντος στη δημόσια ζωή, οι εν λόγω πληροφορίες αφορούν αποκλειστικά την επαγγελματική του δραστηριότητα, ενώ επίσης ο ίδιος υπήρξε ενεργός επαγγελματικά μέχρι πριν από 5 χρόνια, αφού συνταξιοδοτήθηκε το 2014. Συνεπώς, καίτοι πολλές από τις αναφερόμενες πληροφορίες χρονολογούνται περί τα 20 έτη παλαιότερα, συνυπολογίζοντας όλα τα ανωτέρω στοιχεία πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι εν λόγω πληροφορίες δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως μη επίκαιρες, χωρίς ενδιαφέρον για την κοινή γνώμη. Εξάλλου, ως προς αυτούς τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος ότι το περιεχόμενο πολλών εκ των επίμαχων ιστοτόπων συνιστά είτε ρητορική μίσους είτε συκοφαντία ή/και δυσφήμηση, η Αρχή δεν μπορεί να επιληφθεί για να ελέγξει την άρνηση της Google να ικανοποιήσει τα σχετικά αιτήματα. Οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντα ότι οι επίμαχες δημοσιεύσεις είναι δυσφημιστικές ή συκοφαντικές μπορούν να κριθούν από τα αρμόδια δικαστήρια, όχι όμως από την Αρχή.

Τέλος, δεδομένου ότι η Google, σε ένα εκ των αιτημάτων του προσφεύγοντα απάντησε μετά την πάροδο τριάντα ημερών από την υποβολή του, η Αρχή με την ως άνω απόφαση απηύθυνε επίπληξη στην εταιρεία με βάση το άρθρο 58 παρ. 2 στοιχ. β΄ του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 για παραβίαση των διατάξεων του άρθρου 12 του Κανονισμού.

Σε άλλη περίπτωση, η Αρχή αρχειοθέτησε την καταγγελία κατά της Google, ως απαράδεκτη, διότι δεν τηρήθηκε η προβλεπόμενη προδικασία. Η Αρχή επισήμανε στον καταγγέλλοντα να ασκήσει, πριν από την υποβολή καταγγελίας στην Αρχή, τα δικαιώματά του προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Συγκεκριμένα, για τη διαγραφή συνδέσμων από τη μηχανή αναζήτησης της Google, πρέπει καταρχάς να υποβληθεί προς την εταιρεία αιτιολογημένο αίτημα με την ειδική φόρμα επικοινωνίας που διατίθεται για τον σκοπό αυτό στην ιστοσελίδα της, αναφέροντας τους συγκεκριμένους συνδέσμους για τους οποίους υποβάλλεται το αίτημα διαγραφής.

3.1.6.3.2. Διαγραφή από ιστοσελίδες

Υποβλήθηκαν στην Αρχή καταγγελίες για διαγραφή αναρτήσεων σε διάφορες ιστοσελίδες. Η Αρχή καθοδήγησε τους καταγγέλλοντες να ασκήσουν τα δικαιώματά τους, ως υποκείμενα των δεδομένων, προς τον εκάστοτε υπεύθυνο επεξεργασίας. Η αίτηση διαγραφής δεδομένων από το διαδίκτυο πρέπει πρωτίστως να υποβληθεί προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας (διαχειριστή της εκάστοτε ιστοσελίδας) και, σε περίπτωση που το ζήτημα δεν επιλυθεί, η Αρχή μπορεί να δεχθεί την καταγγελία και να εξετάσει εάν συντρέχει περίπτωση παραβίασης δικαιώματος.

Εάν δε η συγκεκριμένη ιστοσελίδα δεν έχει έδρα στην Ελλάδα, αλλά εντός της ΕΕ, η συγκεκριμένη καταγγελία θα εξετασθεί στο πλαίσιο του μηχανισμού συνεργασίας των εποπτικών αρχών του ΓΚΠΔ (βλ. άρθρα 3, 55 - 56, 60 - 62 ΓΚΠΔ).

3.1.7. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Η Αρχή αποτελεί την αρμόδια εποπτική αρχή για το μεγαλύτερο μέρος των διατάξεων του ν. 3471/2006 (όπως έχει τροποποιηθεί ιδίως με τον ν. 4070/2012), οι οποίες έχουν ενσωματώσει στο εθνικό δίκαιο την οδηγία 2002/58/ΕΚ (οδηγία ePrivacy), όπως έχει τροποποιηθεί με την οδηγία 2009/136/ΕΚ. Μετά τη θέση σε εφαρμογή του ΓΚΠΔ, η Αρχή εφαρμόζει τόσο την «ePrivacy» νομοθεσία όσο και τον ΓΚΠΔ, ιδίως σε όλα τα ζητήματα τα οποία δεν καλύπτονται ρητά από τις διατάξεις της οδηγίας ePrivacy, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων του υπευθύνου επεξεργασίας και των ατομικών δικαιωμάτων.

Η σχέση αυτή εξετάζεται στις αποφάσεις 31/2019 και 34/2019 με τις οποίες η Αρχή επέβαλε σε εταιρεία παροχής υπηρεσιών τηλεφωνίας διοικητικό πρόστιμο για παραβίαση της αρχής της ακρίβειας και της προστασίας των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό κατά την τήρηση προσωπικών δεδομένων και για μη ικανοποίηση του δικαιώματος εναντίωσης και παραβίαση της αρχής της προστασίας των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό κατά την τήρηση προσωπικών δεδομένων συνδρομητών της, αντίστοιχα. Αναλυτικότερα:

Στην πρώτη περίπτωση, η Αρχή έγινε αποδέκτης καταγγελιών φυσικών προσώπων συνδρομητών του ΟΤΕ για λήψη τηλεφωνικών κλήσεων για σκοπούς προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών από τρίτες εταιρείες, ενώ αυτοί ήταν εγγεγραμμένοι στο μητρώο του άρθρου 11 του ν. 3471/2006. Από τη διερεύνηση της υπόθεσης διαπιστώθηκε ότι οι εν λόγω συνδρομητές ζήτησαν με αίτημα φορητότητας τη μεταφορά της τηλεφωνικής τους σύνδεσης σε άλλο πάροχο. Στο πλαίσιο της ενέργειας αυτής, ο ΟΤΕ διέγραψε, ορθώς, τα στοιχεία τους από το προαναφερθέν μητρώο. Όταν όμως ακύρωσαν το εν λόγω αίτημα, η επανεγγραφή τους στο μητρώο δεν ολοκληρώθηκε σωστά σε όλα τα συστήματα και εφαρμογές του ΟΤΕ, με αποτέλεσμα ενώ οι συνδρομητές εμφανίζονταν ως εγγεγραμμένοι στο μητρώο, οι τηλεφωνικοί τους αριθμοί να μην στέλνονται σε όσους λάμβαναν το μητρώο του ΟΤΕ. Η Αρχή διαπίστωσε παραβίαση του άρθρου 25 (προστασία των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό) και του άρθρου 5 παρ. 1 γ' (αρχή της ακρίβειας) του ΓΚΠΔ και ότι το εν λόγω συμβάν επηρέασε μεγάλο αριθμό συνδρομητών-φυσικών προσώπων. Επέβαλε διοικητικό πρόστιμο ύψους 200.000 ευρώ, με βάση τα κριτήρια του άρθρου 83 παρ. 2 του Κανονισμού (απόφαση 31/2019).

Στη δεύτερη περίπτωση, η Αρχή έγινε επίσης αποδέκτης καταγγελιών από παραλήπτες μηνυμάτων διαφημιστικού περιεχομένου του ΟΤΕ σχετικά με τη μη δυνατότητα διαγραφής τους από τη λίστα. Κατά την εξέταση των καταγγελιών προέκυψε ότι από το 2013 και μετά, λόγω τεχνικού σφάλματος, δεν λειτουργούσε η διαγραφή από τις λίστες αποδεκτών των μηνυμάτων διαφημιστικού περιεχομένου για όσους παραλήπτες ασκούσαν το δικαίωμα αυτό μέσω του συνδέσμου «unsubscribe». Το σφάλμα έγινε αντιληπτό μετά την παρέμβαση της Αρχής οπότε και διορθώθηκε. Στη συνέχεια ο ΟΤΕ προέβη στη διαγραφή 8.000 περίπου συνδρομητών από τις λίστες αποδεκτών των μηνυμάτων, οι οποίοι είχαν ανεπιτυχώς προσπαθήσει να διαγραφούν από το 2013 και μετά. Η Αρχή διαπίστωσε παράβαση του δικαιώματος εναντίωσης του άρθρου 21 καθώς και του άρθρου 25 (προστασία των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό) του ΓΚΠΔ και επέβαλε διοικητικό πρόστιμο ύψους 200.000 ευρώ, με βάση τα κριτήρια του άρθρου 83 παρ. 2 του Κανονισμού (απόφαση 34/2019).

Στο πλαίσιο της προληπτικής της δράσης, η Αρχή οργάνωσε στις 22/7/2019 συνάντηση με τους Υπευθύνους Προστασίας Δεδομένων των υπευθύνων επεξεργασίας που ανήκουν στον τομέα παροχής υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών. Από την Αρχή εκτέθηκαν ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων που προκύπτουν από την εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας στον τομέα, με στόχο την αποτελεσματικότερη συμβολή του Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων στη νομιμότητα των διαδικασιών του υπευθύνου επεξεργασίας. Συνοπτικά, τέθηκαν τα παρακάτω: α) Ζητήματα που απορρέουν από τη γνωμοδότηση 1/2016 και τον τρόπο δήλωσης του συνδρομητή για την εγγραφή στο μητρώο του άρθρου 11 και λήψης ειδικής συγκατάθεσης για προωθητικούς σκοπούς, β) ζητήματα κατά την καταγραφή τηλεφωνικών κλήσεων και την εφαρμογή των συστάσεων της υπ' αριθμ. 73/2017 απόφασης, γ) ζητήματα κατά τη χρήση Υπηρεσιών Πολυμεσικής Πληροφόρησης και ιδίως για το αν γίνεται προώθηση

(forwarding) του αριθμού καταλόγου διεθνούς συνδρομητή κινητού σταθμού (Mobile Station International Subscriber Directory Number – MSISDN) κατά τη χρήση του δικτύου κινητής τηλεφωνίας για πλοήγηση στο διαδίκτυο (3G/4G) και δ) θέματα σε σχέση με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων κατά την τιμολόγηση με βάση το περιεχόμενο (π.χ. chat, social networks). Κατά τη συνάντηση εκτέθηκαν από την πλευρά των Υπευθύνων Προστασίας Δεδομένων ζητήματα που αντιμετωπίζουν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

3.1.7.1. Αζήτητες ηλεκτρονικές επικοινωνίες για σκοπούς προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών

Η Αρχή συνεχίζει να δέχεται σημαντικό αριθμό καταγγελιών για λήψη αζήτητων μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email και SMS) για διαφημιστικούς σκοπούς. Ιδίως σε περιπτώσεις μεμονωμένων παραπόνων, η Αρχή αποστέλλει έγγραφα προς ενημέρωση και συμμόρφωση των υπευθύνων επεξεργασίας με τις διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 3471/2006 αναφορικά με την αποστολή αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας. Επισημαίνεται ότι σε αρκετές περιπτώσεις τα παράπονα αφορούσαν εγγραφή σε υπηρεσίες πολυμεσικής πληροφόρησης και υπερβολικές χρεώσεις από αυτές. Τα παράπονα αυτά διαβιβάστηκαν στην Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων προς περαιτέρω διερεύνηση, καθώς στις περιπτώσεις αυτές το ουσιαστικό ζήτημα είναι η νομιμότητα της σύναψης σύμβασης μεταξύ του συνδρομητή τηλεφωνίας και της υπηρεσίας πολυμεσικής πληροφόρησης. Η Αρχή εξέτασε αναλυτικότερα παράπονα από τέτοιες υπηρεσίες, όταν είχαν ασκηθεί δικαιώματα του ΓΚΠΔ, ενεργοποιώντας όπου χρειάστηκε τους μηχανισμούς συνεργασίας, καθώς οι περισσότερες εταιρείες που παρέχουν υπηρεσίες πολυμεσικής πληροφόρησης δεν έχουν βασική εγκατάσταση στην Ελλάδα.

Σε ειδικότερη απόφαση (11/2019), η Αρχή εξέτασε καταγγελία πρώην πελάτη γυμναστηρίου, ο οποίος έλαβε SMS μία ημέρα πριν από την εφαρμογή του ΓΚΠΔ, με το οποίο του ζητήθηκε να δώσει τη συγκατάθεσή του για να ενημερώνεται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας για προσφορές. Παρότι ο καταγγέλλων δεν παρείχε τη συγκατάθεσή του, ο υπεύθυνος επεξεργασίας συνέχισε να του στέλνει διαφημιστικά μηνύματα (SMS) επικαλούμενος την εξαίρεση του άρθρου 11 παρ. 3 του ν. 3471/2006 για την αποστολή διαφημιστικών μηνυμάτων στους πελάτες του χωρίς τη συγκατάθεσή τους. Η Αρχή έκρινε ότι, μετά την αποστολή του SMS, νομική βάση της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων των πελατών του υπευθύνου επεξεργασίας –στους οποίους εστάλη το παραπάνω μήνυμα– για την αποστολή διαφημιστικών μηνυμάτων μπορεί να αποτελεί μόνον η συγκατάθεσή τους βάσει του άρθρου 11 παρ. 1 του ν. 3471/2006 και όχι η εξαίρεση του άρθρου 11 παρ. 3 του ιδίου νόμου. Απηύθυνε αυστηρή προειδοποίηση στον υπεύθυνο επεξεργασίας να στέλνει διαφημιστικά μηνύματα σε εκείνους τους πελάτες του που ήταν παραλήπτες του μηνύματος SMS μόνον εφόσον παρείχαν τη συγκατάθεσή τους.

3.1.7.2. Ανεπιθύμητες τηλεφωνικές κλήσεις για προωθητικό σκοπό

Η Αρχή, και κατά το έτος 2019, εξέτασε πλήθος καταγγελιών αναφορικά με τηλεφωνικές κλήσεις για προωθητικούς σκοπούς. Στις περιπτώσεις αυτές, με δεδομένο τον αυξημένο αριθμό αναφορών, οι καταγγελίες αποστέλλονται στις καταγγελλόμενες εταιρείες και κατόπιν ομαδοποιούνται ώστε να συνεξεταστούν, με βάση την πάγια νομολογία της Αρχής.

Σε ειδικότερες υποθέσεις αποφασίστηκαν τα εξής:

α) Η Αρχή εξέτασε δύο καταγγελίες συνδρομητών τηλεφωνίας για λήψη τηλεφωνικών κλήσεων στις οποίες αναφέρθηκε η διαφήμιση πολυδύναμων ιατρείων. Μετά από διερεύνηση, διαπιστώθηκε ότι οι κλήσεις διενεργήθηκαν από εταιρεία παροχής ιατρικών υπηρεσιών. Η εν λόγω εταιρεία υποστήριξε ότι οι κλήσεις έγιναν στο πλαίσιο δράσης εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Η Αρχή, εξετάζοντας τα στοιχεία της υπόθεσης έκρινε ότι οι κλήσεις είχαν διαφημιστικό χαρακτήρα και ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν ενημέρωνε ορθώς για τα στοιχεία του, δυσχεραίνοντας την άσκηση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων. Η Αρχή, με την υπ' αριθ. 13/2019 απόφαση, επέβαλε στην εταιρεία πρόστιμο 5.000 ευρώ για παράβαση του άρθρου 11 του ν. 3471/2006 καθώς για τη διενέργεια των κλήσεων ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν είχε συμβουλευθεί το μητρώο που προβλέπεται στην παράγραφο 2 του εν λόγω άρθρου.

β) Η Αρχή με την απόφαση 36/2019 εξέτασε την αίτηση θεραπείας την οποία κατέθεσε η εταιρεία Forthnet Media AE, για την ανάκληση ή την τροποποίηση, μερικώς ή ολικώς, της απόφασης 67/2016. Με την απόφαση αυτή η Αρχή είχε συνεξετάσει πλήθος συναφών καταγγελιών αναφορικά με ανεπιθύμητες τηλεφωνικές κλήσεις που πραγματοποιούνται με ή χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση και με σκοπό την προώθηση προϊόντων ή υπηρεσιών των εταιρειών Forthnet AE και Forthnet Media AE. Η Αρχή είχε διαπιστώσει παράβαση σε τριάντα τέσσερις (34) από τις καταγγελίες, επιβάλλοντας πρόστιμο ύψους 24.000 ευρώ (όπως αυτό αναλύεται στο σκεπτικό της σχετικής απόφασης). Η εταιρεία Forthnet, με την αίτηση θεραπείας, προσκόμισε νέα στοιχεία σε δύο περιπτώσεις. Η Αρχή εξετάζοντας τα νέα στοιχεία έκρινε, με την απόφαση 36/2019, ότι πρέπει να απορριφθούν δύο από τις αρχικές καταγγελίες, τροποποιώντας κατάλληλα κατά τούτο την αρχική απόφαση – ήτοι το ύψος του επιβληθέντος προστίμου τροποποιήθηκε σε 22.000 ευρώ.

γ) Η Αρχή συνεξέτασε 6 καταγγελίες σχετικά με τη λήψη αζήτητων τηλεφωνικών κλήσεων για σκοπό προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών από την εταιρεία Wind. Με την απόφαση 38/2019 η Αρχή έκρινε ότι η Wind αποτελεί τον υπεύθυνο επεξεργασίας για τις δραστηριότητες των τηλεφωνικών κλήσεων που διενεργούνται από συνεργαζόμενες εταιρείες (call center) ακόμα κι αν αυτή δεν παρέχει τους προς κλήση αριθμούς, καθώς καθορίζει πλήρως τον σκοπό της επεξεργασίας και επίσης τα ουσιώδη στοιχεία του τρόπου της επεξεργασίας. Περαιτέρω, με την ίδια απόφαση κρίνεται ότι η δραστηριότητα έρευνας αγοράς μέσω τηλεφωνικών κλήσεων, που καταλήγει σε ερώτημα σχετικά με συγκατάθεση στη μελλοντική λήψη διαφημιστικών κλήσεων, με τον τρόπο που έχει υλοποιηθεί, αποτελεί και αυτή δραστηριότητα για σκοπό προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών, συνεπώς ως προς αυτή εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 3471/2006. Η Αρχή, σε σχέση με τις αναγνωριζόμενες παραβάσεις του ν. 3471/2006 και του ΓΚΠΔ, επέβαλε κυρώσεις επίπληξης, προειδοποίησης και προστίμου (συνολικού ύψους 20.000 ευρώ για δύο παραβάσεις) στη Wind και την κύρωση της επίπληξης στην εκτελούσα την επεξεργασία εταιρεία ΠΛΕΓΜΑ.

δ) Στο πλαίσιο εξέτασης σχετικής καταγγελίας, η Αρχή επέστησε την προσοχή στην εταιρεία Cosmote, με το υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/4814/08-07-2019 έγγραφο, ώστε να μεριμνήσει για τη λήψη κατάλληλων οργανωτικών και τεχνικών μέτρων προκειμένου να διασφαλίζεται ότι σε περιπτώσεις κατά τις οποίες συνδρομητής της, που έχει εγγράψει τον τηλεφωνικό του αριθμό στο μητρώο του άρθρου 11 του ν. 3471/2006 αλλά έχει δώσει ειδική συγκατάθεση προς την εταιρεία για την πραγματοποίηση τηλεφωνικών προωθητικών ενεργειών, η λήψη της εν λόγω συγκατάθεσης να μπορεί να αποδειχτεί.

3.1.7.3. Πολιτική επικοινωνία

Εν όψει των επικείμενων εκλογών για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και των εθνικών εκλογών η Αρχή εξέδωσε κείμενο κατευθυντήριων οδηγιών σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων με σκοπό την πολιτική επικοινωνία. Με το κείμενο αυτό επικαιροποιήθηκαν οι ρυθμίσεις της οδηγίας 1/2010 για την πολιτική επικοινωνία, λαμβάνοντας υπόψη τις τροποποιήσεις στο άρθρο 11 του ν. 3471/2006, οι οποίες επήλθαν με τον ν. 3917/2011, τις νέες τεχνολογικές εξελίξεις και κυρίως την ισχύ πλέον του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων. Προ της έκδοσης του κειμένου η Αρχή απέστειλε σχέδιο αυτού στη Βουλή των Ελλήνων ώστε να διαβιβαστεί στα κόμματα που εκπροσωπούνται στο Κοινοβούλιο, την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και την Ένωση Περιφερειών Ελλάδας, ώστε να ληφθούν υπόψη οι παρατηρήσεις τους, δεν έλαβε όμως καμία απάντηση.

Στο κείμενο αυτό εξειδικεύονται οι κανόνες για τη σύννομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων προς τον σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας, η οποία πραγματοποιείται με ποικίλους τρόπους και σε οποιαδήποτε χρονική περίοδο, συμπεριλαμβανομένης της προεκλογικής, από πολιτικά κόμματα, βουλευτές, ευρωβουλευτές, παρατάξεις και κατόχους αιρετών θέσεων στην τοπική αυτοδιοίκηση ή υποψηφίους στις βουλευτικές εκλογές, τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τις εκλογές της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Ειδικότερα, στις κατευθυντήριες οδηγίες της Αρχής περιγράφονται οι κανόνες για τη σύννομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων μέσω τηλεφωνικών κλήσεων με ανθρώπινη παρέμβαση, αλλά και με χρήση ηλεκτρονικών μέσων χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση (SMS, MMS, email, εφαρμογές ανταλλαγής μηνυμάτων υπηρεσιών «της κοινωνίας των πληροφοριών», αυτόματες τηλεφωνικές κλήσεις με προηχογραφημένο μήνυμα και φωνητικά μηνύματα που αποθηκεύονται μέσω υπηρεσίας αυτόματου τηλεφωνητή).

Εξετάζοντας συγκεκριμένη σχετική καταγγελία, η Αρχή, με την απόφαση 19/2019, επέβαλε πρόστιμο 2.000 ευρώ σε υποψήφιο ευρωβουλευτή για παραβίαση του άρθρου 11 του ν. 3471/2006 λόγω αποστολής αζήτητης πολιτικής επικοινωνίας, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, χωρίς να συντρέχει καμία εκ των προϋποθέσεων νομιμότητας για την εν λόγω επεξεργασία. Συγκεκριμένα, ο καταγγελλόμενος συνέλεξε την ηλεκτρονική διεύθυνση της παραλήπτριας από το διαδίκτυο, χωρίς να έχει προϋπάρξει καμία επικοινωνία μαζί της. Επιπλέον, ο καταγγελλόμενος, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, δεν είχε εξασφαλίσει την απαιτούμενη συγκατάθεση της καταγγέλλουσας ούτε είχε προηγούμενη συναλλακτική σχέση μαζί της. Εξάλλου, ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν κατέδειξε ότι ακολουθεί διαδικασίες, αναφορικά με την αποστολή μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για σκοπούς πολιτικής επικοινωνίας, οι οποίες να διασφαλίζουν ότι πληρούνται οι ως άνω προϋποθέσεις νομιμότητας. Προέκυψε, συνεπώς, ότι πραγματοποιήθηκε αποστολή των μηνυμάτων πολιτικού περιεχομένου σε παραλήπτες των οποίων οι διευθύνσεις ήταν δημοσιευμένες στο διαδίκτυο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη από τον υπεύθυνο επεξεργασίας αν υπάρχει προς τούτο προηγούμενη συγκατάθεση ή προηγούμενη συναλλακτική σχέση, όπως απαιτεί το άρθρο 11 του ν. 3471/2006. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν παρείχε στην Αρχή καμία πληροφορία αναφορικά με τον αριθμό των παραληπτών και τη συχνότητα των μηνυμάτων αυτών.

Επισημαίνεται ότι, μέσα στο 2019, υποβλήθηκαν πάνω από σαράντα (40) καταγγελίες που σχετίζονται με επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο δραστηριοτήτων πολιτικής επικοινωνίας, οι οποίες εξετάστηκαν από την Αρχή.

3.1.8. ΠΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία από την Ένωση Λογιστών Ελεγκτών Περιφέρειας Αττικής (εφεξής ΕΛΕΠΑ) κατά της εταιρίας PWC για παράνομη επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων σε αυτή, καθώς διανεμήθηκε στο προσωπικό της «Δήλωση Αποδοχής όρων Επεξεργασίας Προσωπικών Δεδομένων» και νέες ατομικές συμβάσεις, οι οποίες περιλάμβαναν εδάφια που αναφέρονται στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, ζητώντας επιτακτικά να τις υπογράψουν, κατά παράβαση του ν. 2472/1997. Ειδικότερα ζητήθηκε η συγκατάθεση του προσωπικού για τη χρήση των προσωπικών του στοιχείων σε βάσεις δεδομένων της εταιρείας και για την περαιτέρω διοχέτευση των προσωπικών του δεδομένων σε τρίτα πρόσωπα ακόμη και σε πελάτες της εταιρίας. Η Αρχή προχώρησε σε ενδελεχή εξέταση των καταγγελλομένων, απορρίπτοντας σχετική ένσταση της καταγγελλόμενης εταιρείας και σημειώνοντας ότι νομίμως διενεργεί αυτεπαγγέλτως διοικητικούς ελέγχους και ασκεί τις κατ' άρθρο 58 ΓΚΠΔ εξουσίες της στο πλαίσιο των καθηκόντων της, σύμφωνα με το άρθρο 57 ΓΚΠΔ σε συνδυασμό με τη διάταξη του άρθρου 19 παρ. 1 στοιχ. η' ν. 2472/1997, λαμβάνοντας γνώση κάθε πληροφορίας που υποπίπτει στην αντίληψή της. Με την έκδοση της απόφασής της η Αρχή διαπίστωσε παραβίαση των αρχών της νομιμότητας, αντικειμενικότητας και διαφάνειας (άρθρο 5 παρ. 1 εδ. α' ΓΚΠΔ), καθώς και της υποχρέωσης λογοδοσίας (άρθρο 5 παρ. 2 ΓΚΠΔ) λόγω της επιλογής της ακατάλληλης νομικής βάσης της συγκατάθεσης για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εργαζομένων, της μη τήρησης και απόδειξης της συμμόρφωσης προς τις αρχές του άρθρου 5 παρ. 1 εδ. α' ΓΚΠΔ και της μη απάντησης σε σχετικά αιτήματα της Αρχής, σύμφωνα με την αρχή της λογοδοσίας. Έκρινε περαιτέρω ότι παρέλκει η εξέταση των υπολοίπων αρχών του ίδιου άρθρου (εδ. β' έως στ') καθώς και ο έλεγχος οποιασδήποτε άλλης πράξης επεξεργασίας μεταγενέστερης της συλλογής (π.χ. διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εκτός Ελλάδας) και έδωσε εντολή στην εταιρεία να καταστήσει τις πράξεις επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων της, σύμφωνες με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ, να αποκαταστήσει την ορθή εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 5 παρ. 1 εδ. α' και παρ. 2 σε συνδυασμό με το άρθρο 6 παρ. 1 ΓΚΠΔ, καθώς και των λοιπών διατάξεων του άρθρου 5 παρ. 1 εδ. β - στ' ΓΚΠΔ. Επίσης, επέβαλε αποτελεσματικό, αναλογικό και αποτρεπτικό διοικητικό χρηματικό πρόστιμο που αρμόζει στη συγκεκριμένη περίπτωση σύμφωνα με τις ειδικότερες περιστάσεις αυτής (απόφαση 26/2019).

Κατόπιν έτερης καταγγελίας στην Αρχή ότι η πρώην εργοδότρια εταιρία ΕΚΟ ΑΒΕΕ του καταγγέλλοντος αλλοίωσε την ποιότητα των δεδομένων κοινωνικής ασφάλισής του με την ασφάλισή του σε φορείς κοινωνικής ασφάλισης ως νέου ασφαλισμένου, ενώ στην πραγματικότητα ήταν παλαιός, ότι παρασιώπησε με αυτόν τον τρόπο την επίδραση του προηγούμενου χρόνου διαδοχικής ασφάλισής του και του δικαιώματός του για χρήση των διατάξεων της διαδοχικής ασφάλισης επί του υπολογισμού της αποζημίωσης από το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών ως μέρος των συνολικών συμφωνηθεισών αποδοχών του, με αποτέλεσμα τη σώρευση οφειλών εργοδοτικών εισφορών και κρατήσεων προς το επικουρικό ταμείο και τη μη καταβολή του οφειλόμενου κόστους προϋπηρεσίας που αντιστοιχεί στη διαφορά των αποδοχών (παλαιός - νέος ασφαλισμένος), καθώς και ότι παρά τις επανειλημμένες αιτήσεις του προς την εταιρία δεν έχει ικανοποιηθεί ακόμη το δικαίωμα πρόσβασής του στις αξιολογήσεις του και σε λοιπά έγγραφα της εταιρίας που τον αφορούν, η Αρχή έδωσε εντολή στην καταγγελλόμενη εταιρία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 58 παρ. 2 εδ. γ' του ΓΚΠΔ, να συμμορφωθεί προς το αίτημα του καταγγέλλοντος για την πρόσβασή του στις αιτούμενες αξιολογήσεις και να προβεί στην άμεση χορήγησή τους, σε περίπτωση που δεν του έχει χορηγηθεί το σύνολο αυτών, ενώ απέρριψε κατά τα λοιπά την καταγγελία ως κατ' ουσίαν αβάσιμη (απόφαση 32/2019).

Περαιτέρω, η Αρχή εξέτασε καταγγελία πρώην εργαζομένου κατά της πρώην εργοδότριας εταιρείας του σχετικά με παράνομη λειτουργία συστήματος γεωεντοπισμού σε οχήματα που χρησιμοποιούσε ως εργαζόμενος, καθώς και παράνομη λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης. Η Αρχή κατά την κρίση της λειτουργίας συστήματος γεωεντοπισμού και την αξιολόγηση της νομιμότητας της επεξεργασίας αυτής, επικαλούμενη προηγούμενες σχετικές αποφάσεις της, υπενθύμισε ότι η συγκατάθεση συνιστά νόμιμη προϋπόθεση επεξεργασίας κατ' άρθρο 5 παρ.1 ν. 2472/1997 μόνο κατ' εξαίρεση, ήτοι αφού πρώτα εξεταστεί και αποκλειστεί η εφαρμογή των λοιπών προϋποθέσεων του άρθρου 5 παρ. 2 ν. 2472/1997, υπό την αυτονόητη προϋπόθεση ότι πληρούνται και οι λοιπές αρχές νομιμότητας που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 4 ν. 2472/1997. Ομοίως, αναφορικά με τη λειτουργία του συστήματος

βιντεοεπιτήρησης, σημείωσε ότι σύμφωνα με την οδηγία 1/2011 της Αρχής, η νομιμότητα της επίμαχης επεξεργασίας της βιντεοεπιτήρησης εξετάζεται στο πλαίσιο του σκοπού που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας και σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, η οποία επιβάλλει τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης να είναι πρόσφορα και αναγκαία σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ο οποίος θα πρέπει να μη δύναται να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα. Η προσφορότητα και η αναγκαιότητα της βιντεοεπιτήρησης εκτιμάται με βάση τον κίνδυνο που ο υπεύθυνος επεξεργασίας θέλει να αντιμετωπίσει, σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό. Ως εκ τούτων, διαπιστώθηκε ότι κατά τον χρόνο που ο καταγγέλλων εργαζόταν στην καταγγελλόμενη εταιρεία η λειτουργία του συστήματος γεωεντοπισμού δεν είχε περιοριστεί αυστηρά εντός του ωραρίου εργασίας, δεν υπήρξε επαρκής προηγούμενη ενημέρωση του καταγγέλλοντος και το σύστημα βιντεοεπιτήρησης ελάμβανε εικόνα και από το πεζοδρόμιο και τον δημόσιο δρόμο. Η Αρχή απηύθυνε συστάσεις στον υπεύθυνο επεξεργασίας - εργοδότη για τη νόμιμη λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης και του συστήματος γεωεντοπισμού (απόφαση 37/2019).

Τέλος, η Αρχή διερεύνησε καταγγελία πρώην εργαζομένου κατά της εργοδότριας εταιρείας του για παράνομη επεξεργασία προσωπικών του δεδομένων δίχως προηγούμενη ενημέρωσή του. Σύμφωνα με τα καταγγελλόμενα ο ιδιοκτήτης της εταιρείας, επικαλούμενος περιστατικό παραβίασης στην εταιρία, το οποίο η εταιρεία δεν γνωστοποίησε, ως όφειλε, στην Αρχή εντός 72 ωρών από τη διαπίστωσή του, και ενώ ο καταγγέλλων απουσίαζε στο εξωτερικό διεξήγαγε έρευνα και επεξεργάστηκε χωρίς την προηγούμενη ενημέρωσή του, προσωπικά του δεδομένα, στα «ηλεκτροεπικοινωνιακά συστήματα» που χειριζόταν στην εταιρία, του απαγόρευσε την είσοδό του στην εταιρεία, θέτοντάς τον σε υποχρεωτική άδεια και του απέκλεισε την πρόσβαση τόσο στα «ηλεκτροεπικοινωνιακά μέσα» που χειριζόταν ως γενικός διευθυντής της καταγγελλομένης εταιρείας (εταιρικό e-mail και απομακρυσμένη διά τηλεφώνου πρόσβαση στον server της εταιρείας) όσο και στα προσωπικά αρχεία που διατηρούσε στον υπολογιστή του. Επιπρόσθετα ο καταγγέλλων ανέφερε ότι στην εταιρεία λειτουργούσε σύστημα βιντεοεπιτήρησης, που ουδέποτε γνωστοποιήθηκε στην Αρχή, ότι δεν διέθετε καμία πολιτική απορρήτου, πολιτική διαχείρισης περιστατικών παραβίασης, εσωτερικό κανονισμό για την ορθή χρήση και τη λειτουργία του εξοπλισμού και του δικτύου πληροφορικής και επικοινωνιών από τους εργαζόμενους, ότι οι τελευταίοι δεν είχαν ενημερωθεί για τα δικαιώματά τους από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, ούτε και είχε εξασφαλισθεί η νόμιμη συγκατάθεσή τους για την επεξεργασία αυτών από την εταιρεία.

Η Αρχή, ωστόσο, δέχτηκε ότι η γενικότερη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων της εταιρείας που λάμβανε χώρα στον διακομιστή (server) υπήρξε σύμφωνη με τα άρθρα 5 και 6 ΓΚΠΔ και ότι η ειδικότερα εξεταζόμενη επεξεργασία στο πλαίσιο της εν λόγω καταγγελίας πληρούσε σωρευτικά τις προϋποθέσεις των άρθρων 5 και 6 παρ. 1 εδ. στ' ΓΚΠΔ για σκοπούς υπέρτερου έννομου συμφέροντος του υπευθύνου επεξεργασίας, καθώς ήταν αναγκαία προκειμένου να προστατεύσει

την εταιρική περιουσία και να διασφαλίσει το αναγκαίο αποδεικτικό υλικό, χωρίς όμως να υπεισέλθει στη διενέργεια ιδιωτικών ανακριτικών πράξεων, που κατά νόμο επιφυλάσσονται αποκλειστικά στις αρμόδιες δικαστικές - εισαγγελικές αρχές και στις υπηρεσίες που ενεργούν υπό την άμεση εποπτεία τους και χαρακτηρίζονται από μυστικότητα σε αντίστοιχες περιπτώσεις. Και επομένως η από μέρους της ελεγχόμενης εταιρείας επεξεργασία (πρόσβαση και έλεγχος στα διαγεγραμμένα αρχικά και εν συνεχεία ανακτηθέντα ηλεκτρονικά αρχεία του καταγγέλλοντος) των ηλεκτρονικών αρχείων που περιλαμβάνονταν στον εταιρικό διακομιστή (server) και περιείχαν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του καταγγέλλοντος, υπήρξε νόμιμη.

Αντίθετα, η Αρχή έκρινε ότι η εταιρεία παραβίασε τις από το άρθρο 5 παρ. 1 εδ. α' ΓΚΠΔ αρχές της νομιμότητας, αντικειμενικότητας και διαφάνειας, καθώς και την υποχρέωση (αρχή) λογοδοσίας κατ' άρθρο 5 παρ. 2 ΓΚΠΔ, ήτοι παραβίασε θεμελιώδεις αρχές του ΓΚΠΔ για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με την εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης, λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν προσκόμισε παραστατικά (π.χ. τιμολόγια, αποδείξεις) ή άλλα έγγραφα (π.χ. υπεύθυνες δηλώσεις εγκαταστάτη) από τα οποία να αποδεικνύεται ο χρόνος αγοράς, εγκατάστασης και λειτουργίας του συστήματος, επιπλέον δε απέφυγε να προσδιορίσει τον χρόνο εγκατάστασης και λειτουργίας του, από τα οποία θα προέκυπτε η υποχρέωση γνωστοποίησης ή μη στην Αρχή της εγκατάστασης και λειτουργίας του υπό το κράτος του ν. 2472/1997, δεδομένου ότι δεν προέκυψε από έλεγχο στο Μητρώο Αρχείων και Επεξεργασιών που διατηρεί η Αρχή σχετική γνωστοποίηση στην Αρχή της εγκατάστασης και λειτουργίας συστήματος βιντεοεπιτήρησης˙ ούτε παρείχε πληροφορίες για τον αριθμό καμερών που περιλαμβάνει το σύστημα, για τις τεχνικές δυνατότητές τους, για τον τρόπο καταγραφής και διατήρησης του υλικού καταγραφής και για τα ακριβή σημεία όπου έχουν τοποθετηθεί οι κάμερες.

Για τους λόγους αυτούς η Αρχή έδωσε εντολή στην εταιρεία να συμμορφωθεί άμεσα στο αίτημα του καταγγέλλοντος για την άσκηση του δικαιώματός του στην πρόσβαση και ενημέρωσή του για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που διατηρούνται αποθηκευμένα στον ηλεκτρονικό υπολογιστή ιδιοκτησίας της εταιρείας, να καταστήσει τις πράξεις επεξεργασίας που λαμβάνουν χώρα μέσω του συστήματος βιντεοεπιτήρησης που διατηρεί σύμφωνες προς τις διατάξεις του ΓΚΠΔ και να αποκαταστήσει την ορθή εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 5 παρ. 1 εδ. α' και παρ. 2 ΓΚΠΔ, καθώς και των λοιπών διατάξεων του άρθρου 5 παρ. 1 εδ. β - στ' ΓΚΠΔ. Επίσης, επέβαλε αποτελεσματικό, αναλογικό και αποτρεπτικό διοικητικό χρηματικό πρόστιμο που αρμόζει στη συγκεκριμένη περίπτωση σύμφωνα με τις ειδικότερες περιστάσεις αυτής (απόφαση 43/2019).

3.1.9. ΣΩΜΑΤΕΙΑ, ΑΣΤΙΚΕΣ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ

Η Αρχή προέβη σε εξέταση καταγγελίας κατά του Πολιτιστικού Συλλόγου Βούλας για τη μη ικανοποίηση των δικαιωμάτων πρόσβασης και διαγραφής προσωπικών δεδομένων καταγγέλλοντος προσώπου και της συζύγου του από το αρχείο του συλλόγου. Συγκεκριμένα ο καταγγέλλων είχε ζητήσει τη διαγραφή του από τον κατάλογο των

μελών αλλά και από κάθε άλλο έγγραφο που αναφέρει τα προσωπικά στοιχεία του ιδίου και της συζύγου του, την επιστροφή των πρωτότυπων αιτήσεων εγγραφής τους στον σύλλογο, καθώς και κάθε πρωτότυπου εγγράφου που αναφέρει τα προσωπικά του δεδομένα, και το οποίο φέρει την υπογραφή του, και τη διαγραφή των διευθύνσεων του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τόσο του ιδίου όσο και της συζύγου του από όλες τις λίστες ενημέρωσης και καταλόγους του Συλλόγου. Στην περίπτωση αυτή, η Αρχή απέρριψε την καταγγελία ως κατ' ουσίαν αβάσιμη κρίνοντας ότι ο εν λόγω πολιτιστικός σύλλογος νομίμως δεν διέγραψε τον καταγγέλλοντα και τη σύζυγό του από το αρχείο των μελών του παρά την υποβολή σχετικής αίτησης διαγραφής του από μέλος του Συλλόγου μέσω της αποστολής ηλεκτρονικών μηνυμάτων, καθόσον βάσει του καταστατικού απαιτείτο ενυπόγραφη αίτηση παραίτησης του μέλους προς το ΔΣ του Συλλόγου. Επιπλέον, νομίμως δεν μπορεί να ικανοποιηθεί το αίτημα του καταγγέλλοντος για διαγραφή των προσωπικών δεδομένων του ιδίου και της συζύγου του από όλα τα αρχεία του Συλλόγου διότι τα προσωπικά τους δεδομένα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των αρχείων, πράξεων και αρχαιρεσιών του Συλλόγου και της συνέχειας της διοίκησης. Το αίτημά του για την επιστροφή των πρωτότυπων αιτήσεων εγγραφής τους στον σύλλογο, καθώς και κάθε πρωτότυπου εγγράφου που αναφέρει τα προσωπικά τους δεδομένα και το οποίο φέρει την υπογραφή τους, επίσης δεν μπορεί να γίνει δεκτό, όπως βάσιμα υποστηρίζει ο καταγγελλόμενος, διότι από τα έγγραφα αυτά προκύπτει ότι η εγγραφή τους στο σωματείο έγινε με δική τους πρωτοβουλία και δεν ήταν μονομερής και αυθαίρετη ενέργεια της διοίκησης αυτού (απόφαση 6/2019).

3.1.10. ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Υποβλήθηκαν στην Αρχή καταγγελίες (πρώην) μετόχων κατά του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης (ΟΑΣΘ), οι οποίοι κατήγγειλαν τον Πρόεδρο του ΟΑΣΘ για παράνομη επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων, με τη δημοσιοποίηση των ονομάτων τους σε συνέντευξη Τύπου που έδωσε ο Πρόεδρος του ΟΑΣΘ στη Θεσσαλονίκη στις 15-12-2017 (δηλαδή μετά τη θέση σε ισχύ του ν. 4482/2017), και τη δημοσιοποίηση καταλόγου 29 (πρώην) μετόχων που συμπεριλήφθηκε στο σχετικό δελτίο Τύπου του ΟΑΣΘ που δόθηκε στη δημοσιότητα την ίδια ημέρα. Περαιτέρω, κάποιοι από τους καταγγέλλοντες φέρεται να υπέβαλαν, μετά την ανωτέρω συνέντευξη, αιτήσεις προς τον ΟΑΣΘ για την ενημέρωσή τους σχετικά με επεξεργασία προσωπικών δεδομένων τους από τον Οργανισμό, καθώς και για τη χορήγηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τους αφορούν και την επιστροφή του συνόλου των στοιχείων του φακέλου τους ως μετόχων του ΟΑΣΘ. Η Αρχή, με τη αριθ. 12/2019 απόφασή της, εφαρμόζοντας το νομικό πλαίσιο που ίσχυε κατά τον χρόνο τέλεσης της επίμαχης επεξεργασίας των δεδομένων και την υποβολή των ως άνω καταγγελιών, ήτοι την Οδηγία 95/46/ΕΚ και τον εφαρμοστικό αυτής νόμο 2472/1997, έκρινε ότι είναι ερευνητέο εάν η δημοσιοποίηση των ονομάτων και του επίμαχου καταλόγου 29 (πρώην) μετόχων του Οργανισμού, τα οποία στη συνέχεια δημοσιεύθηκαν στον Τύπο/διαδίκτυο, ήταν απολύτως αναγκαία προκειμένου να ενημερωθεί το κοινό σχετικά με τη λειτουργία και το μέλλον του κοινωφελούς αγαθού των συγκοινωνιών στη Θεσσαλονίκη και να προστατευτούν τα συμφέροντα του ανωτέρω Οργανισμού, δηλαδή εν τέλει του Δημοσίου και των χρηστών της σχετικής υπηρεσίας και έθεσε ερωτήματα προς τον ΟΑΣΘ προς περαιτέρω διερεύνηση της υποθέσεως.

3.1.11. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΝΤΕΟΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ

Κατά το 2019 η Αρχή συνέχισε να εξετάζει περιπτώσεις χρήσης συστημάτων βιντεοεπιτήρησης, ιδίως για τον σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών. Βασικό εργαλείο συνεχίζει να αποτελεί η οδηγία 1/2011 και η πλούσια νομολογία της Αρχής, η οποία ερμηνεύεται σε συνδυασμό με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ. Στην Αρχή υποβλήθηκε, και αυτό το έτος, σημαντικός αριθμός καταγγελιών που αφορούν συστήματα βιντεοεπιτήρησης (118), η πλειονότητα των οποίων (76 ή ποσοστό 64,5%) αφορά συστήματα εγκατεστημένα σε οικιακούς χώρους, για σκοπούς προστασίας της κατοικίας. Στις περιπτώσεις αυτές η Αρχή ενημερώνει τους εμπλεκόμενους σε σχέση με το θεσμικό πλαίσιο, αλλά έχει περιορισμένη δυνατότητα παρέμβασης (βλ. ετήσια έκθεση 2018, ενότητα 3.1.9).

3.1.11.1. Επιτήρηση χώρων εργασίας

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία σωματείου εργαζομένων σε αλυσίδα καταστημάτων ηλεκτρονικών ειδών σχετικά με παράνομη λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης, μεταξύ άλλων, σε χώρους αποθήκης, συναρμολόγησης, συντήρησης, καθώς και στον χώρο του εστιατορίου των εργαζομένων. Η Αρχή, αφού κάλεσε σε ακρόαση τις δύο πλευρές και εξέτασε τα σχετικά υπομνήματα, έκρινε με την υπ' αριθ. 48/2019 απόφαση ότι οι περισσότερες κάμερες είναι σύμφωνες με τις αρχές της αναγκαιότητας και αναλογικότητας, ενώ απηύθυνε, με βάση το άρθρο 21 παρ. 1 στοιχ. α΄ του ν. 2472/1997, προειδοποίηση προς τον καταγγελλόμενο υπεύθυνο επεξεργασίας για παραβίαση διατάξεων της υπ' αριθ. 1/2011 οδηγίας της Αρχής και του ν. 2472/1997, σε σχέση με κάμερα σε χώρο του εστιατορίου· τον διέταξε δε να προβεί αμελλητί σε κατάλληλη προσαρμογή του πεδίου λήψης της ή σε απεγκατάστασή της, εφόσον δεν μπορεί να δικαιολογήσει έννομο συμφέρον για την προστασία του εν λόγω χώρου και των αγαθών που βρίσκονται σε αυτόν. Τον διέταξε επίσης να προβεί σε διάφορες επιμέρους προσαρμογές του συστήματος βιντεοεπιτήρησης στα καταστήματα και τις λοιπές εγκαταστάσεις του.

3.1.11.2. Επιχειρησιακή χρήση μη στελεχωμένων αεροσκαφών (drones) από την Αστυνομία

Η Αρχή έλαβε γνώση από δημοσιεύματα και δελτία Τύπου ότι η Ελληνική Αστυνομία κάνει επιχειρησιακή χρήση μη στελεχωμένων αεροσκαφών (drones), ενώ διαπίστωσε ότι με πρόσφατη διάταξη δημιουργήθηκε Υπηρεσία Μη Στελεχωμένων Αεροσκαφών (ΥΜΣΑ), η οποία, για την ικανοποιητική εκπλήρωση του σκοπού της, φαίνεται ότι θα χρειαστεί να επεξεργαστεί δεδομένα εικόνας και ενδεχομένως ήχου από τα οποία είναι δυνατό να προσδιοριστούν φυσικά πρόσωπα.

Η Αρχή με έγγραφό της (αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/9095/30-12-2019) ενημέρωσε την ΕΛ.ΑΣ. για την ψήφιση του ν. 4624/2019 και την ενσωμάτωση της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680, η οποία προβλέπει ότι οι αρμόδιες αρχές μπορούν να επεξεργάζονται σύννομα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μόνον εάν και στον βαθμό που είναι απαραίτητο για την εκτέλεση του καθήκοντός τους. Συνεπώς, για τη σύννομη χρήση Μη Στελεχωμένων Αεροσκαφών από την Ελληνική Αστυνομία, στον βαθμό που αυτά έχουν τη δυνατότητα επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, απαιτείται κατ' αρχήν η κατάλληλη νομική βάση. Η Αρχή επισήμανε ότι καθώς δεν έχει εκδοθεί το Προεδρικό Διάταγμα το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 14 παρ. 4 του ν. 3917/2011, το σύνολο της διάταξης παραμένει ουσιαστικά ανενεργό, και τόνισε τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις διατάξεις του ν. 4624/2019 και της οδηγίας 2016/680, τόσο για την περίπτωση χρήσης Μη Στελεχωμένων Αεροσκαφών, όσο και για τον μελλοντικό επιχειρησιακό σχεδιασμό της Αστυνομίας.

3.1.12. ΑΝΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Υποβλήθηκε στην Αρχή, υπό το ισχύον προ του ΓΚΠΔ νομοθετικό καθεστώς, αίτηση της επιχειρησιακής συνδικαλιστικής οργάνωσης με την επωνυμία «Ενωτικός Σύλλογος Εργαζομένων Τράπεζας Πειραιώς» (πρώην Σύλλογος Εργαζομένων Τράπεζας Μακεδονίας – Θράκης), και λοιπών αιτούντων, προκειμένου να γνωμοδοτήσει η Αρχή για την υποχρέωση της Τράπεζας Πειραιώς ΑΕ να τους χορηγήσει στοιχεία σχετικά με τη διάθεση δικαιωμάτων προαίρεσης για αγορά μετοχών (stock-options) της Τράπεζας προς μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και στελέχη της. Η Τράπεζα Πειραιώς υποστήριξε ότι δεν υφίσταται έννομο συμφέρον των αιτούντων να λάβουν γνώση των option που χορηγήθηκαν σε άλλους εργαζόμενους και, συνεπώς, η άρνησή της να τους διαβιβάσει τις ως άνω πληροφορίες συνάδει με τις διατάξεις του ν. 2472/1997 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Τους εν λόγω ισχυρισμούς της Τράπεζας Πειραιώς, ως υπευθύνου επεξεργασίας, αμφισβήτησαν οι αιτούντες/προσφεύγοντες ενώπιον της Αρχής, οι οποίοι υποστήριξαν ιδίως ότι η διαβίβαση των ως άνω ζητηθεισών πληροφοριών είναι απολύτως αναγκαία για τον έλεγχο των χορηγηθεισών μισθολογικών παροχών στη βάση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, όσο και για την άσκηση αποτελεσματικού συνδικαλιστικού ελέγχου ενώπιον δικαστηρίων και αρχών, αλλά ακόμη και για την προστασία συμφερόντων της μετοχικής βάσης της εταιρείας έναντι αδιαφανών πρακτικών διαχείρισης εκ μέρους της διοίκησης. Καταρχάς, η Αρχή έκρινε την υπόθεση σε σύνθεση Τμήματος και εξέδωσε την υπ' αριθ. 91/2012 απόφασή της. Λόγω δε της ισοψηφίας που σχηματίστηκε κατά την έκδοση της ως άνω απόφασης, όσον αφορά την αιτούσα συνδικαλιστική οργάνωση, η υπόθεση, κατά το μέρος αυτό, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 5Α παρ. 1 του Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής, που προστέθηκε με το άρθρο 2 παρ. 1 της 1/2008 Κανονιστικής Πράξης (ΦΕΚ Β΄ 859), παραπέμφθηκε στην Ολομέλεια της Αρχής, η οποία επισημαίνεται ότι, κατά την ίδια διάταξη, μπορεί να ανακαλέσει και την ως άνω ομόφωνη

απόφαση για τους λοιπούς αιτούντες και να κρίνει στο σύνολό της την υπόθεση.

Κατόπιν τούτων, η Αρχή, με την υπ' αριθ. 8/2019 απόφαση (Ολομέλειας), επανέλαβε την πάγια θέση της ότι δεν έχει αρμοδιότητα να επιβάλει στον υπεύθυνο επεξεργασίας υποχρέωση χορηγήσεως προσωπικών δεδομένων σε αιτούντες τρίτους και περαιτέρω κύρωση για μη εκτέλεση της υποχρέωσης αυτής. Το βάρος της εξέτασης αιτήσεων τρίτων φέρει αποκλειστικά ο υπεύθυνος επεξεργασίας (βλ. σχετικά τη γνωμοδότηση 4/2009 σχετικά με την έκταση αρμοδιότητας της Αρχής επί αιτήσεων τρίτων σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ανάλογη και η γνωμοδότηση 6/2013 σχετικά με την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα).

Στην κρινόμενη υπόθεση, η ως άνω συνδικαλιστική οργάνωση και οι λοιποί αιτούντες, ως τρίτοι και όχι ως υποκείμενα των δεδομένων, ζητούσαν να επιτραπεί η πρόσβασή τους σε στοιχεία, τα οποία αρνήθηκε να τους χορηγήσει ο υπεύθυνος επεξεργασίας. Σύμφωνα όμως με τις ανωτέρω σκέψεις, η Αρχή δεν έχει αρμοδιότητα να διατάξει τον υπεύθυνο επεξεργασίας να χορηγήσει στους αιτούντες τρίτους τα επίμαχα στοιχεία. Ενόψει αυτού, η Αρχή έκρινε ότι παρέλκει η εξέταση αν, βάσει του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχείο ε΄ του ν. 2472/1997, υφίσταται ή όχι υπέρτερο έννομο συμφέρον, σε κάποιον από τους προαναφερόμενους τρίτους αιτούντες ως προς τα αιτούμενα «απλά» προσωπικά δεδομένα. Η κρίση του ζητήματος αυτού ανήκει στον υπεύθυνο επεξεργασίας, η άρνηση του οποίου να ικανοποιήσει το σχετικό αίτημα δεν υπόκειται σε προσφυγή ενώπιον της Αρχής, αλλά θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο ένδικου βοηθήματος ενώπιον των αρμόδιων πολιτικών δικαστηρίων.

Εξάλλου, σύμφωνα με την απόφαση 52/2018 της Αρχής, μετά τη θέση σε ισχύ του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ) στις 25 Μαΐου 2018, η Αρχή δεν έχει υποχρέωση να απαντά στα ερωτήματα και αιτήματα των υπευθύνων επεξεργασίας, και τρίτων, δηλαδή προσώπων που δεν είναι υποκείμενα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σχετικά με ζητήματα επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, τα οποία δεν εμπίπτουν στις προβλεπόμενες με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ αρμοδιότητές της (άρθρα 55-59 ΓΚΠΔ). Κατ' ακολουθίαν, σχετικά ερωτήματα και αιτήματα που αποστέλλονται στην Αρχή τίθενται στο αρχείο, τυχόν δε εκκρεμείς αιτήσεις δεν εξετάζονται αλλά τίθενται επίσης στο αρχείο. Για τους ως άνω λόγους, η κρινόμενη υπόθεση τέθηκε στο αρχείο, σύμφωνα και με την απόφαση 52/2018, καθότι επρόκειτο για εκκρεμή αίτηση τρίτου για χορήγηση προσωπικών δεδομένων.

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία σχετικά με παράνομη, κατά τους ισχυρισμούς του καταγγέλλοντα, εγκατάσταση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε σχολικές μονάδες εντός του Δήμου Χανίων. Η Αρχή, με την υπ' αριθ. 21/2019 απόφασή της, έκρινε ότι η αρμοδιότητα εγκατάστασης και λειτουργίας συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε δημόσιες σχολικές μονάδες ανήκει στον εκάστοτε Δήμο, ο οποίος είναι αρμόδιος για την ασφάλεια και συντήρηση των κτιριακών εγκαταστάσεων των μονάδων. Για τον λόγο αυτό, η Αρχή απέστειλε τον φάκελο της υπόθεσης για εξέτασή του στον Δήμο Χανίων, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, προκειμένου να τηρήσει τις προϋποθέσεις νομιμότητας που ορίζονται στην οδηγία 1/2011 της Αρχής σχετικά με την εγκατάσταση ανάλογων συστημάτων.

Υποβλήθηκαν στην Αρχή καταγγελίες κατά του εκάστοτε αντιδίκου του καταγγέλλοντος αναφορικά με παράνομη, κατά τους ισχυρισμούς του καταγγέλλοντος, συλλογή και δικαστική χρήση διαφόρων εγγράφων με προσωπικά του δεδομένα. Η Αρχή αρχειοθέτησε τις σχετικές καταγγελίες, ως μη υπαγόμενες στην αρμοδιότητά της (άρθρο 55 παρ. 3 ΓΚΠΔ, βλ. και την πάγια νομολογία της Αρχής στην ιστοσελίδα της, ενδεικ. απόφαση 147/2001). Περαιτέρω, υποβλήθηκε καταγγελία εναντίον πιστωτικού ιδρύματος, υπό ειδική εκκαθάριση, για παράνομη, κατά τους ισχυρισμούς του καταγγέλλοντος, άσκηση αγωγής με κοινό δικόγραφο κατά δεκαοκτώ (18) οφειλετών/δανειοληπτών του ενάγοντος. Σε απάντηση, η Αρχή επισήμανε ότι η δικαστική χρήση προσωπικών δεδομένων, πέραν του ότι εκφεύγει των αρμοδιοτήτων της Αρχής (άρθρο 55 παρ. 3 ΓΚΠΔ, βλ. και πάγια νομολογία της Αρχής, ενδεικ. 147/2001), ρυθμίζεται από τις ειδικότερες διατάξεις του ΚΠολΔ (άρθρο 74).

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία κατά εφημερίδας σχετικά με δημοσίευση φωτογραφιών ατόμου που έχασε τη ζωή του σε ατύχημα, με αίτημα την προστασία της μνήμης αυτού. Η Αρχή αρχειοθέτησε την καταγγελία, ως μη υπαγόμενη στο πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων ή/και στην αρμοδιότητά της. Επισήμανε δε στον ενδιαφερόμενο ότι μόνο ζώντα φυσικά πρόσωπα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ισχύοντος κατά τον χρόνο υποβολής της καταγγελίας νόμου 2472/1997 (άρθρο 2 στοιχ. γ΄ ν. 2472/1997 σε συνδυασμό με το άρθρο 35 ΑΚ, βλ. και Γνώμη 4/2007 της Ομάδας εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με την έννοια του όρου «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» (WP 136), 20.06.2007, σελ. 27-28, και μεταξύ άλλων, τις με αριθ. 100/2001, 32/2006 και 38/2010 αποφάσεις της Αρχής), αλλά και του ΓΚΠΔ. Αναφορικά δε με την ενδεχόμενη προσβολή της μνήμης θανόντος, αρμόδια είναι τα οικεία δικαστήρια.

Εταιρεία υπέβαλε στην Αρχή καταγγελία εναντίον τράπεζας, αναφέροντας ότι αιτήθηκε δάνειο από την τράπεζα, στη συνέχεια ζήτησε την ακύρωση της αίτησης δανείου και την επιστροφή του σχετικού φακέλου με τα στοιχεία της εταιρείας (καταστατικό, ΦΕΚ, ισολογισμοί, κ.λπ.). Σε απάντηση, η Αρχή επισήμανε ότι μόνο τα φυσικά πρόσωπα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ισχύοντος κατά τον χρόνο υποβολής της καταγγελίας νόμου 2472/1997, αλλά και του ΓΚΠΔ, οπότε και η συλλογή και επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων υπόκειται στους όρους και στις προϋποθέσεις που τίθενται με τις διατάξεις του. Αντιθέτως τα νομικά πρόσωπα, όπως η καταγγέλλουσα εταιρεία, δεν μπορούν να επικαλεστούν την προστασία του προαναφερθέντος νόμου. Εάν, ωστόσο, η τράπεζα τηρεί δεδομένα που αναφέρονται στον εκπρόσωπό της προσωπικά (όχι μόνο στην καταγγέλλουσα εταιρεία), πρέπει αυτός να ασκήσει τα δικαιώματά του, ως υποκείμενο των δεδομένων, προς την τράπεζα, και εάν δεν ικανοποιηθεί, να υποβάλει καταγγελία στην Αρχή για να εξετασθεί τυχόν παραβίαση δικαιώματος.

3.2. ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΟ – ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

3.2.1. ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Η Αρχή εξέτασε αυτεπάγγελτα κατατεθέν Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Μεταφορών σε σχέση με την αναβάθμιση της διαδικασίας εξέτασης υποψηφίων οδηγών. Έκρινε ότι κατ' αρχήν υπάρχει λόγος δημοσίου συμφέροντος που δικαιολογεί την επεξεργασία αλλά επισημαίνει ειδικότερα ζητήματα σε σχέση με το προτεινόμενο μέτρο. Καταρχάς, δεν προκύπτει από το προτεινόμενο νομοθέτημα η αναγκαιότητα της καταγραφής με οπτικοακουστικά μέσα της θεωρητικής εξέτασης. Περαιτέρω, με το νομοθέτημα πρέπει να ορίζονται ορθά ο υπεύθυνος και οι εκτελούντες την επεξεργασία. Παράλληλα, πρέπει να διασφαλιστεί ότι ο χρησιμοποιούμενος εξοπλισμός θα λειτουργεί μόνο κατά τη διάρκεια των εξετάσεων. Η Αρχή, επίσης, επισήμανε ότι το νομοθέτημα δεν κάνει αναφορά στις αρχές της προστασίας των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό, ούτε έχει προβλέψει την υποχρέωση εκτίμησης αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων, τα οποία είναι σκόπιμο να αντιμετωπίζονται σε αρχικό στάδιο. Με τη γνωμοδότηση τίθεται επίσης ζήτημα ικανοποίησης της αρχής του χρονικού περιορισμού με μείωση του χρόνου τήρησης των δεδομένων. Τέλος, η Αρχή επισήμανε και διατάξεις που μπορεί να βελτιωθούν νομοτεχνικά (γνωμοδότηση 1/2019).

3.2.2. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ ζήτησε με σχετική αίτησή της προς την Αρχή να εγκρίνει τη διεύρυνση των αποδεκτών των αρχείων του «Σύστηματος Αθέτησης Υποχρεώσεων» (ΣΑΥ ή «μαύρη λίστα») και του «Σύστηματος Συγκέντρωσης Χορηγήσεων» (εφεξής ΣΣΧ ή «λευκή λίστα»), και ειδικότερα την αυτόνομη-άμεση πρόσβαση των Εταιριών Διαχείρισης Απαιτήσεων, ως υπευθύνων επεξεργασίας (ή από κοινού υπευθύνων), όταν ενεργούν για λογαριασμό των Εταιρειών Απόκτησης Απαιτήσεων (πέραν της τυχόν έμμεσης πρόσβασής τους ως εκτελούντων την επεξεργασία όταν ενεργούν για λογαριασμό των τραπεζών) στα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ (αρχεία ΣΑΥ και ΣΣΧ). Κατόπιν εξέτασης της αιτήσεως, η Αρχή έκρινε ότι, υπό τον ΓΚΠΔ, ο υπεύθυνος επεξεργασίας, στην προκειμένη περίπτωση η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ και η αιτούσα την αυτόνομη, ως υπεύθυνη επεξεργασίας, πρόσβαση στα εν λόγω αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων, πρέπει να διενεργήσουν εκτίμηση αντικτύπου των σχεδιαζόμενων πράξεων επεξεργασίας στην προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, διότι α) η σχεδιαζόμενη πράξη επεξεργασίας, διεύρυνση των αποδεκτών των εν λόγω αρχείων της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, υπόκειται στην απαίτηση για διενέργεια εκτίμησης αντικτύπου και β) η ένταξη των Εταιρειών Διαχείρισης Απαιτήσεων στους νομιμοποιούμενους αποδέκτες των εν λόγω αρχείων της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, όταν ενεργούν για λογαριασμό των Εταιρειών Απόκτησης Απαιτήσεων (ΕΑΑ), ενδέχεται να επιφέρει υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων (απόφαση 18/2019).

Επίσης, κατόπιν αιτήματος της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ για ένταξη των Ιδρυμάτων Ηλεκτρονικού Χρήματος στους αποδέκτες αρχείων Καταγγελθεισών Συμβάσεων Επιχειρήσεων και Απολεσθέντων/Κλεμμένων Δελτίων Ταυτοτήτων/Διαβατηρίων της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ, η Αρχή στην έγγραφη απάντησή της επί της αιτήσεως αυτής ανέφερε τα

εξής: α) σύμφωνα με τον ήδη σε ισχύ Γενικό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 (άρθρα 57-58), η Αρχή δεν είναι πλέον αρμόδια να αδειοδοτήσει/εγκρίνει επεξεργασίες προσωπικών δεδομένων και ανήκει στη διακριτική ευχέρεια του υπευθύνου επεξεργασίας να καθορίσει τους σκοπούς και τους αποδέκτες της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην οποία κάθε φορά προβαίνει, λαμβάνοντας υπόψη και την αρχή της λογοδοσίας (άρθρο 5 παρ. 2 ΓΚΠΔ), β) η Αρχή με τις με αριθ. 6/2006 και 135/2017 αποφάσεις της έκρινε ότι νομιμοποιούμενοι αποδέκτες του Αρχείου Καταγγελθεισών Συμβάσεων Επιχειρήσεων είναι οι εταιρείες έκδοσης και διαχείρισης καρτών, αν οι ίδιες, και όχι το πιστωτικό ίδρυμα, φέρουν τους κινδύνους από τη μη σύννομη χρήση της κάρτας, γ) σύμφωνα με τη με αριθ. 25/2004 απόφασή της, πηγή των δεδομένων είναι τα φυσικά πρόσωπα που υπέβαλαν δηλώσεις απώλειας δελτίων αστυνομικής ταυτότητας/διαβατηρίων, ενώ στους αποδέκτες συμπεριλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, οι εταιρίες έκδοσης και διαχείρισης μέσων πληρωμών και δ) η Αρχή, με τη με αριθ. 11/2006 απόφασή της για τη δημιουργία αρχείου κλαπέντων ή απολεσθέντων διαβατηρίων ή δελτίων ταυτότητας από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ και τη διαβίβαση στοιχείων από το αρχείο του Τμήματος Ταυτοτήτων και Αρχείων της Διεύθυνσης Κρατικής Ασφάλειας της ΕΛ.ΑΣ., έκρινε ότι η τήρηση του ως άνω Αρχείου Ταυτοτήτων και Διαβατηρίων από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ είναι νόμιμη εφόσον τηρούνται ορισμένες προϋποθέσεις, μεταξύ των οποίων ότι «πρόσβαση στο αρχείο μπορούν να έχουν μόνο οι Τράπεζες που έχουν δικαίωμα πρόσβασης στα αρχεία της Τειρεσίας ΑΕ», η δε πρόσβαση θα είναι on-line (αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/4647/01.07.2019).

Ακόμη, η Αρχή, με αφορμή καταγγελίες πολίτη, διερεύνησε αυτεπαγγέλτως τη νομιμότητα της εγκατάστασης συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε σχολικές μονάδες Δήμου. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαχείριση των σχολικών χώρων κατά τον χρόνο μη λειτουργίας των σχολικών μονάδων (παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 1894/1990) και η αρμοδιότητα συντήρησης, καθαριότητας και φύλαξης των σχολικών κτιρίων ανήκουν στους Δήμους (ν. 3463/2006), καθώς και ότι η χρήση συστήματος βιντεοεπιτήρησης από δημόσιες αρχές για την προστασία προσώπων και αγαθών επιτρέπεται μόνον στους χώρους τους οποίους διαχειρίζονται, η Αρχή έκρινε με τη σχετική απόφασή της ότι ένα δημόσιο σχολείο δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιεί σύστημα βιντεοεπιτήρησης κατά τις ώρες που αυτό λειτουργεί (όπως άλλωστε προβλέπεται στην οδηγία 1/2011). Κατά τις ώρες μη λειτουργίας της σχολικής μονάδας αρμόδιος για την προστασία του χώρου είναι ο εκάστοτε Δήμος και άρα μόνον αυτός μπορεί να αποτελεί τον υπεύθυνο επεξεργασίας δεδομένων, συνεπώς μόνον αυτός, μέσω της αρμόδιας σχολικής επιτροπής, μπορεί να κρίνει για την αναγκαιότητα και αναλογικότητα της χρήσης συστήματος βιντεοεπιτήρησης για τον παραπάνω σκοπό, αφού λάβει υπόψη του τις παραμέτρους που ορίζονται στην οδηγία της Αρχής.

Με την ίδια απόφαση η Αρχή επισημαίνει ιδιαίτερα ότι τα υποκείμενα των δεδομένων (γονείς, μαθητές, εκπαιδευτικοί) πρέπει να ασκούν τα σχετικά προς τα συστήματα αυτά δικαιώματά τους προς τον Δήμο, ο οποίος οφείλει να ικανοποιεί τα δικαιώματα των υποκειμένων που απορρέουν από τον ΓΚΠΔ (απόφαση 21/2019).

3.3. ΕΛΕΓΧΟΙ

Η Αρχή πραγματοποίησε, στις 28/11/2019, επιτόπιο διοικητικό έλεγχο στις εγκαταστάσεις του «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ» (ΟΑΣΑ ΑΕ). Ο έλεγχος επικεντρώθηκε στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων η οποία πραγματοποιείται στο πλαίσιο του συστήματος του Ηλεκτρονικού Εισιτηρίου, υπό το πρίσμα των σχετικών γνωμοδοτήσεων 1/2017 και 4/2017 της Αρχής, οι οποίες είχαν εκδοθεί εν όψει της έναρξης της εν λόγω επεξεργασίας. Το πόρισμα της Αρχής, καθώς και η έκδοση σχετικής απόφασης, αναμένονται εντός του 2020.

Παράλληλα, εντός του έτους συνεχίστηκε η αυτεπάγγελτη δράση η οποία ξεκίνησε το 2018 και αφορά την εξέταση διαδικτυακών τόπων 65 υπευθύνων επεξεργασίας με σκοπό, ιδίως, τη διερεύνηση του επιπέδου συμμόρφωσης με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων και την ειδική νομοθεσία για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (βλ. Ετήσια Έκθεση Αρχής για το 2018, ενότητα 3.3). Το κύριο ζήτημα που παρέμενε προς επίλυση αφορούσε τη χρήση ιχνηλατών (cookies και παρόμοιες τεχνολογίες). Ως προς αυτό, η Αρχή διευκρίνισε σε πολλές περιπτώσεις ότι, αναφορικά με την εγκατάσταση cookies, η συμμόρφωση κρίνεται ελλιπής όταν μέσω του μηχανισμού για τη λήψη της συγκατάθεσης ο χρήστης προτρέπεται να αποδεχτεί την εγκατάστασή τους. Ειδικότερα, πρέπει να εξασφαλίζεται ότι ο χρήστης μπορεί να συνεχίσει την απρόσκοπτη πλοήγησή του χωρίς την εγκατάσταση των μη αναγκαίων cookies τουλάχιστον με την ίδια ευκολία με την οποία επιλέγει την εγκατάστασή τους. Για παράδειγμα, θα πρέπει ο χρήστης να μπορεί, από το ίδιο επίπεδο, είτε να αποδέχεται την εγκατάσταση των cookies (εκείνων για τα οποία απαιτείται συγκατάθεση) είτε να την απορρίπτει με τον ίδιο αριθμό ενεργειών («κλικ»). Έως το τέλος του έτους, οι περισσότεροι από τους 65 υπευθύνους επεξεργασίας είχαν ικανοποιήσει τις τεθείσες προϋποθέσεις.

3.4. ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Εντός του 2019 υποβλήθηκαν στην Αρχή 132 γνωστοποιήσεις περιστατικών παραβίασης προσωπικών δεδομένων. Εξ αυτών οι 6 υποβλήθηκαν από υπεύθυνο επεξεργασίας με κύρια εγκατάσταση σε άλλο κράτος μέλος, ενώ 4 υποβλήθηκαν από υπεύθυνο επεξεργασίας χωρίς εγκατάσταση στην ΕΕ. Οι υπόλοιπες 122 υποβλήθηκαν από υπευθύνους επεξεργασίας είτε με κύρια εγκατάσταση στην Ελλάδα (οι 120 εξ αυτών) είτε με τοπική εγκατάσταση στην Ελλάδα, την οποία αφορούσε το εν λόγω περιστατικό (οι 2 εξ αυτών). Σε 64 περιπτώσεις υπήρξε κοινοποίηση του περιστατικού από τον υπεύθυνο επεξεργασίας στα θιγόμενα πρόσωπα.

Σε διάφορες περιπτώσεις, η Αρχή ζήτησε συμπληρωματικές πληροφορίες επί του περιστατικού, ιδίως αναφορικά με τα μέτρα ασφάλειας που ήταν σε λειτουργία πριν από την επέλευση του περιστατικού, με τις ενέργειες που πραγματοποίησε ο υπεύθυνος

επεξεργασίας από τη στιγμή που έλαβε γνώση αυτού, καθώς επίσης και για τεκμηρίωση της καθυστέρησης υποβολής γνωστοποίησης πέραν των 72 ωρών για τις περιπτώσεις στις οποίες σημειώνεται μια τέτοια καθυστέρηση (η οποία συγκεκριμένα παρατηρήθηκε σε 27 περιπτώσεις). Σε 8 περιπτώσεις στις οποίες το περιστατικό αφορούσε εγκατάσταση κακόβολου λογισμικού τύπου ransomware με αποτέλεσμα την προσωρινή απώλεια διαθεσιμότητας προσωπικών δεδομένων, η Αρχή με έγγραφά της επέστησε την προσοχή στους υπευθύνους επεξεργασίας ότι πρέπει να προβούν σε διερεύνηση ως προς το κατά πόσον το εν λόγω κακόβουλο λογισμικό (τύπου ransomware) δεν προξένησε και κάποιο άλλο πλήγμα στην ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων ή αν παράλληλα δεν εγκαταστάθηκε, μαζί με αυτό, και κάποιο άλλο κακόβουλο λογισμικό˙ επίσης, σε περίπτωση που, τελικά, έγινε εγκατάσταση κακόβουλου λογισμικού στα συστήματα του υπευθύνου, πρέπει να προβούν στις κατάλληλες ενέργειες ώστε, αφενός, να εντοπίσουν την αιτία εκ της οποίας επλήγησαν τα συστήματα και, αφετέρου, να αποτρέψουν εγκατάσταση κακόβουλου λογισμικού στο μέλλον.

Τέλος, εντός του 2019 υποβλήθηκαν 22 γνωστοποιήσεις παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικής επικοινωνίας, με βάση τον ν. 3471/2006. Τα περισσότερα από τα περιστατικά αυτά αφορούν μεμονωμένα λάθη κατά την αποστολή μηνυμάτων ή εντύπων σε συνδρομητές, τα οποία αντιμετωπίζονται, κατόπιν του περιστατικού, από τους ίδιους τους παρόχους.

3.5. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

Η εκτίμηση αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων (ΕΑΠΔ) προβλέπεται στο άρθρο 35 του Κανονισμού. Συγκαταλέγεται μεταξύ των εργαλείων εκπλήρωσης της κατ' άρθρο 5 παρ. 2 σε συνδυασμό με τα άρθρα 24 παρ. 1 και 32 του Κανονισμού αρχή της λογοδοσίας, καθώς επιτρέπει στους υπευθύνους επεξεργασίας να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του Κανονισμού όποτε σχεδιάζεται ή υλοποιείται επεξεργασία δεδομένων με υψηλό κίνδυνο, αλλά και να αποδεικνύουν ότι εφαρμόζουν και εν γένει λαμβάνουν τα ενδεδειγμένα μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης αυτής.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 35 παράγραφος 1 του Κανονισμού, η διενέργεια ΕΑΠΔ απαιτείται όταν ένα είδος επεξεργασίας «ενδέχεται να επιφέρει υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων». Συναφώς, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας οφείλουν να αξιολογούν σε διαρκή βάση το επίπεδο του κινδύνου των πράξεων επεξεργασίας προκειμένου να εξακριβώνουν αυτές που ενέχουν υψηλό κίνδυνο ώστε να προβούν σε διενέργεια ΕΑΠΔ.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει, επομένως, την υποχρέωση εκτίμησης των κινδύνων για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων και τον προσδιορισμό των ενδεδειγμένων μέτρων για τη μείωση αυτών σε αποδεκτό επίπεδο προκειμένου για την απόδειξη της συμμόρφωσης προς τον Κανονισμό.

Το σχετικό λογισμικό ανοικτού κώδικα[1] της γαλλικής Αρχής – CNIL (www.cnil.fr), το οποίο έχει ως στόχο να βοηθήσει τους υπευθύνους επεξεργασίας να διενεργήσουν ΕΑΠΔ, είναι διαθέσιμο και στην ελληνική γλώσσα.

Περισσότερες πληροφορίες για την ΕΑΠΔ είναι διαθέσιμες στον διαδικτυακό τόπο της Αρχής www.dpa.gr στην ενότητα «Εκτίμηση αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων».

Σε περίπτωση που η μελέτη ΕΑΠΔ καταδεικνύει ότι οι υπολειπόμενοι κίνδυνοι παραμένουν υψηλοί, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να ζητήσει τη γνώμη της Αρχής, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 36 του ΓΚΠΔ. Συνεπώς, απαιτείται προηγούμενη διαβούλευση με την Αρχή όποτε ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν μπορεί να βρει επαρκή μέτρα για τη μείωση των κινδύνων σε αποδεκτό επίπεδο.

Αίτημα διαβούλευσης, βάσει του άρθρου 36 ΓΚΠΔ, υποβλήθηκε στην Αρχή από το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ) σχετικά με υπολειπόμενο κίνδυνο κατά την επεξεργασία δεδομένων που αφορά την ανάρτηση στον διαδικτυακό του τόπο (www.asep.gr) πινάκων κατάταξης και διοριστέων, οι οποίοι δύναται να περιλαμβάνουν ειδικές κατηγορίες δεδομένων. Ειδικότερα, το ΑΣΕΠ ζήτησε τη γνώμη της Αρχής διότι η μελέτη ΕΑΠΔ την οποία εκπόνησε υπέδειξε ότι, και μετά τη λήψη μέτρων μετριασμού του κινδύνου, η επεξεργασία διά της ως άνω ανάρτησης ειδικών κατηγοριών δεδομένων δύναται να επιφέρει υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων. Η σχετική γνωμοδότηση της Αρχής εκδόθηκε στις αρχές του 2020.

Περισσότερες πληροφορίες για την υποβολή αιτήματος προηγούμενης διαβούλευσης στην Αρχή είναι διαθέσιμες στον διαδικτυακό τόπο της Αρχής, στην ενότητα «Υποβολή αιτήματος προηγούμενης διαβούλευσης στην Αρχή».

3.6. ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΕΚΤΟΣ ΕΕ

Υπό το καθεστώς του ΓΚΠΔ, οι μόνες περιπτώσεις κατά τις οποίες απαιτείται η έκδοση άδειας διαβίβασης από την εποπτική αρχή είναι οι ακόλουθες, σύμφωνα με το άρθρο 46 παρ. 3:

1. Ad hoc συμβατικές ρήτρες μεταξύ εισαγωγέα και εξαγωγέα των δεδομένων.

2. Διοικητικές ρυθμίσεις μεταξύ δημοσίων αρχών ή φορέων, οι οποίες περιλαμβάνουν εκτελεστά και ουσιαστικά δικαιώματα των υποκειμένων (π.χ. Memorandum of Understanding – MOUs, μεταξύ δημοσίων αρχών με αντίστοιχες αρμοδιότητες). Η άδεια της εποπτικής αρχής είναι απαραίτητη, διότι οι διοικητικές ρυθμίσεις αυτού του τύπου είναι νομικά μη δεσμευτικές.

Το 2019 η Αρχή χορήγησε, σύμφωνα με τα άρθρα 46 παρ. 3 στοιχ. β' και 57 παρ. 1 στοιχ. ιη' ΓΚΠΔ, στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, άδεια διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/2155-1/06-06-2019, α/α Μητρώου Αδειών: 2136) στις ομόλογές της εποπτικές αρχές που είναι εγκατεστημένες σε χώρες εκτός ΕΟΧ, για τη διαβίβαση προσωπικών δεδομένων μεταξύ

1 Διαθέσιμο στον σύνδεσμο https://www.cnil.fr/en/open-source-pia-software-helps-carry-out-data-protection-impact-assesment

των αρχών χρηματοπιστωτικής εποπτείας ΕΟΧ και των αρχών χρηματοπιστωτικής εποπτείας εκτός ΕΟΧ.

Οι κατάλληλες εγγυήσεις βάσει των οποίων χορηγήθηκε η άδεια, περιέχονται στη διοικητική ρύθμιση που συνήφθη μεταξύ, αφενός, της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (European Securities and Markets Authority, ESMA), ενεργώντας τόσο ως διαμεσολαβήτρια για λογαριασμό των αρχών χρηματοπιστωτικής εποπτείας του ΕΟΧ –μεταξύ των οποίων είναι και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς– όσο και υπό τη δική της ιδιότητα και, αφετέρου, του Διεθνούς Οργανισμού Εποπτικών Αρχών Κεφαλαιαγοράς (International Organization of Securities Commissions, IOSCO), με σκοπό τον καθορισμό ενός πλαισίου εντός του οποίου θα διενεργούνται οι διαβιβάσεις προσωπικών δεδομένων από τις αρμόδιες εθνικές αρχές χρηματοπιστωτικής εποπτείας του ΕΟΧ –και την ίδια την ESMA– προς τις ομόλογές τους εκτός ΕΟΧ κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους ως δημόσιων αρχών, ρυθμιστικών αρχών και/ή εποπτικών αρχών αγορών κινητών αξιών και/ή παραγώγων.

Το σχέδιο των ως άνω διοικητικών ρυθμίσεων υποβλήθηκε τον Ιανουάριο του 2019 στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΔ) για τη διατύπωση γνώμης, σύμφωνα με το άρθρο 64 παρ. 2 ΓΚΠΔ, επειδή παράγει αποτελέσματα σε περισσότερα κράτη μέλη, στο μέτρο που μπορεί να χρησιμοποιείται από όλες τις αρχές χρηματοπιστωτικής εποπτείας του ΕΟΧ για να ρυθμίζει τις διαβιβάσεις προσωπικών δεδομένων εκτός ΕΟΧ.

Το ΕΣΠΔ εξέδωσε σχετικά τη Γνώμη 4/2019 (διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του ΕΣΠΔ https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/stanovisko-sboru-clanek-64/opinion-42019-draft-administrative_en), σύμφωνα με την οποία η εν λόγω διοικητική ρύθμιση παρέχει τις κατάλληλες εγγυήσεις κατ' άρθρο 46 παρ. 3 στοιχ. β' ΓΚΠΔ, όσον αφορά τη διαβίβαση προσωπικών δεδομένων με βάση τη διοικητική ρύθμιση σε δημόσιους φορείς τρίτων χωρών που δεν καλύπτονται από απόφαση επάρκειας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς ενσωματώνει τις κυριότερες εγγυήσεις που τίθενται από τον ΓΚΠΔ, για την προστασία των διαβιβαζόμενων προσωπικών δεδομένων.

3.7. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΟΜΟΛΟΓΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΕΕ, ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ, ΚΟΙΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Ο ΓΚΠΔ κατοχυρώνει τη συνεργασία των εθνικών εποπτικών αρχών στις υποθέσεις διασυνοριακού χαρακτήρα (άρθρο 4 παρ. 23 ΓΚΠΔ), μέσω των διαδικασιών που προβλέπονται στα άρθρα 60 έως 62 (συνεργασία στο πλαίσιο του «one-stop-shop», βλ. άρθρα 55, 56 ΓΚΠΔ, αμοιβαία συνδρομή, κοινές επιχειρήσεις). Η συνεργασία σε αυτές τις υποθέσεις διεξάγεται από τις εθνικές εποπτικές αρχές, ενώ το ΕΣΠΔ δεν εμπλέκεται παρά μόνο σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών (άρθρο 65 ΓΚΠΔ) ή επείγοντος (άρθρο 66 ΓΚΠΔ). Ο βασικός στόχος του μηχανισμού συνεκτικότητας, ο οποίος προβλέπεται στα άρθρα 63 έως 67 του ΓΚΠΔ, είναι να εξασφαλιστεί η συνεκτική και ενιαία εφαρμογή του ΓΚΠΔ στο σύνολο των κρατών μελών της ΕΕ.

Προς τον σκοπό αυτό, ο ΓΚΠΔ κατοχυρώνει την υποχρεωτική συνεργασία των εθνικών εποπτικών αρχών και ορίζει ότι πριν από τη λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων από τις εθνικές εποπτικές αρχές (άρθρο 64 παρ. 1), καθώς και σε περίπτωση ζητήματος γενικής εφαρμογής ή ζητήματος που παράγει αποτελέσματα σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη (άρθρο 64 παρ. 2), απαιτείται η διατύπωση γνώμης από το ΕΣΠΔ.

Η συνεκτική εφαρμογή του ΓΚΠΔ εξασφαλίζεται, επίσης, και μέσω της έκδοσης κατευθυντηρίων γραμμών, συστάσεων και βέλτιστων πρακτικών από το ΕΣΠΔ (άρθρο 70 παρ. 1 στοιχ. ε' ΓΚΠΔ).

Το σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (IMI) χρησιμεύει ως πλατφόρμα ΤΠ για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών και του ΕΣΠΔ σχετικά με διασυνοριακά ζητήματα.

Το 2019 η Αρχή ήταν αποδέκτης, συνολικά, 1.159 γνωστοποιήσεων-αιτημάτων στα πλαίσια της συνεργασίας των εποπτικών αρχών προστασίας δεδομένων των κρατών μελών, ενώ η ίδια εισήγαγε στο σύστημα 18 αιτήματα συνεργασίας. Επίσης, στο σύστημα εισήχθησαν και 20 υποθέσεις εφαρμογής του μηχανισμού συνεκτικότητας για την έκδοση γνώμης του ΕΣΠΔ βάσει του άρθρου 64 του ΓΚΠΔ (βλ. στο Κεφάλαιο 2 αντίστοιχη στατιστική ανάλυση).

3.8. ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΣΤΟ ΝΕΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Στα πλαίσιο εφαρμογής του ΓΚΠΔ και του εφαρμοστικού αυτού νόμου 4624/2019, αναθεωρήθηκαν οι διαδικασίες αποδοχής για εξέταση και αρχειοθέτηση των υποθέσεων, έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στις σχετικές επιταγές τους. Επίσης στον ν. 4624/2019 εξειδικεύονται και προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντα της Αρχής ως εποπτικής αρχής για την εφαρμογή του ΓΚΠΔ.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 4624/2019, επιπλέον των καθηκόντων της δυνάμει του άρθρου 57 του ΓΚΠΔ, η Αρχή: α) είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και την εφαρμογή των νομοθετικών ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, β) προωθεί με πρόσφορο τρόπο την ευαισθητοποίηση του κοινού για την κατανόηση των κινδύνων, των εγγυήσεων και των δικαιωμάτων που σχετίζονται με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, γ) παρέχει γνώμη για κάθε ρύθμιση που πρόκειται να περιληφθεί σε νόμο ή σε κανονιστική πράξη, η οποία αφορά επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, δ) εκδίδει οδηγίες και απευθύνει συστάσεις για κάθε θέμα που αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ε) κατόπιν υποβολής ειδικού αιτήματος, ενημερώνει το υποκείμενο των δεδομένων για την άσκηση των δικαιωμάτων του, στ) εκδίδει πρότυπα έγγραφα και έντυπα υποβολής καταγγελίας, ζ) εξετάζει τις καταγγελίες που υποβάλλονται από το υποκείμενο των δεδομένων ή από φορέα ή οργάνωση ή ένωση και ενημερώνει τον καταγγέλλοντα για την πρόοδο και την έκβαση της έρευνας ή του ελέγχου εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, η) διενεργεί αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας έρευνες ή ελέγχους για την εφαρμογή της νομοθεσίας, θ) παρακολουθεί τις σχετικές εξελίξεις στον βαθμό που έχουν επιπτώσεις

στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως για τις εξελίξεις των τεχνολογιών των πληροφοριών, των επικοινωνιών και των εμπορικών πρακτικών, ι) συμβάλλει στις δραστηριότητες του ΕΣΠΔ.

Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της η Αρχή θέτει στο αρχείο ερωτήματα, αιτήσεις ή καταγγελίες που κρίνονται προδήλως αόριστες, αβάσιμες ή υποβάλλονται καταχρηστικώς ή ανωνύμως και ενημερώνει τα υποκείμενα των δεδομένων σχετικά, η δε προτεραιότητα εξέτασης των αιτήσεων, ερωτημάτων και καταγγελιών εκτιμάται από την Αρχή με κριτήριο τη σπουδαιότητα και το γενικότερο ενδιαφέρον του θέματος.

Ακόμη, εκτός των προβλεπόμενων στο άρθρο 58 του ΓΚΠΔ εξουσιών, η Αρχή διενεργεί αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας έρευνες και ελέγχους ως προς τη συμμόρφωση με τον ΓΚΠΔ και κάθε άλλη νομοθετική ρύθμιση που αφορά την προστασία των προσωπικών δεδομένων, κατά τη διενέργεια δε των ερευνών και ελέγχων, η Αρχή έχει την εξουσία να αποκτά από τον υπεύθυνο επεξεργασίας και τον εκτελούντα την επεξεργασία πρόσβαση σε όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας και όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για τους σκοπούς του σχετικού ελέγχου και την εκτέλεση των καθηκόντων της, χωρίς να μπορεί να της αντιταχθεί κανενός είδους απόρρητο, με εξαίρεση τα αρχεία που τηρούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων.

Επίσης η Αρχή απευθύνει προειδοποιήσεις στον υπεύθυνο επεξεργασίας ή στον εκτελούντα την επεξεργασία ότι οι σκοπούμενες πράξεις επεξεργασίας είναι πιθανόν να παραβιάζουν τις διατάξεις του ΓΚΠΔ και του ν. 4624/2019, δίνει εντολή στον υπεύθυνο επεξεργασίας ή τον εκτελούντα την επεξεργασία να συμμορφωθεί με συγκεκριμένο τρόπο και εντός ορισμένης προθεσμίας, ιδίως μέσω εντολής διόρθωσης ή διαγραφής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, επιβάλλει προσωρινό ή οριστικό περιορισμό ή και απαγόρευση της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και την παράδοση σε αυτήν εγγράφων, συστημάτων αρχειοθέτησης, εξοπλισμού ή μέσου επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και προβαίνει στην κατάσχεση εγγράφων, πληροφοριών, συστημάτων αρχειοθέτησης κάθε εξοπλισμού και μέσου παραβίασης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Περαιτέρω, εκτός των προβλεπόμενων στο άρθρο 58 παράγραφος 2 του ΓΚΠΔ διορθωτικών εξουσιών, η Αρχή δίνει εντολή στον υπεύθυνο επεξεργασίας ή στον εκτελούντα την επεξεργασία ή σε αποδέκτη ή σε τρίτον να διακόψει την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή να προβεί σε επιστροφή ή κλείδωμα (δέσμευση) των σχετικών δεδομένων ή να προβεί στην καταστροφή συστήματος αρχειοθέτησης ή σχετικών δεδομένων, και σε περίπτωση παραβίασης των διατάξεων του ΓΚΠΔ και του εφαρμοστικού αυτού νόμου επιβάλλει τις διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 83 του ΓΚΠΔ και στο άρθρο 39 του ν. 4624/2019.

Τέλος, η Αρχή δύναται να συνάπτει μνημόνια συνεργασίας με ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, άλλους δημόσιους φορείς και ΟΤΑ με σκοπό την αμοιβαία ανταλλαγή πληροφοριών και την αμοιβαία συνδρομή για θέματα αρμοδιότητάς της.

Εξάλλου, ταυτόχρονα αναδιαμορφώθηκαν οι προτεραιότητες και τα καθήκοντα του Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων (ΥΠΔ) της Αρχής προκειμένου να συμβαδίζουν με τις ανάγκες που προκύπτουν μετά το πρώτο έτος εφαρμογής του ΓΚΠΔ, κατά τη διάρκεια του οποίου αφιερώθηκε σημαντική προσπάθεια για την καθιέρωση των νέων διαδικασιών και μεθόδων, λαμβανομένου υπόψη και του αριθμού των αιτημάτων των υποκειμένων που ασκούνται στον ΥΠΔ.

Ως προς την τεχνική υποδομή της Αρχής, η αναβάθμιση του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος και η αναβάθμιση της διαδικτυακής πύλης της αποτέλεσαν το αντικείμενο σχετικών έργων. Επίσης, συνεχίστηκε η προσπάθεια αναθεώρησης και εμπλουτισμού του ενημερωτικού υλικού σχετικά με την εφαρμογή του ΓΚΠΔ που παρέχει η Αρχή σε ενδιαφερόμενους υπευθύνους και εκτελούντες την επεξεργασία, καθώς και πολίτες, ιδίως ως προς τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματά τους, αντίστοιχα. Αναφορικά με τα μέτρα ασφάλειας, διερευνήθηκε η αναθεώρηση των υφιστάμενων πολιτικών, προκειμένου να συμβαδίζουν με τις τρέχουσες τεχνολογικές και ρυθμιστικές εξελίξεις ή και μεμονωμένων μέτρων σε έργα που θα ενσωματώσουν εξελίξεις και αλλαγές στην πληροφοριακή υποδομή της Αρχής.

Τέλος, σε εξέλιξη βρίσκεται η αναθεώρηση της οργανωτικής δομής της Αρχής με τη διαμόρφωση πρότασης και έγκρισης νέου οργανογράμματος, ως απόρροια των νέων καθηκόντων και, κατά συνέπεια, αναγκών σε ανθρώπινο δυναμικό και κατάλληλη οργάνωση.

3.9. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η προώθηση της ευαισθητοποίησης των πολιτών, ως υποκειμένων των δεδομένων, για την κατανόηση των κινδύνων, των κανόνων, των εγγυήσεων και των δικαιωμάτων που σχετίζονται με την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, αλλά και ως υπευθύνων και εκτελούντων την επεξεργασία σχετικά με τις υποχρεώσεις τους, η οποία άλλωστε προβλέπεται ρητά στον ΓΚΠΔ, αποτελεί βασικό άξονα της αποστολής της Αρχής. Σε αυτό το πλαίσιο, κατά τη διάρκεια του 2019 πραγματοποιήθηκε ένα σύνολο επικοινωνιακών δράσεων οι οποίες παρατίθενται συνοπτικά: διοργάνωση ενημερωτικής και εκπαιδευτικής ημερίδας, συμβολή στην υλοποίηση επιμορφωτικών σεμιναρίων, ερευνητικών και λοιπών χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ έργων και ενημερωτικής εκστρατείας, υποστήριξη και συμμετοχή εκπροσώπων της Αρχής με ομιλίες-παρουσιάσεις σε επιστημονικά συνέδρια, ημερίδες, εκδηλώσεις και εκπαιδευτικά σεμινάρια, έκδοση νέων τευχών του ηλεκτρονικού ενημερωτικού της δελτίου, δημιουργία ενημερωτικού περιεχομένου σχετικά με τον ΓΚΠΔ στην ιστοσελίδα της Αρχής, έκδοση δελτίων Τύπου/ανακοινώσεων και ανταπόκριση σε δημοσιογραφικά ερωτήματα, παραχώρηση συνεντεύξεων και δημοσίευση άρθρων σε ΜΜΕ. Σημειώνεται ότι κατά τη διάρκεια του 2019 ομάδα στελεχών και ασκουμένων της Γραμματείας της Αρχής, η οποία είχε συγκροτηθεί ενόψει της εφαρμογής του ΓΚΠΔ στις 25/5/2018, δραστηριοποιήθηκε με σκοπό την ενημέρωση των ενδιαφερομένων.

Ευρωπαϊκή Ημέρα Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, 28 Ιανουαρίου 2019

Η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης έχει καθιερώσει την 28η Ιανουαρίου κάθε έτους ως Ευρωπαϊκή Ημέρα Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (βλ. σχετικά https://www.coe.int/el/web/portal/28-january-data-protection-day). Ο εορτασμός της ημέρας αυτής αποσκοπεί στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των ευρωπαίων πολιτών σε θέματα προστασίας δεδομένων. Ειδικότερα, επιδιώκεται να κατανοήσουν οι πολίτες τι είδους δεδομένα τους συλλέγονται και τυγχάνουν επεξεργασίας, για ποιους σκοπούς, ποια είναι τα δικαιώματά τους ως υποκείμενα των δεδομένων, ποιος ο τρόπος άσκησής τους, αλλά και περαιτέρω η συνειδητοποίηση των κινδύνων που συνδέονται με τυχόν παράνομη και αθέμιτη επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων.

Με αφορμή τον εορτασμό της 13ης Ευρωπαϊκής Ημέρας Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων διοργάνωσε, με την υποστήριξη της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα, τη Δευτέρα 28 Ιανουαρίου 2019 στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, ενημερωτική ημερίδα με τίτλο «Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων: Χρήσιμες επισημάνσεις 8 μήνες μετά». Στην εκδήλωση απηύθυναν χαιρετισμούς ο Πρόεδρος της Αρχής, Κωνσταντίνος Μενουδάκος, ο οποίος συντόνισε το α' μέρος της ημερίδας, και ο επικεφαλής της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα, Γεώργιος Μαρκοπουλιώτης. Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος της Αρχής, Γεώργιος Μπατζαλέξης, συντόνισε το β' μέρος καθώς και τη συζήτηση με το κοινό η οποία ακολούθησε. Όσον αφορά τη θεματολογία, η ειδική επιστήμονας της Αρχής, Φαίη Καρβέλα δικηγόρος LL.M. Eur., πραγματοποίησε παρουσίαση με θέμα «Το εδαφικό πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ». Η ειδική επιστήμονας Μαρία Αλικάκου, δικηγόρος Δ.Ν., ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «ΓΚΠΔ: Ο εκσυγχρονισμός των δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων» και η ειδική επιστήμονας Κάλλη Καρβέλη, δικηγόρος MSc, αντίστοιχα ομιλία με τίτλο «Η έννοια της συγκατάθεσης υπό τον ΓΚΠΔ». Στο β' μέρος η ειδική επιστήμονας της Αρχής Ελένη Μαραγκού, δικηγόρος Δ.Ν., πραγματοποίησε παρουσίαση με τίτλο «Ο θεσμός του Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων στο νέο νομοθετικό πλαίσιο προστασίας προσωπικών δεδομένων» και η ειδική επιστήμονας, Δρ Ευφροσύνη Σιουγλέ, πληροφορικός, αντίστοιχα, παρουσίαση με τίτλο «Εκτίμηση αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων και εθνικοί κατάλογοι». Τέλος, η ειδική επιστήμονας, Γεωργία Παναγοπούλου, μηχανικός Η/Υ MSc, ανέπτυξε εισήγηση με θέμα «Διαδίκτυο και συμμόρφωση με τον ΓΚΠΔ»[2].

Συμβολή της Αρχής στην υλοποίηση επιμορφωτικών σεμιναρίων και ερευνητικών και λοιπών χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ έργων

Η Αρχή διοργάνωσε στην έδρα της, τα διήμερα 1-2 Μαρτίου και 29-30 Μαρτίου, σεμινάρια κατάρτισης σε Υπευθύνους Προστασίας Δεδομένων (ΥΠΔ) του τομέα Υγείας, στο πλαίσιο του έργου «Problem-based training on the data protection reform package in GR and CY – TRAIN-GR-CY», το οποίο υλοποίησε σε σύμπραξη με το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου (συντονιστής), το Εργαστήριο Νομικής Πληροφορικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών στην Ελλάδα και το Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και το Πανεπιστήμιο Κύπρου στην Κύπρο[3]. Στην έναρξη των σεμιναρίων εισαγωγικό χαιρετισμό απηύθυνε ο Πρόεδρος της Αρχής, Κωνσταντίνος Μενουδάκος, ενώ ο Βασίλειος Ζορκάδης, Δρ Πληρ., Ηλ. Μηχ. και Διευθυντής της Γραμματείας της Αρχής και η Ζωή Κασάπη, εκπρόσωπος του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου, παρουσίασαν τη δομή, τους μαθησιακούς στόχους και τις προβλεπόμενες δράσεις του προγράμματος.

Τα σεμινάρια κατάρτισης περιείχαν 4 ενότητες. Στην α' ενότητα, με τίτλο «Εισαγωγή, Διαφάνεια και Ενημέρωση», οι νομικοί ελεγκτές-ειδικοί επιστήμονες της Αρχής, Κάλλη Καρβέλη και Ιωσηφίνα Τσακιρίδου, παρουσίασαν το νομικό πλαίσιο που διέπει την επεξεργασία των δεδομένων υγείας, με έμφαση στις νομικές βάσεις, την αρχή της διαφάνειας και την ενημέρωση. Επιπλέον, εξέτασαν συγκεκριμένα παραδείγματα αναφορικά με την ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων. Στη β' ενότητα, με τίτλο «Πρόσβαση σε δεδομένα υγείας», οι ίδιες εισηγήτριες πραγματεύτηκαν το ζήτημα της πρόσβασης σε ιατρικό φάκελο. Ανέλυσαν συγκεκριμένα παραδείγματα πρόσβασης σε ιατρικό φάκελο από υποκείμενο των δεδομένων ή τρίτο, στην τελευταία περίπτωση π.χ. για την εξυπηρέτηση ζωτικού συμφέροντος, τη δικαστική χρήση, την επιστημονική έρευνα (με παραπομπές στη νομολογία της Αρχής). Στη γ' ενότητα, με τίτλο «Οι παραβιάσεις δεδομένων στον ΓΚΠΔ», οι πληροφορικοί ελεγκτές-ειδικοί επιστήμονες της Αρχής, Δρ Γεώργιος Ρουσόπουλος και Γεωργία Παναγοπούλου, ανέλυσαν ζητήματα σχετικά με τις διαδικασίες γνωστοποίησης περιστατικών παραβίασης δεδομένων, εστιάζοντας σε φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας. Περαιτέρω, μέσω της χρήσης υποθέσεων εργασίας για τον συγκεκριμένο τομέα, οι συμμετέχοντες επεξεργάστηκαν ζητήματα που αφορούν την πολιτική διαχείρισης παραβιάσεων δεδομένων, τους ρόλους του προσωπικού και των ενδιαφερομένων μερών και μεθόδους ενεργειών του ΥΠΔ για την ενίσχυση της ενημέρωσης και της ευαισθητοποίησης των στελεχών μονάδων υγείας. Στη δ' ενότητα, «Καλύτερη συμμόρφωση, καθοδήγηση, εφαρμογή και αυτορρύθμιση-ΕΑΠΔ», οι παραπάνω εισηγητές ανέλυσαν την εκτίμηση αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων. Οι συμμετέχοντες εξέτασαν πρακτικά σενάρια από τον τομέα υγείας και βασικές πτυχές της ΕΑΠΔ αναδεικνύοντας συγχρόνως τις προκλήσεις και τα σημεία προσοχής για τους ΥΠΔ κατά τη διαδικασία διενέργειας της ΕΑΠΔ.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του ίδιου προγράμματος διοργανώθηκε εκδήλωση (transnational networking event) στις 26 και 27 Σεπτεμβρίου με τη συμμετοχή της Αρχής, του Γραφείου Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, του Εργαστηρίου Νομικής Πληροφορικής της Νομικής Σχολής του ΕΚΠΑ, του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου και

2 Οι παρουσιάσεις των ομιλητών είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Αρχής (www.dpa.gr ➞ «Ενημέρωση» «Εκδηλώσεις» ➞ «Ευρωπαϊκή Ημέρα Προστασίας Δεδομένων 28/01/2019»).

3 Το εν λόγω πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από την ΕΕ [Πρόγραμμα «Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια» της ΕΕ (2014-2020)].

του Πανεπιστημίου Κύπρου. Στην εκδήλωση πραγματοποίησε χαιρετισμό και εισήγηση ο Πρόεδρος της Αρχής, Κωνσταντίνος Μενουδάκος. Εισηγήσεις ανέπτυξαν, επίσης, ο Διευθυντής Γραμματείας της Αρχής, Δρ Βασίλειος Ζορκάδης καθώς και οι ειδικοί επιστήμονες του Τμήματος Ελεγκτών, Φαίη Καρβέλα και Γεωργία Παναγοπούλου.

Συμμετοχή σε εκπαιδευτικά σεμινάρια/ημερίδες

Το Σάββατο 2 Μαρτίου πραγματοποιήθηκε στο Συνεδριακό Κέντρο του Δημαρχείου Περιστερίου το 4ο σεμινάριο του 5ου Επιμορφωτικού Κύκλου στα μέλη της Πανελλήνιας Ένωσης Διευθυντών Σχολικών Μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης με θέμα «Προστασία προσωπικών δεδομένων στις σχολικές μονάδες». Εισηγήτρια του σεμιναρίου ήταν η Δρ Ευφροσύνη Σιουγλέ, πληροφορικός, ειδικός επιστήμονας της Αρχής.

Οι ειδικοί επιστήμονες της Αρχής, Δρ Μαρία Αλικάκου, Καλλιόπη Καρβέλη, Δρ Ελένη Μαραγκού, Δρ Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, Δρ Ευφροσύνη Σιουγλέ, Δρ Γεώργιος Ρουσόπουλος, συμμετείχαν ως εισηγητές σε σεμινάρια του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών τα οποία πραγματοποιήθηκαν τις ημερομηνίες 26-31/3 και 2-7/4.

Επίσης, στις 27/3 η ειδική επιστήμονας της Αρχής, Γεωργία Παναγοπούλου, συμμετείχε σε συνάντηση με την Ομάδα Εργασίας του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ) σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων, όπου και πραγματοποίησε ομιλία με θέμα «Διαδίκτυο και συμμόρφωση με τον ΓΚΠΔ».

Αντίστοιχα, η Μαρία Αλικάκου ανέπτυξε στις 28/3 εισήγηση σε επιμορφωτικό σεμινάριο του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) με θέμα «Γενικός Κανονισμός Προσωπικών Δεδομένων: Οι υποχρεώσεις της Δημόσιας Διοίκησης».

Στις 20 Νοεμβρίου και 2 Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκαν από το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΙΝΕΠ-ΕΚΔΔΑ) ημερίδες στις οποίες συμμετείχε η ειδική επιστήμονας της Αρχής Μαρία Αλικάκου με τις εισηγήσεις της «Κώδικες Δεοντολογίας: Οι κατευθύνσεις της Ευρώπης για την ορθή σύνταξη, υποβολή και έγκρισή τους» και «Ανοιχτά Δεδομένα & GDPR». Στην ίδια ημερίδα (20/11) η Δρ Ευφροσύνη Σιουγλέ ανέπτυξε εισήγηση με θέμα «Ενίσχυση της ασφάλειας δεδομένων στον ΓΚΠΔ: ψευδωνυμοποίηση και κρυπτογράφηση».

Συνδιοργάνωση εκπαιδευτικής ημερίδας

Την Τρίτη 5 Νοεμβρίου η Αρχή Προστασίας Δεδομένων, το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ) και το Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΚΠΙΣΝ) συνδιοργάνωσαν εκπαιδευτική ημερίδα για μαθητές Γυμνασίου με τίτλο «Προστατεύοντας τα προσωπικά μας δεδομένα – Ο GDPR και οι 40 κλέφτες» η οποία πραγματοποιήθηκε στον Πύργο Βιβλίων στο ΚΠΙΣΝ. Στην εκδήλωση απηύθυναν σύντομο χαιρετισμό ο Πρόεδρος της Αρχής, Κωνσταντίνος Μενουδάκος, και ο Διευθύνων Σύμβουλος του ΚΠΙΣΝ, Νίκος Μανωλόπουλος. Αρχικά, ο Δρ Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, πληροφορικός, ειδικός επιστήμονας της Αρχής, πραγματοποίησε εισαγωγική παρουσίαση με τίτλο «Γιατί να προστατεύουμε τα προσωπικά δεδομένα μας;». Ακολούθησε το διαδραστικό εργαστήριο του ΙΤΕ με τίτλο «Ο GDPR και οι 40 κλέφτες» από τον Δρα Δημήτρη Γραμμένο, κύριο ερευνητή του ΙΤΕ και την Ανθή Στρατάκη, Υπεύθυνη Προστασίας Δεδομένων (DPO) του ΙΤΕ. Οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να θέσουν ερωτήματα και να αναπτύξουν συζήτηση με τους ομιλητές, η οποία συνέβαλε ουσιαστικά στην εμβάθυνση των εννοιών που παρουσιάστηκαν.

Συμμετοχή σε ημερίδες και συνέδρια

Κατά τη διάρκεια του 2019, ο Πρόεδρος, μέλη και ειδικοί επιστήμονες του Τμήματος Ελεγκτών της Αρχής συμμετείχαν ως συντονιστές ή ομιλητές σε πληθώρα επιστημονικών συνεδρίων και ημερίδων.

Στις 25 Ιανουαρίου ο Πρόεδρος της Αρχής, Κωνσταντίνος Μενουδάκος, απηύθυνε χαιρετισμό στο 5ο Πανελλήνιο Συνέδριο Δικαίου Μέσων Ενημέρωσης & Επικοινωνίας με θέμα «Τεχνητή Νοημοσύνη και Δίκαιο – Περιορισμοί, Προκλήσεις, Προοπτική» που συνδιοργάνωσαν η Νομική Βιβλιοθήκη και το νομικό περιοδικό «Δίκαιο Μέσων Ενημέρωσης & Επικοινωνίας» (ΔiΜΕΕ) στην Αθήνα. Στην α' συνεδρία με τίτλο «Ιδιωτικότητα και τεχνητή νοημοσύνη» συμμετείχε με εισήγηση και ο Γρηγόρης Τσόλιας, δικηγόρος, ΜΔ Ποινικών Επιστημών, αναπληρωματικό μέλος της Αρχής.

Ο Πρόεδρος της Αρχής συμμετείχε επίσης ως συντονιστής σε συζήτηση στρογγυλής τραπέζης που διοργάνωσε η Ελληνική Ένωση Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και Ιδιωτικότητας στις 4 Φεβρουαρίου στην αίθουσα εκδηλώσεων του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών με θέμα «Ελευθερία της Έκφρασης – Προστασία της Τιμής και της Ιδιωτικότητας».

Επιπρόσθετα, ο Κωνσταντίνος Μενουδάκος απηύθυνε χαιρετισμό στην εκδήλωση – συζήτηση στρογγυλής τραπέζης με τίτλο: «Μπροστά στην εφαρμογή του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (GDPR): Η νομολογιακή εμπειρία και οι νέες προκλήσεις», η οποία διοργανώθηκε από το Ινστιτούτο για το Δίκαιο Προστασίας της Ιδιωτικότητας, των Προσωπικών Δεδομένων και την Τεχνολογία – The Institute for Privacy Law, Data Protection and Technology (IPL) του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Δημοσίου Δικαίου (EPLO) στις 6 Μαρτίου στις εγκαταστάσεις του EPLO στην Πλάκα.

Ο Πρόεδρος της Αρχής πραγματοποίησε χαιρετισμό και στο 9ο Συνέδριο InfoCom Security 2019 που διοργάνωσε η InfoCom Security στις 17 & 18 Απριλίου στο Συνεδριακό Κέντρο Δαΐς στο Μαρούσι με τίτλο «Cyber Security in the Age of Industry 4.0 - Challenges & Opportunities».

Στην ημερίδα «Big Data and Insurance Fraud Detection», την οποία διοργάνωσε το Πανεπιστήμιο Πειραιώς στις 27 Ιουνίου στον Πειραιά, ο Κωνσταντίνος Μενουδάκος συμμετείχε με ομιλία στη συνεδρία με τίτλο «Big Data and Insurance Fraud Detection – Elaborating on the aspects of the problem with emphasis on health insurance».

Ο Πρόεδρος της Αρχής είχε επίσης ρόλο συντονιστή της εκδήλωσης με τίτλο

«Νόμος 4624/2019 για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων: μια πρώτη συζήτηση» που οργανώθηκε από το Ινστιτούτο για το Δίκαιο Προστασίας της Ιδιωτικότητας, των Προσωπικών Δεδομένων και την Τεχνολογία του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Δημοσίου Δικαίου (EPLO) και τον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών στις 24 Σεπτεμβρίου στην αίθουσα εκδηλώσεων του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών. Η ίδια εκδήλωση πραγματοποιήθηκε και στις 21 Οκτωβρίου στο Δικαστικό Μέγαρο Θεσσαλονίκης από τον Δικηγορικό Σύλλογο Θεσσαλονίκης και το Ινστιτούτο για το Δίκαιο Προστασίας της Ιδιωτικότητας, των Προσωπικών Δεδομένων και την Τεχνολογία.

Στο διεθνές συνέδριο με τίτλο «Ηλεκτρονική Δημοκρατία: Διασφαλίζοντας τη Δημοκρατία και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στην Ψηφιακή Εποχή» που διοργανώθηκε από το Επιστημονικό Συμβούλιο για την Κοινωνία της Πληροφορίας με την υποστήριξη της Αρχής Προστασίας Δεδομένων και πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις 12 και 13 Δεκεμβρίου, ο Πρόεδρος της Αρχής απηύθυνε χαιρετισμό στην 3η ημερίδα με θέμα «Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων: Διακυβέρνηση εποπτείας, τεχνολογικά μέσα και ειδικά θέματα συμμόρφωσης», πραγματοποίησε ομιλία με θέμα «Ο ΓΚΠΔ και οι επιλογές του ν. 4624/2019» και συντόνισε την α' συνεδρία με τίτλο: «Η τεχνολογία στην προστασία του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή και των προσωπικών δεδομένων».

Στο πλαίσιο της ίδιας εκδήλωσης, και πιο συγκεκριμένα στις 12 Δεκεμβρίου, ο Διευθυντής Γραμματείας της Αρχής, Δρ Βασίλειος Ζορκάδης ανέπτυξε από κοινού εισήγηση με τους Καθηγητές Βασίλειο Βερύκιο, Ηλία Σταυρόπουλο, Ahmed Elmagarmid με τίτλο: «A Constraint-Based Model for the Frequent Itemset Hiding Problem» και επίσης συντόνισε τη β' συνεδρία με τίτλο: «E-voting and forensics». Ομιλία, επίσης, από κοινού με τους Καθηγητές Στυλιανό Μονογιό, Νικόλαο Κολοκοτρώνη και Σταύρο Σιαηλή, πραγματοποίησε ο Δρ Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, ειδικός επιστήμονας της Αρχής, με τίτλο «A Case Study of Intra-Library Privacy Issues on Android GPS Navigation Apps». Ο ίδιος στις 13 Δεκεμβρίου, στο πλαίσιο της 3ης ημερίδας που διοργάνωσε η Αρχή Προστασίας Δεδομένων στο Ξενοδοχείο Divani Caravel στην Αθήνα με θέμα «Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων: Διακυβέρνηση εποπτείας, τεχνολογικά μέσα και ειδικά θέματα συμμόρφωσης» πραγματοποίησε εισήγηση με τίτλο «Η κρυπτογραφία ως μέσο ενίσχυσης προστασίας προσωπικών δεδομένων». Ο Δρ Βασίλειος Ζορκάδης συντόνισε τη δεύτερη συνεδρία της εν λόγω ημερίδας με τίτλο «Συνεργασία-συνεκτικότητα». Σε αυτήν η Δρ Ευφροσύνη Σιουγλέ ανέπτυξε εισήγηση με θέμα «Το σύστημα διακυβέρνησης στον ΓΚΠΔ: Μηχανισμός συνεργασίας των εποπτικών αρχών». Μετά την εν λόγω συνεδρία ακολούθησε εργαστήριο από τους ειδικούς επιστήμονες της Αρχής, Γ. Παναγοπούλου, Γ. Ρουσόπουλο και Κ. Λιμνιώτη, με θέμα «Διαχείριση περιστατικών παραβίασης δεδομένων». Τέλος, στην 3η συνεδρία με τίτλο «Ειδικά θέματα συμμόρφωσης με τον ΓΚΠΔ», την οποία συντόνισε ο Δρ Βασίλειος Ζορκάδης, η ειδική επιστήμονας της Αρχής, Γεωργία Παναγοπούλου, πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο: «Παρακολούθηση και κατάρτιση προφίλ: Τεχνολογίες, πρακτικές, νομικά ζητήματα και πρόσφατη νομολογία του ΔΕΕ».

Ακολουθούν οι λοιπές ομιλίες μελών και ειδικών επιστημόνων της Αρχής:

Ο Καθηγητής Νομικής Σχολής Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών Σπύρος Βλαχόπουλος και μέλος της Αρχής ανέπτυξε εισήγηση στην ενότητα με θέμα «Data Protection Authorities» του ετήσιου συνεδρίου της Ιταλικής Ένωσης Υπευθύνων Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων που πραγματοποιήθηκε στις 8-9 Μαΐου στο Μιλάνο.

Αντίστοιχα, στην ημερίδα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων με τίτλο «Η εφαρμογή του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679 στην πράξη», που πραγματοποιήθηκε στα Ιωάννινα στις 16 Ιουλίου, συμμετείχε ο Εμμανουήλ Δημογεροντάκης, αναπληρωματικό μέλος της Αρχής, δικηγόρος ΜΔ Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης.

Στην 41η Διεθνή Διάσκεψη των Επιτρόπων για την προστασία των δεδομένων και την ιδιωτική ζωή (ICDPPC) που πραγματοποιήθηκε στα Τίρανα το χρονικό διάστημα 21-24 Οκτωβρίου και είχε τίτλο «Σύγκλιση και συνδεσιμότητα – Αύξηση των παγκόσμιων προτύπων προστασίας δεδομένων στην ψηφιακή εποχή», την Αρχή εκπροσώπησε ο Δρ Βασίλειος Ζορκάδης, Διευθυντής Γραμματείας της Αρχής.

Στις 16 Φεβρουαρίου ο Καθηγητής του Τμήματος Ψηφιακών Συστημάτων του Πανεπιστημίου Πειραιώς και μέλος της Αρχής Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης πραγματοποίησε εισήγηση με τίτλο «Πόσο κινδυνεύει η προσωπική μας ζωή από το διαδίκτυο; Μπορούμε να προστατευθούμε;» στην ημερίδα «Τεχνολογία, Διαδίκτυο και Εκπαίδευση. Κίνδυνος και Κοινωνικές Διαστάσεις», η οποία συνδιοργανώθηκε από το Πανεπιστήμιο Πειραιώς, τον δήμο Ναυπλιέων και τον Σύλλογο εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης Αργολίδας στο Ναύπλιο.

Ο Καθηγητής Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης, μέλος της Αρχής, εκφώνησε την εναρκτήρια ομιλία στο συνέδριο «4th Data Privacy & Protection Conference 2019» που πραγματοποιήθηκε στο κέντρο Maroussi Plaza στις 25 Ιουνίου. Επίσης, στις 22 Νοεμβρίου ο ίδιος ανταποκρινόμενος στην πρόσκληση του Τμήματος Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Πατρών ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (GDPR) και η επιρροή του στην Επιστημονική Έρευνα».

Στις 8 Ιανουαρίου ο Δρ Κωνσταντίνος Λιμνιώτης πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «Exploring relationships between pseudorandomness properties of sequences and cryptographic properties of Boolean functions» στο πλαίσιο του συνεδρίου Athecrypt (Athens Cryptography Day) 2019, το οποίο διοργανώθηκε από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και πραγματοποιήθηκε στην Πολυτεχνειούπολη στην Αθήνα.

Στην ημερίδα με τίτλο «Ειδική αγωγή και εκπαίδευση στο πλαίσιο ενός σύγχρονου σχολικού περιβάλλοντος» η οποία διοργανώθηκε από το 1ο Περιφερειακό Κέντρο Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕ.Κ.Ε.Σ.) Αττικής στις 20 Ιουνίου συμμετείχε η Δρ Ευφροσύνη Σιουγλέ, ειδική επιστήμονας της Αρχής, με παρουσίαση που είχε τίτλο «Προστασία προσωπικών δεδομένων στις σχολικές μονάδες και ζητήματα ειδικής αγωγής και ενταξιακής εκπαίδευσης».

Στις 6 Απριλίου στο συνέδριο με τίτλο «Τεχνολογικές Εξελίξεις και Δικαιοσύνη» που διοργάνωσαν στην Αθήνα η Εισαγγελία του Αρείου Πάγου και η Ελληνική Εταιρία Μελέτης Διαταραχής Εθισμού στο Διαδίκτυο συμμετείχε ο Γρηγόρης Τσόλιας, δικηγόρος, ΜΔ Ποινικών Επιστημών, αναπληρωματικό μέλος της Αρχής, όπου πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «Τεχνητή Νοημοσύνη και Ποινικό Δίκαιο».

Συμβολή της Αρχής στην ενημερωτική εκστρατεία της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα

Εν όψει της συμπλήρωσης 1 έτους από την έναρξη εφαρμογής του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων στις 25/5/2019 ειδικοί επιστήμονες του Τμήματος Επικοινωνίας της Αρχής συνεργάστηκαν με στελέχη της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα για την πραγματοποίηση ενημερωτικής εκστρατείας στα αεροδρόμια Αθηνών (Μάιος), Θεσσαλονίκης (Ιούνιος-Ιούλιος), Χανίων (Μάιος-Ιούνιος), Κέρκυρας (Ιούλιος), Ρόδου (Αύγουστος-Σεπτέμβριος) και Κω (Σεπτέμβριος-Οκτώβριος).

Ενημερωτική Επίσκεψη στην Αρχή

Στις 14 Ιουνίου πραγματοποιήθηκε ενημερωτική επίσκεψη 15μελούς αντιπροσωπείας μελών του ευρωπαϊκού δικτύου εκκλησιών και χριστιανικών ΜΚΟ Eurodiaconia στην έδρα της Αρχής με τίτλο «Communications in a time of European General Data Protection Regulation» στο πλαίσιο του workshop «Communications Network Meeting», που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις 13 και 14 Ιουνίου. Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης, η Δρ Ευφροσύνη Σιουγλέ πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «Data Subjects Rights and Consent Requirements in the GDPR era». Στη συνέχεια διεξήχθη συζήτηση με τα μέλη της Eurodiaconia υπό τον συντονισμό του Προϊσταμένου του Τμήματος Επικοινωνίας της Αρχής, Δρα Ηλία Αθανασιάδη.

Ηλεκτρονικό Ενημερωτικό Δελτίο

Η Αρχή, κατά τη διάρκεια του 2019, εξέδωσε τέσσερα νέα τεύχη του ηλεκτρονικού Ενημερωτικού Δελτίου της (διαθέσιμα και στην ιστοσελίδα της www.dpa.gr «Ενημέρωση»), με το οποίο επιδιώκει να παρέχει σύντομη αλλά περιεκτική ενημέρωση για το έργο της, τις τρέχουσες εξελίξεις στο πεδίο των προσωπικών δεδομένων σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, νέα για πρόσφατες ή επικείμενες εκδηλώσεις, χρήσιμους συνδέσμους σε διαδικτυακούς τόπους σχετικούς με τα παραπάνω ζητήματα και, τέλος, βιβλιογραφική επικαιρότητα.

Συνεντεύξεις σε ΜΜΕ

Ο Πρόεδρος της Αρχής, Κωνσταντίνος Μενουδάκος, απάντησε σε ερωτήματα της δημοσιογράφου Ελένη Τσιάβο σχετικά με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων στο «ereportaz» (ημερομηνία δημοσίευσης: 19 Μαρτίου), ενώ παραχώρησε συνεντεύξεις στον ραδιοφωνικό σταθμό Παραπολιτικά 90.1 (ημερομηνία: 7 Απριλίου), στο Πρώτο Πρόγραμμα της ΕΡΤ και την εκπομπή «Ασκώ τα δικαιώματά μου» του Περικλή Βασιλόπουλου με θέμα «Προσωπικά δεδομένα: 1 χρόνος ΓΚΠΔ» (ημερομηνία: 31 Μαΐου), στην ΕΡΤ και την εκπομπή «Μπροστά στα γεγονότα» του Νίκου Μερτζάνη με θέμα «Πολιτική επικοινωνία» (ημερομηνία: 3 Ιουλίου), στην εφημερίδα «Το Έθνος» και τον δημοσιογράφο Τάσο Οικονόμου (ημερομηνία: 28 Ιουλίου), και, τέλος, στην εφημερίδα "Real News" και το ηλεκτρονικό μέσο dikastiko.gr στη δημοσιογράφο Άννα Κανδύλη (ημερομηνία: 28 Ιουλίου).

Η Ελένη Μαρτσούκου, δικηγόρος, Yale Law School Fellow, μέλος της Αρχής, παραχώρησε συνέντευξη στην ΕΡΤ και στην εκπομπή «Μαζί το Σαββατοκύριακο» των δημοσιογράφων Γιάννη Σκάλκου & Ευρυδίκης Χάντζιου σχετικά με τις ανεπιθύμητες τηλεφωνικές κλήσεις (ημερομηνία προβολής: 21 Σεπτεμβρίου).

Επιπλέον, ο Δρ Γ. Ρουσόπουλος παραχώρησε συνέντευξη στη δημοσιογράφο Β. Γερασίμου για το insurancedaily.gr σχετικά με την Αρχή και τον ΓΚΠΔ (ημερομηνία δημοσίευσης: 10 Απριλίου).

Τέλος, η Δρ Χαρά Λάτσιου, δικηγόρος, ειδική επιστήμονας της Αρχής παραχώρησε στις 19 Ιουλίου συνέντευξη με θέμα τη διαχείριση των προσωπικών δεδομένων των ασθενών από τα νοσηλευτικά ιδρύματα στη ραδιοφωνική εκπομπή «Ντάμες Σπαθί» της Ελευθερίας Κουμάντου στον ΑΘΗΝΑ 984.

Η Αρχή, επίσης, ανταποκρίθηκε σε ερωτήματα δημοσιογράφων από διάφορα Μέσα Ενημέρωσης, όπως «Τα Νέα», «Wall Street Journal», «Mega», «ΕΡΤ1», «Huffington Post Greece», «Solomon» (https://wearesolomon.com/), «Global Data Review» και «Politico».

Δημοσίευση άρθρων σε ΜΜΕ

Άρθρο του Προέδρου της Αρχής, Κ. Μενουδάκου, με τίτλο «Τα πρώτα δείγματα γραφής του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων» δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα «Καθημερινή» στις 24 Μαΐου. Επίσης, άρθρο του αναπληρωματικού μέλους της Αρχής, Γρηγόρη Τσόλια, με τίτλο «Τεχνητή Νοημοσύνη και Δίκαιο» δημοσιεύθηκε στο dikastiko.gr στις 29/3.

Δημοσιότητα

Όσον αφορά τη δημοσιότητα σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων, τα θέματα που το 2019 απασχόλησαν περισσότερο τα ελληνικά και διεθνή ΜΜΕ –με εκπροσώπους τους να απευθύνονται συχνά στην Αρχή προς αναζήτηση ενημερωτικού υλικού και διευκρινίσεων– ήταν:

- στατιστικά στοιχεία καταγγελιών για τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679 και την επιβολή προστίμων από την Αρχή,
- ο βαθμός συμμόρφωσης με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679,

- η ψήφιση του εφαρμοστικού νόμου 4624/2019 για την προστασία των προσωπικών δεδομένων,
- το περιστατικό ασφαλείας στην WhatsApp,
- η διαχείριση προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο της πολιτικής επικοινωνίας την περίοδο των ευρωεκλογών,
- η επίδοση της Ετήσιας Έκθεσης Πεπραγμένων 2018 από τον Πρόεδρο της Αρχής, Κωνσταντίνο Μενουδάκο, στον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων, Κωνσταντίνο Τασούλα (βλ. σχετικά www.dpa.gr → Δελτίο Τύπου 5/12),
- η επίδοση της Ετήσιας Έκθεσης Πεπραγμένων 2018 της Αρχής στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, Προκόπιο Παυλόπουλο, από τον Πρόεδρο της Αρχής, Κωνσταντίνο Μενουδάκο (βλ. σχετικά www.dpa.gr → Νέα 30/12),
- η απόφαση υπ' αριθ. 7 με την οποία η Αρχή επέβαλε πρόστιμα ύψους 20.000 και 10.000 ευρώ για παράνομη επεξεργασία και για τη μη λήψη κατάλληλων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων αντίστοιχα (βλ. σχετικά www.dpa.gr → Δελτίο Τύπου 15/4), τα αρχικά συμπεράσματα από την αυτεπάγγελτη δράση της Αρχής με σκοπό τον έλεγχο της συμμόρφωσης υπευθύνων επεξεργασίας δεδομένων (βλ. σχετικά www.dpa.gr → Δελτίο Τύπου 31/1),
- η απόφαση υπ' αριθ. 26 με την οποία η Αρχή επέβαλε πρόστιμο ύψους 150.000 ευρώ λόγω παραβίασης αρχών επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εργαζομένων από εργοδότρια εταιρία (βλ. σχετικά www.dpa.gr → Δελτίο Τύπου 30/7),
- οι αποφάσεις υπ' αριθ. 31 και 34 με τις οποίες η Αρχή επέβαλε πρόστιμα ύψους 400.000 ευρώ (συνολικά) σε εταιρεία παροχής υπηρεσιών τηλεφωνίας για παραβίαση της αρχής της ακρίβειας και της προστασίας των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό κατά την τήρηση προσωπικών δεδομένων συνδρομητών της, καθώς και για μη ικανοποίηση του δικαιώματος εναντίωσης και παραβίαση της αρχής της προστασίας των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό κατά την τήρηση προσωπικών δεδομένων συνδρομητών της (βλ. σχετικά www.dpa.gr → Δελτίο Τύπου 7/10),
- το δελτίο Τύπου της Αρχής με κατευθυντήριες οδηγίες για τη σύννομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων με σκοπό την πολιτική επικοινωνία (βλ. σχετικά www.dpa.gr → Δελτίο Τύπου 2/4 και 24/6),
- το δελτίο Τύπου της Αρχής με το οποίο η Αρχή εφιστά την προσοχή των υπευθύνων επεξεργασίας του Δημοσίου Τομέα στην τήρηση των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από τον ΓΚΠΔ (βλ. σχετικά www.dpa.gr → Δελτίο Τύπου 23/4),
- το δελτίο Τύπου της Αρχής με το οποίο καλεί τα νοσηλευτικά ιδρύματα της χώρας να προβούν άμεσα στην εκπλήρωση της υποχρέωσης ορισμού υπευθύνου προστασίας δεδομένων (DPO) (βλ. σχετικά www.dpa.gr → Δελτίο Τύπου 15/7),
- η ανακοίνωση της Αρχής σχετικά με την εξέταση από την Ολομέλειά της των ρυθμίσεων του νόμου 4624/2019 (βλ. σχετικά www.dpa.gr → Νέα 2/10),

- η εκπαιδευτική ημερίδα για μαθητές που συνδιοργάνωσε η Αρχή με το ΙΤΕ και το ΚΠΙΣΝ στις 5/11 (βλ. σχετικά www.dpa.gr → Κοινό Δελτίο Τύπου 6/11).

Όλα τα δελτία Τύπου και οι ανακοινώσεις της Αρχής είναι διαθέσιμα στο www.dpa.gr (ενότητα «Ενημέρωση»).

Δημοσίευση άρθρων σε επιστημονικά περιοδικά

Ο Δρ Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, ειδικός επιστήμονας της Αρχής, δημοσίευσε, το έτος 2019, σε επιστημονικά περιοδικά και συγγράμματα, άρθρα σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Τα εν λόγω άρθρα:

V. Chatzistefanou and K. Limniotis, "Anonymity in social networks: The case of anonymous social media'', International Journal of Electronic Governance (IJEG), vol. 11, no. 3/4, pp. 361-385, Inderscience Publishers, 2019.

N. Kolokotronis, K. Limniotis, S. Shiaeles and R. Griffiths, "Secured by blockchain: safeguarding Internet of Things devices'', IEEE Consumer Electronics Magazine, vol. 8, no. 3, pp. 28-34, 2019.

S. Monogios, K. Limniotis, N. Kolokotronis and S. Shiaeles, "A case study of intra-library privacy issues on Android GPS navigation apps", e-Democracy 2019: Safeguarding Democracy and Human Rights in the Digital Age, Communications in Computer and Information Science, Springer, vol. 1111, pp. 34-48, Dec. 2019.

O. Gkotsopoulou, E. Charalambous, K. Limniotis, P. Quinn, D. Kavallieros, G. Sargsyan, S. Shiaeles, N. Kolokotronis, "Data protection by design for cybersecurity systems in a Smart Home environment", IEEE Conference on Network Softwarization (IEEE NetSoft), pp. 101-109, 2019.

4. Ευρωπαϊκη και Διεθνης Συνεργασια

4.1. ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΔ) άρχισε τη λειτουργία του την 25η Μαΐου 2018, διαδεχόμενο την Ομάδα εργασίας του άρθρου 29, σύμφωνα με τη σχετική πρόβλεψη του ΓΚΠΔ. Το ΕΣΠΔ συστάθηκε ως ανεξάρτητος ευρωπαϊκός οργανισμός, με κύρια αποστολή την προώθηση της συνεκτικής εφαρμογής του ΓΚΠΔ και της Οδηγίας 2016/680 για την επιβολή του νόμου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την προαγωγή της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών. Αποτελείται από τους προέδρους ή εκπροσώπους των εποπτικών αρχών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων. Μόνο σε θέματα ΓΚΠΔ, ως μέλη του ΕΣΠΔ μπορούν να συμμετέχουν και οι εκπρόσωποι των εποπτικών αρχών των χωρών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ), Νορβηγίας, Ισλανδίας και Λιχτενστάιν, χωρίς όμως δικαίωμα ψήφου ή δικαίωμα εκλογής σε θέση προέδρου ή αναπληρωτή προέδρου. Επίσης, μπορούν να συμμετέχουν στις εργασίες του ΕΣΠΔ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καθώς και –σε θέματα ΓΚΠΔ– η Εποπτεύουσα τις προαναφερόμενες τρεις χώρες του ΕΟΧ Αρχή, χωρίς όμως δικαίωμα ψήφου. Στις αρμοδιότητες και καθήκοντα του ΕΣΠΔ περιλαμβάνονται ιδίως τα ακόλουθα:

- Παροχή γενικής καθοδήγησης για την αποσαφήνιση της νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένων κατευθυντήριων αρχών, συστάσεων και βέλτιστων πρακτικών·
- Παροχή συμβουλών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με οποιοδήποτε θέμα αφορά την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τις νέες προτάσεις νομοθεσίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση·
- Έκδοση πορισμάτων συνεκτικότητας σε διασυνοριακές υποθέσεις προστασίας δεδομένων· και
- Προώθηση της συνεργασίας και της αποτελεσματικής ανταλλαγής πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών.

Το ΕΣΠΔ εκδίδει επίσης ετήσια έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητές του, η οποία δημοσιεύεται και διαβιβάζεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.

Για την αποτελεσματικότερη οργάνωση των εργασιών του, το ΕΣΠΔ αξιοποιεί υποομάδες ειδικών εμπειρογνωμόνων. Κατά το έτος 2019 λειτούργησαν υποομάδες ειδικών στα ακόλουθα αντικείμενα: α) επιτήρηση συνόρων, μεταφορές επιβατών, αστυνομικός και δικαστικός τομέας (πρώην τρίτος πυλώνας), β) συμμόρφωση, ηλεκτρονική διακυβέρνηση και υγεία, γ) συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών προστασίας δεδομένων, δ) επιβολή του νόμου, ε) χρηματοπιστωτικά θέματα, στ) διαβιβάσεις δεδομένων σε τρίτες χώρες, ζ) χρήστες πληροφορικών τεχνολογιών, η) ομοιόμορφη ερμηνεία των βασικών εννοιών, θ) στρατηγική, ι) κοινωνικά μέσα και κ) τεχνολογικά θέματα. Επίσης, προβλέπονται ad hoc υποομάδες ειδικών για την επεξεργασία επίκαιρων ζητημάτων.

Σημειώνεται ότι κατά το 2019 συνέχισε τη λειτουργία του και το Δίκτυο Επικοινωνίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων, το οποίο συστάθηκε τον Σεπτέμβριο 2018 με στόχο την ενίσχυση της συνεργασίας των ευρωπαϊκών Αρχών Προστασίας Δεδομένων και του ΕΣΠΔ. Στο δίκτυο αυτό συμμετέχουν οι υπεύθυνοι Επικοινωνίας των ευρωπαϊκών Αρχών Προστασίας Δεδομένων, του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, της Γενικής Διεύθυνσης Δικαιοσύνης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του ΕΣΠΔ.

Επίσης, το ΕΣΠΔ καταρτίζει ανά διετία πρόγραμμα εργασίας, το οποίο δημοσιεύεται. Το 2019, εφαρμόστηκε το πρόγραμμα εργασίας για τα έτη 2019 – 2020, το οποίο είχε επικεντρωθεί στην ανάγκη ομαλής μετάβασης στην εφαρμογή του ΓΚΠΔ και της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 για την προστασία δεδομένων στον τομέα αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας και συγκεκριμένα στην κατάρτιση κατευθυντήριων γραμμών, εργαλείων και διαδικασιών για τη συνεργασία μεταξύ των εποπτικών αρχών προστασίας δεδομένων και τη διασφάλιση της συνεπούς εφαρμογής του νέου πλαισίου προστασίας δεδομένων, καθώς και οδηγιών προς υπευθύνους επεξεργασίας, εκτελούντες την επεξεργασία και υποκείμενα των δεδομένων σχετικά με την εφαρμογή του νέου θεσμικού πλαισίου προστασίας δεδομένων.

Το έτος 2019, το ΕΣΠΔ εξέδωσε τις ακόλουθες κατευθυντήριες γραμμές, δηλώσεις και γνωμοδοτήσεις:

- **Κατευθυντήριες γραμμές 1/2019** σχετικά με τους Κώδικες Δεοντολογίας και τους Φορείς Παρακολούθησης στο πλαίσιο του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (2016/679)

https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_guidelines_201901_v2.0_codesofconduct_el.pdf

Βασικός στόχος των κατευθυντήριων γραμμών είναι η παροχή πρακτικής καθοδήγησης και ερμηνευτικής συνδρομής σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 40 και 41 του ΓΚΠΔ. Επιδιώκεται η αποσαφήνιση των διαδικασιών και των κανόνων για την υποβολή, την έγκριση και τη δημοσίευση κωδίκων δεοντολογίας, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο˙ επίσης, ο καθορισμός ελάχιστων κριτηρίων στη

βάση των οποίων οι αρμόδιες εθνικές εποπτικές αρχές κάνουν δεκτά προς εξέταση σχέδια κωδίκων δεοντολογίας που υποβάλλονται από ενδιαφερομένους. Περαιτέρω, καθορίζονται παράγοντες σχετικά με το περιεχόμενο που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση των κωδίκων δεοντολογίας και καθορίζονται απαιτήσεις για την αποτελεσματική παρακολούθηση της συμμόρφωσης με αυτούς τους κώδικες.

- **Κατευθυντήριες γραμμές 2/2019** για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1β του ΓΚΠΔ στο πλαίσιο της παροχής επιγραμμικών υπηρεσιών σε υποκείμενα δεδομένων

https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_guidelines-art_6-1-b-adopted_after_public_consultation_el.pdf

Στις κατευθυντήριες γραμμές περιγράφονται συνοπτικά τα στοιχεία της νόμιμης επεξεργασίας στο πλαίσιο παροχής επιγραμμικών υπηρεσιών, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1β του ΓΚΠΔ και εξετάζεται η βασική έννοια της «αναγκαιότητας», όπως αυτή ισχύει στη διατύπωση «αναγκαία για την εκτέλεση σύμβασης».

- **Σύσταση 01/2019** σχετικά με το σχέδιο καταλόγου του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων για τις πράξεις επεξεργασίας που υπόκεινται στην απαίτηση για διενέργεια εκτίμησης αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων [άρθρο 39 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725]

https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_recommendation_201901_edps_39.4_dpia_list_el.pdf

Η σύσταση αυτή του ΕΣΠΔ αφορά σε πράξεις επεξεργασίας για τις οποίες ο υπεύθυνος επεξεργασίας που υπόκειται στον κανονισμό 2018/1725 ενεργεί από κοινού με έναν ή περισσότερους υπευθύνους επεξεργασίας που δεν είναι όργανα ή οργανισμοί της Ένωσης, δηλαδή το μέρος του σχεδίου εγγράφου (καταλόγου) το οποίο εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 39 παράγραφος 6 του κανονισμού 2018/1725.

- **Κατευθυντήριες γραμμές 3/2019** σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω συσκευών βιντεοεπιτήρησης

https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_guidelines_201903_video_devices_el.pdf

Οι κατευθυντήριες γραμμές αποσκοπούν στην παροχή καθοδήγησης για το πώς πρέπει να εφαρμόζεται ο ΓΚΠΔ σε σχέση με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού στο πλαίσιο βιντεοεπιτήρησης. Παρατίθενται ενδεικτικά παραδείγματα, η δε συλλογιστική που αναπτύσσεται στα περισσότερα από αυτά μπορεί να εφαρμοστεί σε όλους τους πιθανούς τομείς εφαρμογής.

- **Κατευθυντήριες γραμμές 4/2019** σχετικά με το άρθρο 25 ΓΚΠΔ «Προστασία Δεδομένων εκ Σχεδίασης και εξ Ορισμού»

https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_guidelines_201904_dataprotection_by_design_and_by_default_v2.0_en.pdf

Οι κατευθυντήριες γραμμές παρέχουν γενική καθοδήγηση σχετικά με την υποχρέωση των υπευθύνων επεξεργασίας, ανεξαρτήτως μεγέθους και πολυπλοκότητας της επεξεργασίας, να εφαρμόζουν προστασία δεδομένων εκ σχεδιασμού και εξ ορισμού, δηλαδή να υλοποιούν κατάλληλα τεχνικά, οργανωτικά και μέτρα προστασίας για τη συμμόρφωσή τους με τις αρχές προστασίας δεδομένων και τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων.

- **Κατευθυντήριες γραμμές 5/2019** σχετικά με κριτήρια για το «δικαίωμα στη λήθη» σε υποθέσεις μηχανών αναζήτησης (μέρος 1ο)

https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-52019-criteria-right-be-forgotten-search-engines_en

Οι κατευθυντήριες γραμμές κινούνται σε δύο άξονες. Στον πρώτο παρατίθενται οι λόγοι στους οποίους μπορεί να βασιστεί το υποκείμενο των δεδομένων για την υποβολή αιτημάτων διαγραφής αποτελεσμάτων σε παρόχους μηχανών αναζήτησης, σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 1 του ΓΚΠΔ. Ως προς τον δεύτερο άξονα, γίνεται αναφορά σε εξαιρέσεις σχετικά με το δικαίωμα υποβολής αιτημάτων για τη διαγραφή αποτελεσμάτων από μηχανές αναζήτησης, σύμφωνα με την παρ. 3 του προαναφερόμενου άρθρου του ΓΚΠΔ. Οι κατευθυντήριες γραμμές πρόκειται να συμπληρωθούν και με παράρτημα που θα αναφέρεται στην εκτίμηση κριτηρίων που λαμβάνονται υπόψη κατά την εξέταση παραπόνων σχετικά με την απόρριψη αιτημάτων διαγραφής.

- **Γνωμοδοτήσεις διασφάλισης της συνεκτικότητας** επί ισάριθμων σχεδίων εθνικών καταλόγων πράξεων επεξεργασίας για τις οποίες υπάρχει υποχρέωση εκπόνησης εκτίμησης αντικτύπου, σύμφωνα με την πρόβλεψη παρ. 4 του άρθρου 35 και παρ. 1α του άρθρου 64 του ΓΚΠΔ

https://edpb.europa.eu/our-work-tools/consistency-findings/opinions_en

- **Γνωμοδοτήσεις διασφάλισης της συνεκτικότητας** επί ισάριθμων σχεδίων εθνικών καταλόγων πράξεων επεξεργασίας για τις οποίες δεν υπάρχει υποχρέωση εκπόνησης εκτίμησης αντικτύπου, σύμφωνα με την πρόβλεψη παρ. 5 του άρθρου 35 και παρ. 2 του άρθρου 64 του ΓΚΠΔ

https://edpb.europa.eu/our-work-tools/consistency-findings/opinions_en

- **Γνώμη 4/2019** για το σχέδιο διοικητικής ρύθμισης όσον αφορά τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ των αρχών χρηματοπιστωτικής εποπτείας του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) και των αρχών χρηματοπιστωτικής εποπτείας εκτός ΕΟΧ

https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/2019-02-12-opinion_2019-4_art.60_esma_el.pdf

- **Γνώμη 5/2019** σχετικά με την αλληλεπίδραση μεταξύ της Οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και του ΓΚΠΔ, ιδίως όσον αφορά την αρμοδιότητα, τα καθήκοντα και τις εξουσίες των αρχών προστασίας δεδομένων

https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/201905_edpb_opinion_eprivacydir_gdpr_interplay_en_el.pdf

- **Γνωμοδότηση 8/2019** σχετικά με την αρμοδιότητα της εποπτικής αρχής σε περίπτωση μεταβολής περιστάσεων που αφορούν την κύρια ή τη μόνη εγκατάσταση

https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_opinion_201908_changeofmainorsingleestablishment_el.pdf

- **Γνώμη 9/2019** και **17/2019** σχετικά με το σχέδιο απαιτήσεων διαπίστευσης της εποπτικής αρχής προστασίας δεδομένων της Αυστρίας και του Ηνωμένου Βασιλείου, αντίστοιχα, για έναν φορέα παρακολούθησης κώδικα δεοντολογίας σύμφωνα με το άρθρο 41 του ΓΚΠΔ

https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_opinion_201909_ataccreditationrequirementsmonitoringbodies_el.pdf

https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpbopinionukaccreditationmb_final_el.pdf

- **Γνώμη 14/2019** σχετικά με το σχέδιο Τυποποιημένων Συμβατικών Ρητρών που υποβλήθηκε από την εποπτική αρχή της Δανίας (άρθρο 28 παράγραφος 8 του ΓΚΠΔ)

https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_opinion_201914_dk_scc_el.pdf

- **Γνωμοδότηση 15/2019** σχετικά με το σχέδιο απόφασης της αρμόδιας εποπτικής αρχής του Ηνωμένου Βασιλείου για τους δεσμευτικούς εταιρικούς κανόνες της Equinix Inc.

https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_opinion_201915_equinixbcrs_el.pdf

- **Γνώμη 16/2019** σχετικά με το σχέδιο απόφασης της Εποπτικής Αρχής του Βελγίου για τους Δεσμευτικούς Εταιρικούς Κανόνες της ExxonMobil Corporation

https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpbopinionexxonmobilebcr_adopted_el_0.pdf

- **Κοινή γνωμοδότηση ΕΣΠΔ-ΕΕΠΔ 1/2019** σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων ασθενών και τον ρόλο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην υποδομή ψηφιακών υπηρεσιών ηλεκτρονικής υγείας (eHDSI)

https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_edps_joint_opinion_201901_ehdsi_el.pdf

- **Γνώμη 3/2019** σχετικά με τις ερωτήσεις και απαντήσεις για την αλληλεπίδραση μεταξύ του Κανονισμού για τις Κλινικές Δοκιμές και του ΓΚΠΔ [άρθρο 70.1.β)]

https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_opinionctrq_a_final_el.pdf

- **Δήλωση 1/2019** σχετικά με νόμο των ΗΠΑ περί φορολογικής συμμόρφωσης σε αλλοδαπούς λογαριασμούς (US Foreign Account Tax Compliance Act, FATCA)

https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb-2019-02-12-25-fatca_statement_en.pdf

- **Δήλωση 2/2019** σχετικά με τη χρήση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά τη διάρκεια πολιτικών εκστρατειών

https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/201902_edpb_statementonelections_el.pdf

- **Δήλωση 3/2019** σχετικά με τον κανονισμό για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες

https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/201903_edpb_statement_eprivacyregulation_el_0.pdf

Επίσης, το ΕΣΠΔ εξέδωσε, μεταξύ άλλων, εκθέσεις και σημειώματα επί διαφόρων θεμάτων όπως για τη 2η ετήσια κοινή έρευνα του μηχανισμού «Ασπίδα Ιδιωτικότητας», για την εφαρμογή του ΓΚΠΔ, σχετικά με δεσμευτικούς εταιρικούς κανόνες για επιχειρήσεις που έχουν ως αρμόδια εποπτική αρχή αυτή του Ηνωμένου Βασιλείου κ.ά. Δείτε σχετικά την ιστοσελίδα https://edpb.europa.eu/other-documents_en.

4.2. ΚΟΙΝΕΣ ΕΠΟΠΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΟΜΑΔΕΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

4.2.1. ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΕΝΓΚΕΝ 2ΗΣ ΓΕΝΙΑΣ (SIS II)

Η Αρχή συμμετέχει στη Συντονιστική Ομάδα για την Εποπτεία του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν, η οποία συνεδριάζει στο κτήριο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις Βρυξέλλες. Η νέα αυτή Ομάδα συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 46 του Κανονισμού (ΕΚ) 1987/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τη δημιουργία, λειτουργία και χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II) και κατ' εφαρμογή της παρ. 3 του ιδίου άρθρου και σε αυτή συμμετέχουν οι εθνικές εποπτικές αρχές και ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων. Οι αρμοδιότητές της περιλαμβάνουν τον έλεγχο της τεχνικής υποστήριξης του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (εφεξής ΣΠΣ) και τη διερεύνηση ζητημάτων εφαρμογής ή ερμηνείας που μπορούν να τεθούν κατά τη λειτουργία του συστήματος αυτού, καθώς και την υιοθέτηση εναρμονισμένων συστάσεων έτσι ώστε να προτείνονται κοινές λύσεις σε κοινά προβλήματα.

Κατά τη διάρκεια του 2019 πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις. Και το έτος αυτό, όπως άλλωστε και τα προηγούμενα, εκλήθησαν και συμμετείχαν σε επιμέρους συζητήσεις εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής – Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων (DG Home) και του Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Λειτουργικής Διαχείρισης Συστημάτων Τεχνολογιών Πληροφορικής Ευρείας Κλίμακας στον χώρο της Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (EU-Lisa), που έχει αναλάβει πλήρως την ευθύνη για τη λειτουργική διαχείριση του Συστήματος. Ο τελευταίος παρουσίασε στην Ομάδα τη γενική εικόνα της λειτουργίας του συστήματος, τονίζοντας ότι η πρόσβαση στο σύστημα έχει τριπλασιαστεί σε σχέση με το 2014. Ιδιαίτερη μνεία έγινε στη θέση σε ισχύ του Αυτοματοποιημένου Συστήματος Ταυτοποίησης Δακτυλικών

Αποτυπωμάτων (AFIS), που επιτρέπει την αντιπαραβολή αποτυπωμάτων προς όλα τα αποθηκευμένα στη βάση αποτυπώματα με δεδομένο την προγραμματισμένη υποχρεωτική χρήση του από τα τέλη του του 2020, στους αριθμούς των καταχωρίσεων, στοιχεία για την ποιότητα των δεδομένων, ζητήματα που αφορούν στη γλωσσική μεταγραφή ονομάτων κυρίως στις καταχωρίσεις, την προετοιμασία που επιχειρείται ενόψει της εξόδου του ΗΒ από την ΕΕ (Brexit), στην πραγματοποιθείσα άσκηση ασφάλειας και κάποια στατιστικά στοιχεία του συστήματος.

Οι εκπρόσωποι της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων της ΕΕ από πλευράς τους ενημέρωσαν την Ομάδα σχετικά με τις επιπτώσεις της εξόδου του ΗΒ από την ΕΕ (Brexit) και σχετικά με τις εξελίξεις στο νομοθετικό πλαίσιο της Διαλειτουργικότητας και τον αντίκτυπο που θα επιφέρει στο SIS II. Ως προς το ζήτημα του Brexit αναφέρθηκε πως στην περίπτωση μη συμφωνίας το ΗΒ θα αντιμετωπιστεί ως τρίτη χώρα και θα διακοπεί κάθε επικοινωνία με το SIS II αλλά και όλα τα υπόλοιπα ευρωπαϊκά συστήματα. Αναμφίβολα δημιουργούνται ανησυχίες για την τύχη των ήδη υφιστάμενων δεδομένων που βρίσκονται σε εθνικές βάσεις του ΗΒ και τα οποία δεν θα είναι πλέον ενημερωμένα. Η οφειλόμενη ενέργεια είναι ασφαλώς η διαγραφή των δεδομένων αυτών. Στη διαφορετική περίπτωση της εξασφάλισης συμφωνίας αποχώρισης θα προβλεφθεί μεταβατική περίοδος πριν από την αποκοπή του ΗΒ από τα ευρωπαϊκά συστήματα. Αναφορικά με τους Κανονισμούς για τη Διαλειτουργικότητα οι εκπρόσωποι της Επιτροπής υπενθύμισαν ότι έχουν ήδη ψηφισθεί από τον Μάιο 2019 και τεθεί σε ισχύ τον Ιούνιο του ίδιου έτους και ότι ρυθμίζουν τους όρους με τους οποίους τα κεντρικά συστήματα πληροφοριών θα διαλειτουργούν μεταξύ τους αποτελεσματικά. Ουσιαστικά το σύστημα θα βασίζεται σε μια ευρωπαϊκή πύλη αναζήτησης, που θα επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές να εκτελούν αναζητήσεις σε πολλαπλά συστήματα πληροφοριών ταυτοχρόνως, χρησιμοποιώντας τόσο βιογραφικά όσο και βιομετρικά δεδομένα, μια κοινή υπηρεσία αντιστοίχισης βιομετρικών δεδομένων, που θα επιτρέπει την αναζήτηση και σύγκριση βιομετρικών δεδομένων (δακτυλικών αποτυπωμάτων και εικόνων προσώπου) από διάφορα συστήματα, ένα κοινό αποθετήριο δεδομένων ταυτότητας, το οποίο θα περιλαμβάνει τα βιογραφικά και βιομετρικά δεδομένα υπηκόων τρίτων χωρών που είναι διαθέσιμα σε διάφορα συστήματα πληροφοριών της ΕΕ και έναν ανιχνευτή πολλαπλών ταυτοτήτων, ο οποίος θα ελέγχει αν τα βιογραφικά στοιχεία ταυτότητας που περιέχονται στην αναζήτηση υπάρχουν σε άλλα καλυπτόμενα συστήματα, επιτρέποντας έτσι την ανίχνευση πολλαπλών ταυτοτήτων που συνδέονται με το ίδιο σύνολο βιομετρικών δεδομένων. Τονίστηκε δε η ιδιαίτερη σημασία που θα έχει το SIS II στο πλαίσιο αυτό καθώς και ο ιδιαίτερος και κρίσιμος ρόλος που θα διαδραματίσουν τα γραφεία SIRENE με αναγκαία συνέπεια την επικαιροποίηση του σχετικού εγχειριδίου SIRENE.

Επιπλέον, η Ομάδα ενημερώθηκε για τις εξελίξεις στο νέο νομοθετικό πλαίσιο (τρεις Κανονισμοί) του SIS II και συγκεκριμένα τα προβλεπόμενα τέσσερα στάδια υλοποίησης, τα οποία αφορούν την ασφάλεια, στάδιο το οποίο έχει ήδη ολοκληρωθεί, τη χορήγηση πλήρους πρόσβασης στην Ευρωπόλ και FRONTEX, την ένταξη της λειτουργίας ελέγχου

με βάση τα δακτυλικά αποτυπώματα και, εν τέλει, την ολοκληρωμένη λειτουργία του συστήματος περί τα τέλη του 2021. Έγινε περαιτέρω αναφορά στην ανάγκη για έκδοση τριών εφαρμοστικών πράξεων για τη νομική βάση του νέου SIS II, που θα αφορούν τεχνικούς κανόνες για την εισαγωγή δεδομένων, για την ποιότητα των βιομετρικών και για το εγχειρίδιο SIRENE. Ακολούθησε εκτενής συζήτηση επί της βάσης διευκρινιστικών ερωτήσεων, οι οποίες τέθηκαν από μέλη της Ομάδας. Τα ειδικότερα θέματα που συζητήθηκαν αφορούσαν την υιοθέτηση του νέου εγχειριδίου, τη σκοπούμενη συλλογή και χρήση δεδομένων εικόνας προσώπου, την τυχόν συλλογή και αξιοπιστία λανθανόντων δακτυλικών αποτυπωμάτων καθώς και τη γενικότερη εφαρμογή όλων των κανόνων προστασίας δεδομένων σε συνάρτηση με τη θέση σε εφαρμογή των τριών νομοθετικών κειμένων, που απαρτίζουν το προτεινόμενο νομοθετικό πλαίσιο για το SIS II.

Στη συνέχεια οι εκπρόσωποι της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων παρουσίασαν επισκόπηση σχετικά με την πορεία των αξιολογήσεων των κρατών μελών στο κεκτημένο Σένγκεν στον τομέα της προστασίας προσωπικών δεδομένων καθώς και κάποια βασικά συμπεράσματα, τα οποία μπορούν να εξαχθούν συγκεντρωτικά, αναφορικά με τις βέλτιστες πρακτικές των κρατών μελών αλλά και τις αδυναμίες που διαπιστώνονται. Ειδικότερα αναφέρθηκαν τα κράτη μέλη, τα οποία πρόκειται να αξιολογηθούν στη διάρκεια του 2020 και, αφού ευχαρίστησαν τα κράτη μέλη για τη συνεργασία και τη συμμετοχή τους στις αξιολογήσεις με την παροχή προσωπικού τους, σημείωσαν παράλληλα τις δυσκολίες που παρατηρούνται στη συγκρότηση ομάδων αξιολογήσεων. Το ζήτημα αυτό συζητήθηκε εκτενώς και αποτυπώθηκαν από τους εκπροσώπους της Ομάδας απόψεις σχετικά με την εξήγηση που θα μπορούσε να δοθεί για την απροθυμία συμμετοχής στις αξιολογήσεις. Κοινή εκτίμηση αποτελεί ότι υπάρχει έλλειψη κατάλληλα εκπαιδευμένου και εξειδικευμένου προσωπικού στο συγκεκριμένο θέμα αξιολογήσεων Σένγκεν καθώς και ότι θα πρέπει να αποδοθούν ικανοί πόροι στις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων οι οποίοι θα διατεθούν προς όφελος των αρμοδιοτήτων και δραστηριοτήτων που αφορούν σε θέματα Σένγκεν.

Περαιτέρω, η Ομάδα είχε αποφασίσει ήδη από το προηγούμενο έτος να εξετάσει με τη μέθοδο ερωτηματολογίου το ζήτημα μιας διαφαινόμενης αύξησης των καταχωρίσεων που αφορούν στο άρθρο 36 της Απόφασης SIS II 2007/533/ΔΕΥ (καταχωρίσεις για πρόσωπα και αντικείμενα με σκοπό τη διακριτική παρακολούθηση ή τον ειδικό έλεγχο). Για τον λόγο αυτό, με τη συνδρομή του Ευρωπαίου Επόπτη συντάχθηκε ερωτηματολόγιο, το οποίο περιλαμβάνει ένα εισαγωγικό μέρος με τις βασικές σχετικές νομικές διατάξεις και στατιστικά στοιχεία και το κύριο μέρος, το οποίο εμπεριέχει τις ερωτήσεις. Καθώς το ερωτηματολόγιο θα αποτελέσει το εργαλείο που θα βοηθήσει και θα καθοδηγήσει τις εθνικές εποπτικές αρχές των κρατών μελών στον έλεγχο που θα κληθούν να πραγματοποιήσουν προκειμένου να ελεγχθούν οι προαναφερόμενες καταχωρίσεις σε εθνικό επίπεδο, συζητήθηκε εκτενώς το χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωσή του και το χρονικό εύρος των ελεγχόμενων καταχωρίσεων. Εν τέλει, μετά από ανταλλαγή απόψεων και τροποποιήσεων αναφορικά με το περιεχόμενο και τη διατύπωση των ερωτήσεων, το ερωτηματολόγιο υιοθετήθηκε αποβλέποντας να ελεγχθεί το διάστημα των ετών 2015 – 2019 και με προσδοκώμενη ολοκλήρωσή του στη διάρκεια του 2021.

Ένα θέμα που απασχόλησε ιδιαίτερα την Ομάδα και στις δύο συναντήσεις της αποτελεί η αιφνίδια και κατακόρυφη αύξηση σε πολλά κράτη μέλη της άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης στο πληροφοριακό σύστημα Σένγκεν. Βάσει των συζητήσεων που ακολούθησαν και με τη συνδρομή του εκπροσώπου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που συμμετείχε σε σχετική συζήτηση παρέχοντας πληροφορίες για το θέμα αυτό, διαπιστώθηκε ότι η αύξηση αυτή μάλλον οφείλεται στην απελευθέρωση της θεώρησης εισόδου (visa) σε ταξίδια στην ΕΕ για τους υπηκόους συγκεκριμένης τρίτης χώρας. Το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται έτι περαιτέρω από το γεγονός ότι η διατήρηση της άρσης της υποχρέωσης θεώρησης συναρτάται από τα στατιστικά που θα προκύψουν αναφορικά με την άρνηση εισόδου των υπηκόων της χώρας αυτής στα σύνορα. Επομένως, φαίνεται ότι αποτελεί συνειδητή πρακτική για την αποφυγή αρνήσεων εισόδου. Επιπρόσθετα, προκλήθηκε έντονος προβληματισμός σχετικά με το εάν τα ταξιδιωτικά πρακτορεία ή οι εθνικές αρχές του κράτους απαιτούν από τους υπηκόους τους, να ασκήσουν το δικαίωμα πρόσβασης και εάν είναι αυτοί τελικά, οι πιθανοί αποδέκτες των σχετικών πληροφοριών. Σε καταφατική περίπτωση, τέτοια άσκηση δικαιώματος πρόσβασης αποτελεί όχι μόνο καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος αλλά και κατάχρηση του συστήματος SIS II. Αναζητήθηκαν περαιτέρω πρακτικοί τρόποι αντιμετώπισης του αναδυθέντος προβλήματος και προκρίθηκε η σύνταξη εκ μέρους της Ομάδας επιστολής με σκοπό να αποσταλεί στις εθνικές αρχές του εν λόγω κράτους επί τη βάσει της διεθνούς συνεργασίας, με την οποία θα ερωτάται εάν αποτελεί προαπαιτούμενο για τους πολίτες της χώρας να παράσχουν πληροφορίες, προκειμένου να ταξιδέψουν σε κράτος του χώρου Σένγκεν. Η επιστολή προβλέπεται να υιοθετηθεί και να αποσταλεί το 2020.

Επίσης, κατά τη διάρκεια του έτους αυτού η Ομάδα προετοίμασε και, εν συνεχεία, με βάση τις απόψεις των μελών της Ομάδας και τη διαλογική συζήτηση, υιοθέτησε το τριετές σχέδιο δράσεών της για τα έτη 2019 έως και 2021. Το σχέδιο αυτό σε έναν βαθμό επεκτείνει δράσεις, που είχαν εκκινήσει ή/και ολοκληρωθεί στη διάρκεια των προηγουμένων τεσσάρων ετών και οι οποίες όμως εξακολουθούν να απασχολούν σε σχέση με το νέο θεσμικό πλαίσιο. Ως προτεραιότητα για τις δράσεις της Ομάδας τέθηκαν το δικαίωμα πρόσβασης των υποκειμένων των δεδομένων, έκθεση για την εφαρμογή του άρθρου 36 της Απόφασης SIS II 2007/533/ΔΕΥ, η αξιολόγηση των νέων Κανονισμών SIS II, η επισκόπηση και ο έλεγχος της περιόδου τήρησης των δεδομένων στις καταχωρίσεις του SIS II, έλεγχος των εθνικών κριτηρίων για την εισαγωγή καταχωρίσεων με σκοπό την απαγόρευση εισόδου ή διαμονής σύμφωνα με το άρθρο 24 του Κανονισμού (ΕΚ) 1987/2006, η παρακολούθηση των συστάσεων στις αξιολογήσεις Σένγκεν. Εξάλλου, το σχέδιο δράσης περιλαμβάνει σαφείς αναφορές στην ανάγκη για συνέργειες με το Συμβούλιο Συνεργασίας της Ευρωπόλ και στο πλαίσιο του επερχόμενου νέου συστήματος εποπτείας από την Επιτροπή Συντονισμένης Εποπτείας.

Επιπλέον, η Ομάδα ασχολήθηκε με την Πρόταση για Κανονισμό που θεσπίζει κριτήρια πρόσβασης σε πληροφοριακά συστήματα της ΕΕ για τους σκοπούς του ETIAS (ευρωπαϊκό σύστημα πληροφοριών και αδείας ταξιδίου). Συγκεκριμένα, αντικείμενο συζήτησης αποτέλεσε το γεγονός ότι ο Κανονισμός ETIAS (ΕΕ) 2018/1240 για τη διαλειτουργικότητα με άλλα συστήματα πληροφοριών της ΕΕ προβλέπει, αφενός, τροποποιήσεις στις νομικές πράξεις σύστασης των συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ που είναι απαραίτητα για την καθιέρωση της διαλειτουργικότητάς τους με το ETIAS, αφετέρου, προσθήκη αντίστοιχων διατάξεων στον ίδιο τον κανονισμό καθώς και ότι η Επιτροπή έχει παρουσιάσει δύο προτάσεις με τις οποίες προσδιορίζονται οι τεχνικές αλλαγές που θα καταστήσουν δυνατή τη λειτουργία του συστήματος ETIAS τροποποιώντας παράλληλα τα νομικά κείμενα των άλλων συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ στα οποία θα έχει πρόσβαση και από τα οποία θα αντλεί πληροφορίες. Σχετικά το Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων (EDPB) έλαβε αίτημα από την επιτροπή LIBE (Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου) να εξετάσει τη νομιμότητα των προαναφερόμενων προτάσεων της Επιτροπής και το θέμα ανατέθηκε να εξεταστεί από την υπο-ομάδα BTLE (Συνόρων, Ταξιδίων και Αρχών Επιβολής του Νόμου). Δεδομένου ότι οι προτάσεις αναφέρονται σε τροποποίηση των ισχυουσών νομικών βάσεων των SIS και VIS, η υπο-ομάδα BTLE επικοινώνησε το ζήτημα στις αντίστοιχες ομάδες συντονισμένης εποπτείας (SCGs) με αποτέλεσμα μια οριζόντια συμφωνία για τη σύνταξη σχετικής επιστολής και αποστολή από κοινού και με τις ομάδες SIS, VIS και Eurodac SCG. Η εν λόγω επιστολή κατόπιν διαβούλευσης υιοθετήθηκε από την Ομάδα κατά τη συνήθη διαδικασία.

Τέλος, την Ομάδα απασχόλησε το ζήτημα της μελλοντικής συντονισμένης εποπτείας, καθώς σύμφωνα με το άρθρο 62 παρ. 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725 προβλέπεται συντονισμένη εποπτεία από τον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων και τις εθνικές εποπτικές αρχές προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματική εποπτεία συστημάτων ΤΠ μεγάλης κλίμακας και οργάνων και οργανισμών της Ένωσης. Προς συμμόρφωση με τη διάταξη αυτή το Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων έδωσε εντολή στην υπο-ομάδα BTLE να μελετήσει τον τρόπο υλοποίησης της προαναφερθείσας επιταγής. Το θέμα αναλύθηκε, συζητήθηκε ενώ παρουσιάστηκε στην Ομάδα η πρόταση που ετοίμασε η υπο-ομάδα του BTLE (Συνόρων, Ταξιδίων και Αρχών Επιβολής του Νόμου). Προκρίθηκε η δημιουργία μιας Επιτροπής Συντονισμένης Εποπτείας (αυτόνομο όργανο) στο πλαίσιο του Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων, που θα λειτουργεί σε τρεις σχηματισμούς: 1) αστυνομία και δικαστική συνεργασία σε ποινικά θέματα, 2) έλεγχος συνόρων, άσυλο και μετανάστευση και 3) λοιπά (IMI – Σύστημα Πληροφόρησης για την Εσωτερική Αγορά).

4.2.2. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΟΛ

Η Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Ευρωπόλ) είναι ο αρμόδιος οργανισμός της ΕΕ για την επιβολή του νόμου. Αποστολή της είναι να συμβάλλει στη δημιουργία μιας ασφαλέστερης Ευρώπης, βοηθώντας τις αστυνομικές αρχές και τις αρχές επιβολής του νόμου στα κράτη μέλη της ΕΕ και βελτιώνοντας τη συνεργασία μεταξύ αυτών.

Με την απόφαση 2009/371/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 6ης Απριλίου 2009 «για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Ευρωπόλ)», η Ευρωπόλ έγινε από την 1η Ιανουαρίου 2000 πλήρης οργανισμός της ΕΕ. Από την 1η Μαΐου 2017, μετά την

έναρξη ισχύος του κανονισμού (ΕΕ) 2016/794 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαΐου 2016 «για τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ) και την αντικατάσταση και κατάργηση των αποφάσεων του Συμβουλίου 2009/371/ΔΕΥ, 2009/934/ΔΕΥ, 2009/935/ΔΕΥ, 2009/936/ΔΕΥ και 2009/968/ΔΕΥ» (κανονισμός Ευρωπόλ), η Ευρωπόλ κατέστη επισήμως ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συνεργασία στον τομέα της επιβολής του νόμου.

Με την εφαρμογή του κανονισμού αυτού επήλθε μεταβολή της προηγούμενης δομής εποπτείας της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα της Ευρωπόλ (βλ. Ετήσια Έκθεση της Αρχής 2017, ενότητα 4.3). Ειδικότερα, με τον νέο κανονισμό Ευρωπόλ, οι εθνικές Αρχές εξακολουθούν να ελέγχουν τη νομιμότητα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που παρέχουν τα κράτη μέλη στην Ευρωπόλ, ενώ ο Ευρωπαίος Επόπτης Προσωπικών Δεδομένων (ΕΕΠΔ) ελέγχει τη νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων από την Ευρωπόλ. Ωστόσο, ο ΕΕΠΔ και οι εθνικές εποπτικές αρχές συνεργάζονται στενά σε ειδικά ζητήματα για τα οποία απαιτείται ανάμειξη κράτους μέλους και πρέπει να διασφαλίζουν την ενιαία εφαρμογή του νέου κανονισμού στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η συνεργασία αυτή πραγματοποιείται στο πλαίσιο του Συμβουλίου Συνεργασίας της Ευρωπόλ (Europol Cooperation Board), ενός οργάνου που θεσπίζεται με το άρθρο 45 του νέου κανονισμού Ευρωπόλ. Το Συμβούλιο Συνεργασίας έχει συμβουλευτικά καθήκοντα και απαρτίζεται από έναν εκπρόσωπο της εθνικής εποπτικής αρχής κάθε κράτους μέλους και από τον ΕΕΠΔ.

Το Συμβούλιο Συνεργασίας της Ευρωπόλ, στο οποίο η Αρχή εκπροσωπείται με ένα τακτικό και ένα αναπληρωματικό μέλος, συνεδρίασε δύο φορές κατά τη διάρκεια του 2019 στις εγκαταστάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις Βρυξέλλες. Το Συμβούλιο Συνεργασίας το έτος αυτό ασχολήθηκε κυρίως με τα παρακάτω ζητήματα:

Α) Ενημέρωση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής από τη Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης (DG JUST) και τη Γενική Διεύθυνση Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων (DG HOME) ενημέρωσαν τα μέλη του Συμβουλίου Συνεργασίας για την επικείμενη έκθεσή της για το θέμα της ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ της Ευρωπόλ και τρίτων μερών (η έκθεση αναμένεται να εκδοθεί εντός του 2020), για την αξιολόγηση των διατάξεων που περιέχονται στις συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπόλ και τρίτων χωρών (σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 25 παρ. 4 κανονισμού Ευρωπόλ), για τους αξιωματικούς-συνδέσμους (liaison officers) τρίτων χωρών στην Ευρωπόλ και την πρόσβασή τους στα δεδομένα της Ευρωπόλ, και τέλος για τις επιπτώσεις του BREXIT στις δραστηριότητες της Ευρωπόλ.

Β) Διαβούλευση με τη Συμβουλευτική Ομάδα FIU.net

Ζητήθηκε από τη Συμβουλευτική Ομάδα FIU.net (Δίκτυο των Μονάδων Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών – Financial Information Unit Net Advisory Group) η γνώμη του Συμβουλίου Συνεργασίας επί του θέματος της ενσωμάτωσης του FIU.net στο σύστημα SIENA. Το θέμα συζητήθηκε από το Συμβούλιο, ενώ υπήρχε και ανταλλαγή απόψεων και με τον Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων της Ευρωπόλ. Η σχετική γνώμη εγκρίθηκε μέσω της «γραπτής διαδικασίας».

Γ) Ενημέρωση από τον ΕΕΠΔ

Και στις δύο συνεδριάσεις που πραγματοποιήθηκαν εντός του έτους, εκπρόσωποι του ΕΕΠΔ ενημέρωσαν τα μέλη του Συμβουλίου Συνεργασίας για τις διάφορες εποπτικές δράσεις που πραγματοποίησε την περίοδο αυτή ως εποπτικός φορέας της Ευρωπόλ, καθώς και για σχετικές εξελίξεις και θέματα που τον απασχόλησαν. Τα θέματα αυτά αφορούν τις εθνικές Αρχές είτε διότι ενδεχομένως μπορούν να επιλυθούν με κάποια δράση σε εθνικό επίπεδο είτε επειδή αφορούν ερμηνεία εθνικής νομοθεσίας. Οι εν λόγω δράσεις περιλάμβαναν, μεταξύ άλλων, την επιθεώρηση που πραγματοποιήθηκε εντός του έτους στην εφαρμογή του άρθρου 4 της Συμφωνίας «Προγράμματος Παρακολούθησης της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας» (ΠΠΧΤ) (TFTP Agreement - Terrorist Finance Tracking Program), καθώς και την ετήσια επιθεώρηση στην Ευρωπόλ εκ μέρους του ΕΕΠΔ στην οποία συμμετείχαν και εμπειρογνώμονες των εθνικών Αρχών (Γερμανίας, Ιταλίας και Ελλάδας) και η οποία πραγματοποιήθηκε στις αρχές Ιουνίου του έτους αυτού.

Δ) Επικαιροποίηση του φυλλαδίου για τις Εθνικές Μονάδες Ευρωπόλ

Συνεχίστηκαν οι εργασίες για την επικαιροποίηση του εν λόγω φυλλαδίου, καθώς η χρησιμοποίηση του παλαιότερου φυλλαδίου είχε παρατηρηθεί ότι ήταν περιορισμένη, αφού το περιεχόμενο δεν θεωρούνταν ιδιαίτερα χρήσιμο από αρκετές Εθνικές Μονάδες Ευρωπόλ. Υπενθυμίζεται ότι για τον λόγο αυτό είχε αποφασιστεί η αποστολή σχετικού ερωτηματολογίου προς τις Εθνικές Μονάδες Ευρωπόλ, προκειμένου να προσδιοριστούν θέματα και πληροφορίες που θα συμπεριληφθούν στο επικαιροποιημένο φυλλάδιο. Το έτος αυτό, το Συμβούλιο στις συνεδριάσεις του συζήτησε τις ερωτήσεις του εν λόγω ερωτηματολογίου, προκειμένου το περιεχόμενό του να οριστικοποιηθεί εντός του 2020 και να σταλεί στις Εθνικές Μονάδες Ευρωπόλ.

Ε) Ενημέρωση υποκειμένων – Οδηγός άσκησης δικαιωμάτων

Σύμφωνα με το Πρόγραμμα εργασιών 2018-2020, το Συμβούλιο είχε αποφασίσει την κατάρτιση ενός Οδηγού προς τα υποκείμενα για την άσκηση των δικαιωμάτων τους σε σχέση με τις δραστηριότητες της Ευρωπόλ. Το έτος αυτό το Συμβούλιο συνέχισε τη συζήτηση για τον Οδηγό αυτό, ο οποίος αποφασίστηκε να συμπληρωθεί με σύντομη περιγραφή της απαραίτητης διαδικασίας που ισχύει σε κάθε κράτος μέλος προκειμένου τα υποκείμενα να ασκήσουν τα σχετικά με την προστασία των δεδομένων τους δικαιώματα στις αντίστοιχες αρμόδιες εθνικές αρχές.

ΣΤ) Μελλοντική ιστοσελίδα του Συμβουλίου

Και το έτος αυτό το Συμβούλιο ασχολήθηκε με το κρίσιμο ζήτημα της δημιουργίας της ιστοσελίδας του που εκκρεμεί εδώ και 2 χρόνια, δημιουργώντας εμπόδια στην αποτελεσματική ενημέρωση για τα δικαιώματα των υποκειμένων και τις δραστηριότητες του Συμβουλίου. Οι συζητήσεις με τον ΕΕΠΔ, που θα παρέχει την τεχνική υποδομή για τη φιλοξενία της ιστοσελίδας, θα ενταθούν προκειμένου να βρεθεί λύση εντός του 2020.

Ζ) Έκθεση Πεπραγμένων 2017 - 2018

Καθώς, σύμφωνα με το άρθρο 17 του Εσωτερικού Κανονισμού του Συμβουλίου Συνεργασίας, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου σε συνεργασία με τη Γραμματεία πρέπει τουλάχιστον κάθε δύο έτη να συντάσσει μια Έκθεση Πεπραγμένων, το Συμβούλιο ενέκρινε το κείμενο της πρώτης Έκθεσης Πεπραγμένων του, η οποία καλύπτει την περίοδο 2017-2018.

Η) «Διασυνδεσιμότητα μέσω διαλειτουργικότητας» (interconnection through interoperability)

Το Συμβούλιο ξεκίνησε τη συζήτηση επί των νομοθετικών προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη διαλειτουργικότητα των πληροφοριακών συστημάτων του τομέα Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων της ΕΕ που παρουσιάστηκαν στις αρχές του έτους. Οι εν λόγω προτάσεις αφορούν υφιστάμενα και μελλοντικά συστήματα, όπως το Πληροφοριακό Σύστημα Θεωρήσεων (VIS), το Eurodac, το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν 2ης γενιάς (SIS II), το Σύστημα Εισόδου-Εξόδου (Entry Exit System), το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφοριών Αδειών Ταξιδίου (ETIAS – European Travel Information and Authorisation System), και το «Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφοριών Ποινικού Μητρώου – Εφαρμογή για υπηκόους τρίτων χωρών» (ECRIS – European Criminal Records Information System, TCN – Third Country Nationals). Ωστόσο, ο κανονισμός 2019/818 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για τη θέσπιση πλαισίου διαλειτουργικότητας μεταξύ των συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ στον τομέα της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας, του ασύλου και της μετανάστευσης και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2018/1726, (ΕΕ) 2018/1862 και (ΕΕ) 2019/816» προβλέπει τη δημιουργία «Ευρωπαϊκής Πύλης Αναζήτησης» (European Search Portal), η οποία θα αφορά και τα προσωπικά δεδομένα που επεξεργάζεται η Ευρωπόλ. Ορίστηκε ομάδα εισηγητών που θα ετοιμάσει προτάσεις για σχετικές δράσεις και πρωτοβουλίες του Συμβουλίου Συνεργασίας.

4.2.3. ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΗ ΑΡΧΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ

Το Τελωνειακό Σύστημα Πληροφοριών (ΤΣΠ) συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 515/1997 του Συμβουλίου της 13ης Μαρτίου 1997 «περί της αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ των διοικητικών αρχών των κρατών μελών και της συνεργασίας των αρχών αυτών με την Επιτροπή με σκοπό τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των τελωνειακών και γεωργικών ρυθμίσεων», όπως αυτός τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 766/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Ιουλίου 2008, καθώς και με την Απόφαση 917/2009/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 30ης Νοεμβρίου 2009 «για τη χρήση της πληροφορικής για τελωνειακούς σκοπούς».

Το ΤΣΠ περιλαμβάνει αποκλειστικά τα δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων και δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία είναι αναγκαία για την εκπλήρωση του σκοπού του. Σύμφωνα με το άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΚ) 515/1997, όπως αυτός τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 766/2008, τα δεδομένα αυτά κατατάσσονται στις ακόλουθες κατηγορίες: α) εμπορεύματα, β) μεταφορικά μέσα, γ) επιχειρήσεις, δ) πρόσωπα, ε) τάσεις απάτης, στ) διαθέσιμη εμπειρογνωμοσύνη, ζ) δεσμεύσεις, κατασχέσεις ή δημεύσεις ειδών, η) δεσμεύσεις, κατασχέσεις ή δημεύσεις ρευστών διαθεσίμων.

Σκοπός του ΤΣΠ είναι αφενός η αμοιβαία συνδρομή και συνεργασία των αρμόδιων διοικητικών αρχών των κρατών μελών για την καταπολέμηση του φαινομένου της απάτης στα πλαίσια της τελωνειακής ένωσης και της κοινής αγροτικής πολιτικής, μέσω της ταχύτερης διάθεσης των πληροφοριών (πρώην 1ος πυλώνας της ΕΕ), αφετέρου δε η συνδρομή στην πρόληψη, την έρευνα και τη δίωξη σοβαρών παραβάσεων των εθνικών νόμων (πρώην 3ος πυλώνας της ΕΕ). Το ΤΣΠ επιτρέπει σε ένα κράτος μέλος να καταχωρίσει δεδομένα, ζητώντας από άλλο κράτος μέλος να προχωρήσει σε μία εκ των ακόλουθων προτεινόμενων ενεργειών: α) παρατήρηση και αναφορά, β) διακριτική παρακολούθηση, γ) ειδικοί έλεγχοι, και δ) επιχειρησιακή ανάλυση.

Αυτοί οι δύο διαφορετικοί σκοποί του συστήματος εξυπηρετούνται από δύο βάσεις δεδομένων, λογικά χωρισμένες μεταξύ τους. Αντίστοιχα, διαφορετικά είναι και τα καθεστώτα εποπτείας της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τους δύο αυτούς διακριτούς σκοπούς του ΤΣΠ.

Αναλυτικότερα, για τους σκοπούς που σχετίζονται με τον πρώην 1ο πυλώνα, σύμφωνα με το άρθρο 37 του υπ' αριθ. 515/1997 κανονισμού, όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) 766/2008, οι εθνικές Αρχές Προστασίας Δεδομένων είναι αρμόδιες να διασφαλίζουν ότι η επεξεργασία και η χρήση των δεδομένων που περιέχονται στο ΤΣΠ από τις αντίστοιχες αρμόδιες εθνικές αρχές του εκάστοτε κράτους μέλους δεν παραβιάζουν τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων. Ειδικότερα, όμως, κατ' εφαρμογή του άρθρου 37 παρ. 4 του ανωτέρω κανονισμού, έχει συσταθεί η Ομάδα Συντονισμού για την Εποπτεία του Τελωνειακού Συστήματος Πληροφοριών (Customs Information System Supervision Coordination Group - εφεξής «η Ομάδα»). Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων, ο οποίος

με βάση την παρ. 3α του ίδιου άρθρου επιβλέπει τη συμμόρφωση του ΤΣΠ προς τον κανονισμό (ΕΚ) 45/2001, συγκαλεί τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο συνάντηση με όλες τις εθνικές εποπτικές αρχές προστασίας δεδομένων που είναι αρμόδιες για θέματα εποπτείας του ΤΣΠ.

Το 2019, η Ομάδα συνεδρίασε μία φορά στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες. Στη διάρκεια της συνεδρίασης αυτής, η Ομάδα ξεκίνησε τη συζήτηση για το περιεχόμενο του προγράμματος εργασιών για τα επόμενα έτη, το οποίο θα περιλαμβάνει τόσο νέες δράσεις, όσο και δράσεις που αποτελούν συνέχεια (follow-up) προηγούμενων δράσεων της Ομάδας. Επίσης, η Ομάδα συνέχισε να ασχολείται με την επικαιροποίηση του οδηγού που είχε εκδοθεί παλαιότερα σχετικά με τον τρόπο της άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης από τα υποκείμενα των δεδομένων και συζήτησε τρόπους βελτίωσης της οργάνωσης και του περιεχομένου της ιστοσελίδας της (https://edps.europa.eu/data-protection/supervision-coordination/customs-information-systems_en).

Για τους σκοπούς που σχετίζονται με τον πρώην 3ο πυλώνα, έχει συσταθεί η Κοινή Αρχή Ελέγχου (ΚΑΕ) Τελωνείων (Customs Joint Supervisory Authority), στην οποία συμμετέχει η Αρχή και η οποία συνεδριάζει στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες. Η ΚΑΕ Τελωνείων συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 25 της Απόφασης 917/2009/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 30ης Νοεμβρίου 2009 «για τη χρήση της πληροφορικής για τελωνειακούς σκοπούς». Είναι αρμόδια να εποπτεύει τη λειτουργία του ΤΣΠ, να εξετάζει τυχόν προβλήματα εφαρμογής ή ερμηνείας του συστήματος αυτού και να συνδράμει τις εθνικές ελεγκτικές αρχές στην άσκηση των εποπτικών τους καθηκόντων, κυρίως μέσω της εξεύρεσης και υιοθέτησης κοινών λύσεων στα προβλήματα που ανακύπτουν.

Το έτος 2019 δεν κατέστη δυνατή η πραγματοποίηση συνεδρίασης της ΚΑΕ Τελωνείων.

4.2.4. ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΘΕΩΡΗΣΕΙΣ (VIS)

Η Αρχή συμμετέχει με τακτικό μέλος της στη Συντονιστική Ομάδα για την εποπτεία του συστήματος VIS, η οποία συνεδριάζει στο κτήριο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις Βρυξέλλες, τουλάχιστον δύο φορές τον χρόνο. Για τη διετία 2018 - 2020 η Ελλάδα έχει την αντιπροεδρία της Ομάδας. Η γραμματειακή υποστήριξη παρέχεται από τον Ευρωπαίο Επόπτη. Η Ομάδα αποτελείται από ένα μέλος-εκπρόσωπο από κάθε εθνική αρχή προστασίας δεδομένων και τον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων. Συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 43 του Κανονισμού (ΕΚ) 767/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Ιουλίου 2008 για το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS) και την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ κρατών μελών για τις θεωρήσεις μικρής διάρκειας (Κανονισμός VIS).

Αντικείμενο της Ομάδας αυτής είναι η διασφάλιση κοινής προσέγγισης και αντιμετώπισης των ζητημάτων που ανακύπτουν στη λειτουργία της βάσης δεδομένων VIS και η ενιαία εποπτεία του συστήματος στο πεδίο της προστασίας προσωπικών δεδομένων κατά την εφαρμογή τόσο του Κώδικα Θεωρήσεων (Κανονισμός (ΕΚ) 810/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 για τη θέσπιση Κώδικα Θεωρήσεων) όσο και του προαναφερθέντος Κανονισμού VIS.

Η κεντρική βάση αυτή αναπτύχθηκε σύμφωνα με την Απόφαση του Συμβουλίου 2004/512/ΕΚ για τη δημιουργία του Συστήματος Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS), προκειμένου να βελτιώσει την εφαρμογή της κοινής πολιτικής στον τομέα των θεωρήσεων, της προξενικής συνεργασίας και να προσδιορίσει τις προϋποθέσεις και διαδικασίες ανταλλαγής δεδομένων στο πλαίσιο έκδοσης θεωρήσεων για διαμονή μικρής διαρκείας και να καταπολεμήσει την άγρα θεωρήσεων. Στη βάση αυτή καταχωρίζονται και τηρούνται, μεταξύ άλλων, βιομετρικά και αλφαριθμητικά δεδομένα. Το σύστημα τέθηκε σε εφαρμογή σταδιακά από το 2011, ενώ ολοκληρώθηκε η ανάπτυξή του περί το τέλος του 2015.

Στη διάρκεια του 2019 πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις της Ομάδας. Κατά την πάγια πρακτική της Ομάδας πραγματοποιήθηκε ενημέρωση από εκπρόσωπο και συγκεκριμένα την Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Λειτουργικής Διαχείρισης Συστημάτων Τεχνολογιών Πληροφορικής Ευρείας Κλίμακας στον χώρο της Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (EU-Lisa), που έχει αναλάβει πλήρως την ευθύνη για τη λειτουργική διαχείριση του Συστήματος. Η ενημέρωση περιελάμβανε γενική παρουσίαση του επιπέδου της τεχνικής επίδοσης και λειτουργίας του συστήματος αλλά και κάποια στατιστικά στοιχεία σχετικά με τη γενικότερη χρήση που γίνεται από τα κράτη μέλη αλλά και σε ειδικότερα σημεία όπως τη χρήση του συστήματος στα σύνορα, καθώς και τη χρήση της δακτυλοσκόπησης στα σύνορα, το ποσοστό χειροκίνητης χρήσης των αυτοκόλλητων θεωρήσεων, την κακή ποιότητα των βιομετρικών δεδομένων, ήτοι των δακτυλικών αποτυπωμάτων και φωτογραφιών που αποστέλλονται κ.ά. Αναφορά έγινε στη συνεχιζόμενη περιορισμένη χρήση του συστήματος από τις αρχές επιβολής του νόμου, η οποία ωστόσο φαίνεται να παρουσιάζει αυξητική τάση, ενώ οι προξενικές αρχές εξακολουθούν να παραμένουν οι κυριότεροι χρήστες του συστήματος. Συζητήθηκαν περαιτέρω τα στατιστικά στοιχεία που παρουσιάστηκαν αναφορικά με τις πολλαπλές εισαγωγές θεωρήσεων για τα ίδια άτομα, στις περιπτώσεις που τα άτομα υποβάλλουν αίτημα για έκδοση θεώρησης παραπάνω από μία φορά. Η εκπρόσωπος ανέφερε ότι η γενική εικόνα είναι ότι το σύστημα είναι πλήρως λειτουργικό σε κανονικούς ρυθμούς. Επίσης, η εκπρόσωπος του Οργανισμού παρείχε ενημέρωση για το Σύστημα Εισόδου Εξόδου (EES) και τους προβλεπόμενους συνδέσμους στο πλαίσιο της διαλειτουργικότητας του VIS με το EES αλλά και με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφοριών και Αδειοδότησης Ταξιδιού (ETIAS). Η ενημέρωση αυτή συμπεριέλαβε όλες τις νεότερες εξελίξεις στα προαναφερόμενα συστήματα.

Ενημέρωση παρείχαν, επίσης, και εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την πρόταση αναθεώρησης του Κανονισμού VIS, την οποία προωθεί η Επιτροπή, και περιλαμβάνει αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο του VIS, όπως τη μείωση του ορίου

ηλικίας των παιδιών που δύνανται να δακτυλοσκοπηθούν από τα 12 έτη στα 6, την ένταξη των μακροχρόνιων θεωρήσεων στο ρυθμιστικό πεδίο του συστήματος και την αποθήκευση στο σύστημα ταξιδιωτικών εγγράφων για σκοπούς επιστροφής αλλοδαπών. Οι εκπρόσωποι της Επιτροπής γνωστοποίησαν στην Ομάδα τις τελευταίες εξελίξεις στη νομοθετική διαδικασία. Συγκεκριμένα, ανέφεραν ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κατόπιν διαπραγματεύσεων υιοθέτησε επίσημα κείμενο των θέσεών του, το οποίο περιλαμβάνει τροποποιήσεις επί του σχεδίου του νέου Κανονισμού εν είδει αναφορών στον ΓΚΠΔ, στην Οδηγία (ΕΕ) 2016/680 και τον Κανονισμό Ευρωπόλ. Επίσης, περιέχει αλλαγές στον χρόνο τήρησης των δεδομένων και σε θέματα σχετικά με τη διαλειτουργικότητα. Από την πλευρά του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ο προτεινόμενος Κανονισμός έχει τεθεί υπό επεξεργασία στην Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (LIBE), έχει αναζητηθεί γνωμοδότηση από τον Ευρωπαίο Επόπτη Προσωπικών Δεδομένων και τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και έχει ήδη ολοκληρωθεί η σχετική έκθεση της Επιτροπής. Η Ολομέλεια του Κοινοβουλίου έχοντας λάβει υπόψη την προαναφερθείσα έκθεση καθώς και τις συστάσεις του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων και του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων προχώρησε στην πρώτη ανάγνωση του σχεδίου Κανονισμού. Τόσο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο όσο και το Κοινοβούλιο έχουν συμφωνήσει για το θέμα της αποθήκευσης των ταξιδιωτικών εγγράφων, ενώ στο θέμα της μείωσης του ορίου ηλικίας των παιδιών το Κοινοβούλιο θέτει ειδικότερες διασφαλίσεις˙ διάσταση απόψεων παραμένει επίσης στα θέματα του χρόνου τήρησης και της αντιπαραβολής σε πολλαπλές βάσεις δεδομένων. Εν τούτοις, εικάζεται ότι υφίσταται μία καταρχήν συμφωνία στο σχέδιο Κανονισμού. Ωστόσο, αναμένεται να ακολουθήσουν περαιτέρω διαβουλεύσεις μεταξύ των νομοθετικών σωμάτων και της Επιτροπής.

Εξάλλου, οι εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενημέρωσαν συνοπτικά την Ομάδα σχετικά με τα ζητήματα του Συστήματος Εισόδου – Εξόδου (EES) και του Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφοριών και Αδειοδότησης Ταξιδιού (ETIAS) και κυρίως με την πορεία των απαιτούμενων εκτελεστικών πράξεων προκειμένου να καταστεί εφικτή η εφαρμογή των συστημάτων αυτών. Σε κάθε βήμα της διαδικασίας υιοθέτησης των πράξεων αυτών λαμβάνεται υπόψη η γνώμη του Ευρωπαίου Επόπτη. Η λειτουργία του συστήματος ETIAS αναμένεται να ξεκινήσει στο δεύτερο ήμισυ του 2022.

Σε συνέχεια της ανειλημμένης ήδη από το προηγούμενο έτος δράσης σχετικά με τη διερεύνηση του θέματος της εκπαίδευσης του προσωπικού που έχει πρόσβαση στο σύστημα VIS στα ζητήματα προστασίας δεδομένων και ασφάλειας, συζητήθηκαν τα ευρήματα και συνάχθηκαν συμπεράσματα από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ερωτηματολόγιο που είχε διανεμηθεί. Το ερωτηματολόγιο περιελάμβανε ερωτήσεις, οι οποίες στο πρώτο μέρος τους απευθύνονταν στους αρμόδιους φορείς με άμεση και έμμεση (για σκοπούς επιβολής του νόμου) πρόσβαση στο σύστημα VIS και στο δεύτερο στις εθνικές εποπτικές αρχές, οι οποίες καλούνταν να απαντήσουν για την τυχόν συμμετοχή τους στην εκπαίδευση του ως άνω αναφερόμενου προσωπικού και

να αξιολογήσουν εν γένει την παρεχόμενη εκπαίδευση. Τα βασικά συμπεράσματα περιεγράφησαν σε έκθεση και συνοψίζονται στην αναγνώριση ότι στην πλειοψηφία των κρατών μελών υφίστανται διαδικασίες για τη διασφάλιση παροχής εκπαίδευσης στο προσωπικό των αρμόδιων αρχών που διαθέτει άμεση πρόσβαση στο σύστημα VIS, ενώ παραμένει αμφίβολο εάν ισχύει το ίδιο για το προσωπικό που έχει έμμεση πρόσβαση στο σύστημα για σκοπούς επιβολής του νόμου. Διαφαίνεται, εξάλλου, ότι η εκπαίδευση παρέχεται κατά κανόνα από τους υπευθύνους προστασίας δεδομένων των αρμόδιων αρχών. Ωστόσο, σε κάποια κράτη μέλη εμπλέκονται στην επιμόρφωση και οι αρχές προστασίας προσωπικών δεδομένων. Οι προαναφερθείσες αρχές προστασίας σε μεγάλο ποσοστό ελέγχουν την υποχρέωση των αρμόδιων αρχών να παρέχουν την προβλεπόμενη επιμόρφωση και κρίνουν ότι τηρείται σε ικανοποιητικό βαθμό, μολονότι υπάρχουν σαφή περιθώρια βελτίωσης. Στην εν λόγω έκθεση συστήνεται η εντατικοποίηση της προσπάθειας να επιτευχθεί γενικευμένη παροχή επιμόρφωσης σε όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες των κρατών μελών, η οποία θα πρέπει να επαναλαμβάνεται τακτικά και να είναι πάντα επικαιροποιημένη, καθώς και η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών μέσω ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών και εμπειριών. Η έκθεση υιοθετήθηκε από την Ομάδα με σκοπό την ανάρτησή της στον ιστότοπο της Ομάδας.

Η Ομάδα, επίσης, συζήτησε εκτενώς το νέο σχέδιο δράσης για τα έτη 2019 - 2021 με βάση την παρουσίαση ενός πρώτου σχεδίου από τη Γραμματεία. Τα μέλη της Ομάδας είχαν την ευκαιρία να σχολιάσουν το προτεινόμενο σχέδιο και να αντιπροτείνουν θεματολογία με την οποία θα ήταν σκόπιμο να ασχοληθεί η Ομάδα. Εν τέλει, το σχέδιο δράσης υιοθετήθηκε και περιλαμβάνει πέντε κεφάλαια. Το πρώτο είναι εισαγωγικό μέρος με σύντομη αναφορά στο νομοθετικό πλαίσιο, το δεύτερο στην αποστολή της συντονισμένης εποπτείας του VIS, το τρίτο στις μεθόδους εργασίας της Ομάδας, το τέταρτο στις προγραμματισμένες δράσεις για τα έτη 2019 και 2020 που περιλαμβάνουν την παρακολούθηση της πρότασης αναθεώρησης του Κανονισμού VIS, το κοινό πλάνο Ελέγχων και την έκθεση για την εκπαίδευση του προσωπικού των αρχών – υπηρεσιών που έχουν πρόσβαση στο VIS σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων. Το τελευταίο μέρος αφορά σε επιπρόσθετα θέματα με τα οποία προτίθεται να ασχοληθεί η Ομάδα. Σε αυτά περιλαμβάνονται: συντονισμένος έλεγχος στα προξενεία με πιθανή συμμετοχή της Ομάδας του SIS II, διαβίβαση δεδομένων σε τρίτες χώρες, πρόωρη απαλοιφή δεδομένων, συστάσεις στο πλαίσιο αξιολόγησης Σένγκεν, διαδικασίες παρακολούθησης, αναζήτησης και κοινοποίησης των βέλτιστων πρακτικών από τις εθνικές αρχές και παρακολούθηση των εξελίξεων σχετικά με τη θέση σε ισχύ και εφαρμογή του Κανονισμού της Διαλειτουργικότητας ενόψει των επιπτώσεων και αλληλεπίδρασής του με τον Κανονισμό VIS. Επίσης, προκρίθηκε η αναγκαιότητα για μελέτη και ανάλυση της αλληλεπίδρασης των συστημάτων Εισόδου – Εξόδου και του VIS, ώστε μεταξύ άλλων να διερευνηθεί περαιτέρω η μεταγενέστερη νομοθετική διαδικασία και εφαρμογή σε εθνικό επίπεδο.

Επιπλέον, στη διάρκεια του έτους εκπονήθηκε η προβλεπόμενη στο άρθρο 43 παρ. 4 του Κανονισμού VIS έκθεση πεπραγμένων για τα έτη 2017 - 2018 με τη συνδρομή των κρατών μελών και της Γραμματείας της Ομάδας. Η δομή της έκθεσης είναι όμοια με τις προηγούμενες και περιλαμβάνει κεφάλαιο με τις βασικές αρχές της συντονισμένης

εποπτείας του συστήματος και σύντομες αναφορές για το περιεχόμενο των συναντήσεων της Ομάδας, το δεύτερο αναφέρει τα βασικότερα θέματα που απασχόλησαν την Ομάδα, το τρίτο κεφάλαιο αναλύει και περιγράφει τις κυριότερες δράσεις συμπεριλαμβανομένων των ελέγχων και εκθέσεων που πραγματοποιήθηκαν από την Ομάδα, ενώ το τέταρτο περιλαμβάνει υποκεφάλαια για το κάθε κράτος μέλος και τις επιμέρους εθνικές δράσεις και το τελευταίο κεφάλαιο μια καταρχήν περιγραφή του σχεδίου δράσης για την επόμενη διετία. Σημαντικότερες δράσεις της Ομάδας αποτέλεσαν η υιοθέτηση έκθεσης με συστάσεις αναφορικά με την εφαρμογή του άρθρου 41 του Κανονισμού VIS για την υποχρέωση των αρχών προστασίας να διενεργούν έλεγχο του εθνικού συστήματος, κατ' ελάχιστο, κάθε τέσσερα έτη, προκειμένου να εξετάζεται η νομιμότητα της επεξεργασίας. Η αξιολόγηση της νομοθετικής πρότασης για το VIS και το υπόμνημα για τους εξωτερικούς παρόχους που παρείχε μια λεπτομερή ανάλυση για το εφαρμοστέο νομοθετικό πλαίσιο της προστασίας προσωπικών δεδομένων όσον αφορά τους εξωτερικούς παρόχους στα κατά τόπον προξενεία των κρατών μελών. Η προαναφερθείσα έκθεση πεπραγμένων υιοθετήθηκε και απεστάλη στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο Συμβούλιο, το Κοινοβούλιο και τον Ευρωπαϊκού Οργανισμού Λειτουργικής Διαχείρισης Συστημάτων Τεχνολογιών Πληροφορικής Ευρείας Κλίμακας στον χώρο της Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (EU-Lisa).

Περαιτέρω, η Ομάδα ασχολήθηκε με την Πρόταση για Κανονισμό που θεσπίζει κριτήρια πρόσβασης σε πληροφοριακά συστήματα της ΕΕ για τους σκοπούς του ETIAS (ευρωπαϊκό σύστημα πληροφοριών και αδείας ταξιδίου). Συγκεκριμένα αντικείμενο συζήτησης αποτέλεσε το γεγονός ότι ο Κανονισμός ETIAS (ΕΕ) 2018/1240 για τη διαλειτουργικότητα με άλλα συστήματα πληροφοριών της ΕΕ προβλέπει τροποποιήσεις στις νομικές πράξεις σύστασης των συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ που είναι απαραίτητα για την καθιέρωση της διαλειτουργικότητάς τους με το ETIAS, καθώς και προσθήκη αντίστοιχων διατάξεων στον ίδιο τον κανονισμό, και ότι η Επιτροπή έχει παρουσιάσει δύο προτάσεις με τις οποίες προσδιορίζονται οι τεχνικές αλλαγές που θα καταστήσουν δυνατή τη λειτουργία του συστήματος ETIAS τροποποιώντας παράλληλα τα νομικά κείμενα των άλλων συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ στα οποία θα έχει πρόσβαση και από τα οποία θα αντλεί πληροφορίες. Σχετικά με το Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων, έλαβε αίτημα από την επιτροπή LIBE (Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου) να εξετάσει τη νομιμότητα των προαναφερόμενων προτάσεων της Επιτροπής και το θέμα ανατέθηκε να εξεταστεί από την υπο-ομάδα BTLE (Συνόρων, Ταξιδίων και Αρχών Επιβολής του Νόμου). Δεδομένου ότι οι προτάσεις αναφέρονται σε τροποποίηση των ισχυουσών νομικών βάσεων των SIS και VIS, η υπο-ομάδα BTLE επικοινώνησε το ζήτημα στις αντίστοιχες ομάδες συντονισμένης εποπτείας (SCGs) με αποτέλεσμα μια οριζόντια συμφωνία για τη σύνταξη σχετικής επιστολής και αποστολή από κοινού και με τις ομάδες SIS, VIS και Eurodac SCG. Η εν λόγω επιστολή, κατόπιν διαβούλευσης, υιοθετήθηκε από την Ομάδα κατά τη συνήθη διαδικασία.

Τέλος, την Ομάδα απασχόλησε το ζήτημα της μελλοντικής συντονισμένης εποπτείας, καθώς, σύμφωνα με το άρθρο 62 παρ. 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725, προβλέπεται συντονισμένη εποπτεία από τον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων και τις εθνικές εποπτικές αρχές προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματική εποπτεία συστημάτων ΤΠ μεγάλης κλίμακας και οργάνων και οργανισμών της Ένωσης. Προς συμμόρφωση με τη διάταξη αυτή το Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων έδωσε εντολή στην υπο-ομάδα BTLE να μελετήσει τον τρόπο υλοποίησης της προαναφερθείσας επιταγής. Το θέμα αναλύθηκε, συζητήθηκε ενώ παρουσιάστηκε στην Ομάδα η πρόταση που ετοίμασε η υπο-ομάδα του BTLE (Συνόρων, Ταξιδίων και Αρχών Επιβολής του Νόμου). Προκρίθηκε η δημιουργία μιας Επιτροπής Συντονισμένης Εποπτείας (αυτόνομο όργανο) στο πλαίσιο του Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων, που θα λειτουργεί σε τρεις σχηματισμούς : 1) αστυνομία και δικαστική συνεργασία σε ποινικά θέματα, 2) έλεγχος συνόρων, άσυλο και μετανάστευση, και 3) λοιπά (IMI – Σύστημα Πληροφόρησης για την Εσωτερική Αγορά).

4.2.5. ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ EURODAC

Η Αρχή συμμετέχει με τακτικό μέλος της στη Συντονιστική Ομάδα για την εποπτεία του συστήματος EURODAC, η οποία συνεδριάζει στο κτήριο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις Βρυξέλλες τουλάχιστον δύο φορές τον χρόνο. Από τον Νοέμβριο του 2019 την προεδρία της Ομάδας για την επόμενη διετή θητεία ανέλαβε η Ελλάδα. Η γραμματειακή υποστήριξη παρέχεται από τον Ευρωπαίο Επόπτη. Αντικείμενο της Ομάδας αυτής είναι η διασφάλιση κοινής προσέγγισης και αντιμετώπισης από τα κράτη μέλη των ζητημάτων που ανακύπτουν στη λειτουργία της βάσης δεδομένων EURODAC. Η βάση αυτή, ως γνωστόν, δημιουργήθηκε κατ' εφαρμογή της Συνθήκης του Δουβλίνου, με τον Κανονισμό (ΕΚ) 2725/2000 σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή της σύμβασης του Δουβλίνου, προκειμένου να συλλέγονται αποτυπώματα των αιτούντων άσυλο και των παράνομων μεταναστών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και να ταυτοποιούνται ευχερέστερα οι αιτούντες άσυλο κατά τη διαδικασία εξέτασης ασύλου. Δεδομένου ότι οι εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων είναι υπεύθυνες για τη χρήση και εν γένει επεξεργασία των δεδομένων που αποστέλλουν και τα οποία συλλέγονται στην κεντρική βάση και ο Ευρωπαίος Επόπτης για την Προστασία των Δεδομένων για τον έλεγχο της επεξεργασίας στην κεντρική βάση και τη διαβίβαση των δεδομένων στα κράτη μέλη, συνεργάζονται μεταξύ τους ενεργά στο πλαίσιο των ευθυνών τους, προβαίνουν σε τακτικούς ελέγχους τόσο στην κεντρική βάση όσο και στις αρμόδιες υπηρεσίες των κρατών μελών, διασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό τη συντονισμένη εποπτεία του Eurodac [βλ. άρθρο 32 του Κανονισμού (ΕΕ) 603/2013, σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα και σχετικά με αιτήσεις της αντιπαραβολής με τα δεδομένα Eurodac που υποβάλλουν

οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών και η Ευρωπόλ για σκοπούς επιβολής του νόμου και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1077/2011 σχετικά με την ίδρυση Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης].

Στη διάρκεια του 2019 πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις. Στις συνεδριάσεις της Ομάδας παραβρέθηκαν εκπρόσωποι του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (eu-LISA) και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής - Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων (DG Home), προκειμένου να ενημερώσουν κατά τη συνήθη πρακτική την Ομάδα σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις. Ειδικότερα, εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καλείται σε κάθε συνάντηση προκειμένου να ενημερώσει σχετικά με την πορεία της αναθεώρησης του Κανονισμού «Eurodac» [Κανονισμό (ΕΕ) 603/2013] επί της βάσης της πρότασης της Επιτροπής του έτους 2016, η οποία είχε προκαλέσει προβληματισμό στην Ομάδα, καθώς με την πρόταση αυτή διευρύνεται το πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού πέραν των θεμάτων ασύλου, αποσκοπώντας στη χρησιμοποίηση του συστήματος για τον εντοπισμό μεταναστών στο έδαφος της ΕΕ και για τις διαδικασίες επιστροφής τους. Ο εκπρόσωπος της ΕΕ γνωστοποίησε στην Ομάδα ότι καθώς η ρουμανική προεδρία δεν είχε λάβει εντολή να συνεχίσει την αναθεώρηση του Κανονισμού, δεν υπάρχει πλέον κάποια εξέλιξη στο νομοθετικό πεδίο. Σε σχετική ερώτηση αποσαφηνίστηκε ότι επειδή η πρόταση του νέου Κανονισμού συνδέεται στενά με άλλες νομοθετικές πρωτοβουλίες και εξελίξεις στο πεδίο του ασύλου, έχει παγώσει προς το παρόν η μεμονωμένη αυτή πρόταση. Επίσης, η Ομάδα ενημερώθηκε σχετικά με την τρέχουσα συνεργασία της ΕΕ με τον EU-Lisa, οι οποίοι προετοιμάζονται κατάλληλα, ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε αρνητική επίπτωση στη λειτουργία του συστήματος από την αποχώριση του ΗΒ από την ΕΕ (Brexit).

Από την πλευρά του EU-Lisa, παρέστη στις συνεδριάσεις της Ομάδας ο DPO του Οργανισμού, προκειμένου να ενημερώσει για τις τελευταίες εξελίξεις στα ζητήματα του συστήματος Eurodac. Παρουσίασε το επίπεδο της γενικής επίδοσης και λειτουργίας του συστήματος παρέχοντας παράλληλα και κάποια στατιστικά στοιχεία για τη χρήση που γίνεται από τα κράτη μέλη, ιδίως, σχετικά με τον όγκο δεδομένων του συστήματος και τον αριθμό πρόσβασης από τα κράτη μέλη. Επίσης, αναφέρθηκε στο ζήτημα της ποιότητας των δεδομένων (κυρίως αφορά τα βιομετρικά δεδομένα) και τη διενέργεια σχετικής τεχνικής δοκιμής με τη συμμετοχή δύο κρατών μελών, η οποία επέφερε θετικά αποτελέσματα. Επιπλέον, έγινε μνεία στην ετήσια άσκηση κυβερνοασφάλειας, στην οποία ομοίως συμμετέχουν σε εθελοντική βάση κράτη μέλη. Υπενθύμισε δε ότι τον Νοέμβριο του 2019 θα διεξαγόταν ο έλεγχος της κεντρικής βάσης του συστήματος από την αρμόδια εποπτική αρχή ήτοι, τον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων και ότι για τον λόγο αυτόν πραγματοποιούνταν επανεξέταση των συστάσεων που είχε λάβει ο eu-LISA κατά τον τελευταίο έλεγχο. Κατόπιν της ενημέρωσης που πραγματοποιήθηκε, ακολούθησε συζήτηση σχετικά με την ποιότητα των δεδομένων, η οποία κατά κύριο λόγο αφορά στα δακτυλικά αποτυπώματα αλλά και τον τρόπο καθορισμού των εσφαλμένων θετικών αποτελεσμάτων αναζήτησης, ζήτημα που απασχολεί την Ομάδα και που χρήζει στενότερης παρακολούθησης.

Σε συνέχεια συνέργειας της Ομάδας με τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων από το έτος 2018, κατά το οποίο ο Οργανισμός είχε κληθεί σε συνάντηση της Ομάδας και είχε παρουσιάσει έκθεση σχετικά με διενεργηθείσα έρευνα στα βιομετρικά δεδομένα, τα πληροφοριακά συστήματα της ΕΕ (μεγάλες βάσεις δεδομένων) και τα θεμελιώδη δικαιώματα με ιδιαίτερη αναφορά στις επιπτώσεις της συλλογής και τήρησης δεδομένων στον τομέα του ασύλου και μετανάστευσης και με ενδιαφέροντα ευρήματα αναφορικά με το δικαίωμα της πληροφόρησης, η Ομάδα είχε ήδη αποφασίσει να συνεργαστεί με τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων με στόχο την αναζήτηση αποτελεσματικού τρόπου παροχής πληροφοριών στα υποκείμενα των δεδομένων. Προκρίθηκε η εκπόνηση κατευθυντήριων γραμμών, πρότυπου φυλλαδίου-οδηγιών και επεξηγηματικού-παραστατικού βίντεο. Σε εφαρμογή της συνέργειας αυτής κατά τη διάρκεια του 2019 επιτεύχθηκε η σύνταξη φυλλαδίου, το οποίο απευθύνεται στις αρμόδιες εθνικές αρχές ασύλου (και όχι στα ίδια τα υποκείμενα) σε γλώσσα μη τεχνική και δίχως νομική ορολογία. Ειδικότερα, το φυλλάδιο αυτό είναι γραμμένο με απλό και εύληπτο τρόπο, ώστε να είναι άμεση, εύχρηστη και ευνόητη η κοινολόγηση του μηνύματος αναφορικά με την πληροφόρηση που πρέπει να παρέχεται στα υποκείμενα τη χρονική στιγμή της δακτυλοσκόπησης. Κατόπιν σχολίων και συζήτησης, το φυλλάδιο έλαβε την τελική του μορφή και αποφασίστηκε να μεταφραστεί σε όλες τις γλώσσες των κρατών μελών, ώστε να υιοθετηθεί επίσημα από την Ομάδα, να αποσταλεί στις αρμόδιες εθνικές αρχές και να αναρτηθεί στις ιστοσελίδες των εθνικών αρχών προστασίας δεδομένων, της Ομάδας Συντονισμένης Εποπτείας και του Οργανισμού.

Η Ομάδα ήδη από το 2017 και στο πλαίσιο της υλοποίησης κάποιων εκ των προγραμματισμένων δραστηριοτήτων της είχε αποφασίσει τη διενέργεια ελέγχου αναφορικά με την άσκηση των δικαιωμάτων των υποκειμένων βάσει ερωτηματολογίου, που είχε συνταχθεί από τη Γραμματεία και υιοθετηθεί κατόπιν συζήτησης και σχολίων από την Ομάδα. Εν συνεχεία, τα μέλη της Ομάδας ανέλαβαν να το προωθήσουν στις αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες προκειμένου να ληφθούν απαντήσεις και πληροφορίες, να συμπληρωθεί το ερωτηματολόγιο και να ακολουθήσει η σχετική αξιολόγηση. Απώτερος στόχος ήταν, με βάση τις απαντήσεις που θα δίνονταν, να συνταχθούν πορίσματα και συστάσεις αναφορικά με τον τρόπο και τη διαδικασία άσκησης των δικαιωμάτων, καθώς και την αποτελεσματικότητα ή/και τυχόν ανεπάρκεια των προβλεπόμενων διαδικασιών. Το εν λόγω ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει ένα εισαγωγικό σημείωμα για τα δικαιώματα των υποκειμένων, ένα δεύτερο μέρος που αναφέρεται στο νομικό πλαίσιο του συστήματος Eurodac, ένα τρίτο μέρος που αφορά στη μεθοδολογία και το τελευταίο που περιλαμβάνει σειρά στοχευμένων ερωτήσεων. Εν τέλει, η συγκέντρωση των ερωτηματολογίων από τα κράτη μέλη της Ομάδας (συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας) και η εκπόνηση σχετικής έκθεσης, η οποία περιλαμβάνει συμπεράσματα και συστάσεις ολοκληρώθηκε τον Νοέμβριο 2019. Ακολούθησε η δημοσιοποίηση και ανάρτησή της στην ιστοσελίδα της Ομάδας.

Επίσης, η Ομάδα συνέχισε στο έτος αυτό να διαβουλεύεται σχετικά με την κατάρτιση του νέου σχεδίου δράσης της, το οποίο θα καθορίσει τις προτεραιότητες και τις πρωτοβουλίες για το έργο της στη διετία 2019-2021. Το σχέδιο δράσης παγίως περιλαμβάνει ένα εισαγωγικό μέρος, ένα γενικό μέρος που περιγράφει την αποστολή της Ομάδας, το τρίτο που αναφέρει τη διαδικασία και τον τρόπο λειτουργίας και το τελευταίο μέρος το οποίο προσδιορίζει τα θέματα με τα οποία θα ασχοληθεί η Ομάδα. Στο σχέδιο δράσης αυτό, που υιοθετήθηκε το 2019 κατόπιν διαλογικής συζήτησης, αποφασίστηκε να ενταχθούν τα εξής θέματα: παρακολούθηση των εξελίξεων για την αναθεώρηση του Κανονισμού Eurodac (θέμα το οποίο παραμένει τα τελευταία χρόνια στα εκάστοτε σχέδια δράσης), τα δικαιώματα των υποκειμένων, συνεργασία με τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, πρόσβαση των αρχών επιβολής του νόμου –συμπεριλαμβανομένης της Europol– στο σύστημα, διαβούλευση σχετικά με το εθνικό αντίγραφο της βάσης δεδομένων του Ηνωμένου Βασιλείου στη μετά το Brexit εποχή, ζητήματα που πρέπει να αναδειχθούν και να μελετηθούν όσον αφορά στους ελέγχους σε εθνικό επίπεδο, επιπτώσεις από τη νομοθεσία για τη διαλειτουργικότητα (interoperability), το θέμα των εσφαλμένων θετικών αποτελεσμάτων αναζήτησης και, τέλος, δράσεις της Ομάδας αναφορικά με τη συντονισμένη εποπτεία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων (EDPB).

Η Ομάδα ασχολήθηκε περαιτέρω με την Πρόταση για Κανονισμό που θεσπίζει κριτήρια πρόσβασης σε πληροφοριακά συστήματα της ΕΕ για τους σκοπούς του ETIAS (ευρωπαϊκό σύστημα πληροφοριών και αδείας ταξιδίου). Συγκεκριμένα, αντικείμενο συζήτησης αποτέλεσε το γεγονός ότι ο Κανονισμός ETIAS (ΕΕ) 2018/1240 για τη διαλειτουργικότητα με άλλα συστήματα πληροφοριών της ΕΕ προβλέπει τροποποιήσεις στις νομικές πράξεις σύστασης των συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ που είναι απαραίτητα για την καθιέρωση της διαλειτουργικότητάς τους με το ETIAS, καθώς και προσθήκη αντίστοιχων διατάξεων στον ίδιο τον κανονισμό καθώς και ότι η Επιτροπή έχει παρουσιάσει δύο προτάσεις με τις οποίες προσδιορίζονται οι τεχνικές αλλαγές, που θα καταστήσουν δυνατή τη λειτουργία του συστήματος ETIAS τροποποιώντας παράλληλα τα νομικά κείμενα των άλλων συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ στα οποία θα έχει πρόσβαση και από τα οποία θα αντλεί πληροφορίες. Σχετικά με το Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων (EDPB) έλαβε αίτημα από την επιτροπή LIBE (Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου) να εξετάσει τη νομιμότητα των προαναφερόμενων προτάσεων της Επιτροπής και το θέμα ανατέθηκε να εξεταστεί από την υπο-ομάδα BTLE (Συνόρων, Ταξιδίων και Αρχών Επιβολής του Νόμου). Δεδομένου ότι οι προτάσεις αναφέρονται σε τροποποίηση των ισχυουσών νομικών βάσεων των SIS και VIS η υπο-ομάδα επικοινώνησε το ζήτημα στις αντίστοιχες ομάδες συντονισμένης εποπτείας (SCGs) με αποτέλεσμα μια οριζόντια συμφωνία για τη σύνταξη σχετικής επιστολής και αποστολή από κοινού και με τις ομάδες SIS, VIS και Eurodac SCG. Μολονότι το σύστημα Eurodac δεν επηρεάζεται άμεσα, καθώς δεν έχει ολοκληρωθεί η νομοθετική πρωτοβουλία αναθεώρησής του, καθώς και

του συνόλου της νομοθεσίας για το άσυλο, η Ομάδα αποφάσισε να συμμετάσχει στην κοινή αυτή δράση. Η εν λόγω επιστολή, κατόπιν διαβούλευσης, υιοθετήθηκε από την Ομάδα κατά τη συνήθη διαδικασία.

Τέλος, την Ομάδα απασχόλησε το θέμα της μελλοντικής συντονισμένης εποπτείας, καθώς, σύμφωνα με το άρθρο 62 παρ. 2 για τη συντονισμένη εποπτεία από τον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων και τις εθνικές εποπτικές αρχές του νέου Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725, «Όταν ενωσιακή πράξη παραπέμπει στο παρόν άρθρο, ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων και οι εθνικές εποπτικές αρχές, εντός του πεδίου των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, συνεργάζονται ενεργά στο πλαίσιο των ευθυνών τους προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματική εποπτεία συστημάτων ΤΠ μεγάλης κλίμακας και οργάνων και οργανισμών της Ένωσης». Προς συμμόρφωση με τη διάταξη αυτή το Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων έδωσε εντολή στην υπο-ομάδα BTLE να μελετήσει τον τρόπο υλοποίησης της προαναφερθείσας επιταγής. Το θέμα αναλύθηκε, συζητήθηκε ενώ παρουσιάστηκε στην Ομάδα η πρόταση που ετοίμασε η υπο-ομάδα του BTLE. Προκρίθηκε η δημιουργία μιας Επιτροπής Συντονισμένης Εποπτείας (αυτόνομο όργανο) στο πλαίσιο του Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων, που θα λειτουργεί σε τρεις σχηματισμούς: 1) αστυνομία και δικαστική συνεργασία σε ποινικά θέματα, 2) έλεγχος συνόρων, άσυλο και μετανάστευση, και 3) λοιπά (IMI – Σύστημα Πληροφόρησης για την Εσωτερική Αγορά). Σημειώθηκε ότι επειδή έχει παγώσει προς το παρόν η αναθεώρηση του Κανονισμού Eurodac, η Ομάδα Eurodac δεν περιλαμβάνεται άμεσα στη νέα αυτή επιτροπή. Ωστόσο, καθώς το προτεινόμενο αναθεωρημένο κείμενο θα προβλέπει συντονισμένη εποπτεία, εν τέλει θα ενταχθεί στην προαναφερθείσα επιτροπή.

4.3. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΟΔΟΣ

Η Διεθνής Σύνοδος των Αρχών και Επιτρόπων Προστασίας Δεδομένων, η οποία λαμβάνει χώρα κάθε έτος το φθινόπωρο, χωρίζεται σε δύο μέρη: α. την Ανοικτή Σύνοδο, που έχει μορφή διεθνούς συνεδρίου και στην οποία μετέχουν εκτός των επισήμων εθνικών φορέων προστασίας δεδομένων και εκπρόσωποι του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, μη κυβερνητικών οργανώσεων, καθώς και της ερευνητικής κοινότητας, και β. την Κλειστή Σύνοδο, στην οποία μετέχουν μόνο οι Αρχές ή οι Επίτροποι Προστασίας Δεδομένων και κατά τη διάρκεια της οποίας συζητούνται και υιοθετούνται σχετικές με το αντικείμενο της Ανοικτής Συνόδου Διακηρύξεις.

Η 41η Διεθνής Σύνοδος διοργανώθηκε από την Αλβανική Αρχή Προστασίας Δεδομένων, στα Τίρανα, στις 21-24 Οκτωβρίου 2019. Το θέμα της Συνόδου ήταν «Σύγκλιση και συνδεσιμότητα: αύξηση του παγκόσμιου επιπέδου προστασίας δεδομένων στην ψηφιακή εποχή – Convergence and connectivity: raising global data protection standards in the digital age».

Η Κλειστή Σύνοδος πραγματοποιήθηκε τις δύο πρώτες ημέρες και αρχικά ασχολήθηκε με τη διαμόρφωση στρατηγικής για τα επόμενα δύο έτη, αξιοποιώντας και τα αποτελέσματα προηγούμενων σχετικών διαβουλεύσεων, με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων μελών. Η στρατηγική αυτή αναλύεται σε τρεις πυλώνες, την ανάπτυξη οικουμενικών πλαισίων προστασίας δεδομένων, την ενίσχυση της συνεργασίας

μεταξύ των μελών στην επιβολή του νομικού πλαισίου προστασίας δεδομένων και τον προσδιορισμό θεμάτων πολιτικής προτεραιότητας. Ως αντίστοιχες στρατηγικές προτεραιότητες προσδιορίστηκαν οι εξής: η προώθηση παγκόσμιων ρυθμιστικών πλαισίων προστασίας δεδομένων, η μεγιστοποίηση της «φωνής» και επιρροής της Διεθνούς Συνόδου στη διαμόρφωση της ψηφιακής ατζέντας μέσω και της ανάπτυξης σχέσεων με άλλους διεθνείς οργανισμούς και πρωτοβουλίες και η ανάπτυξη ικανοτήτων για την υποστήριξη των μελών σε ειδικά θέματα.

Σε συνέχεια σχετικού ψηφίσματος της Συνόδου του περασμένου έτους, μία ενότητα αφιερώθηκε στην τεχνητή νοημοσύνη, όπου παρουσιάστηκαν και συζητήθηκαν σχετικά τεχνολογικά ζητήματα υπό το πρίσμα της ηθικής και των ρυθμιστικών πλαισίων προστασίας δεδομένων. Μία δεύτερη ενότητα είχε ως αντικείμενο την παρουσίαση εμπειριών των μελών σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία εποπτικών αρχών προστασίας δεδομένων. Πέραν των προαναφερόμενων, η Κλειστή Σύνοδος υιοθέτησε ψηφίσματα ή διακηρύξεις στα ακόλουθα θέματα:

1. Προώθηση νέων και μακροπρόθεσμων μέσων και συνεχιζόμενων νομικών προσπαθειών για αποτελεσματική συνεργασία στη διασυνοριακή επιβολή των ρυθμίσεων προστασίας δεδομένων.

2. Ιδιωτικότητα ως θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα και προϋπόθεση άσκησης άλλων θεμελιωδών δικαιωμάτων.

3. Υποστήριξη και διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ εποπτικών αρχών προστασίας δεδομένων, αρχών προστασίας του καταναλωτή και επιτροπών ανταγωνισμού για την επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας δεδομένων στην ψηφιακή οικονομία.

4. Αντιμετώπιση του ανθρώπινου σφάλματος σε παραβιάσεις προσωπικών δεδομένων.

5. Κοινωνικά μέσα και βίαιο εξτρεμιστικό περιεχόμενο.

Η Ανοικτή Σύνοδος, η οποία πραγματοποιήθηκε τις τελευταίες δύο ημέρες, είχε ως θεματικές ενότητες μεταξύ άλλων και τις ακόλουθες:

- Παγκόσμια σύγκλιση στις νομοθεσίες προσωπικών δεδομένων: πού παρατηρούνται συγκλίσεις και ποια πρόοδος έχει επιτευχθεί στην κατεύθυνση κοινών κανόνων.
- Αντιμετώπιση της παγκόσμιας πρόκλησης στην ιδιωτικότητα που συνιστούν επιχειρηματικά μοντέλα που βασίζονται στα δεδομένα.
- Προστασία δεδομένων και ανταγωνισμός στο ρυθμιστικό πεδίο της ψηφιακής οικονομίας: από τη θεωρία στην πράξη.
- Λογοδοσία - η παγκόσμια γέφυρα για υψηλό επίπεδο προστασίας δεδομένων.
- Μελλοντικές προκλήσεις για εποπτικές αρχές και υπευθύνους προστασίας δεδομένων.

Περισσότερες πληροφορίες για τις διεθνείς συνόδους και τα κείμενα των διακηρύξεων-ψηφισμάτων που υιοθετήθηκαν βρίσκονται στην ιστοσελίδα http://globalprivacyassembly.org/document-archive/adopted-resolutions/.

Για την 41η Διεθνή Σύνοδο, μπορείτε να δείτε και την ιστοσελίδα https://privacyconference2019.info/.

Η 42η Διεθνής Σύνοδος 2020 επρόκειτο να διοργανωθεί από την εποπτική αρχή του Μεξικού, στην πόλη του Μεξικού, ωστόσο, λόγω της πανδημίας, περιορίστηκε σε εξ αποστάσεως Σύνοδο, με κύριο διοργανωτή την εποπτική αρχή του Ηνωμένου Βασιλείου. Το 2021, η Διεθνής Σύνοδος θα πραγματοποιηθεί στην πόλη του Μεξικού, ενώ το 2022 στη Νέα Ζηλανδία.

4.4. ΕΑΡΙΝΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

Στις 9 και 10 Μαΐου 2019 έλαβε χώρα η 29η Εαρινή Σύνοδος των Ευρωπαϊκών Αρχών Προστασίας Δεδομένων, η οποία διεξήχθη στην Τυφλίδα της Γεωργίας. Η Εαρινή Σύνοδος των Αρχών είναι μια κλειστή σύνοδος υπό την έννοια ότι δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι πιστοποιημένες αρχές, ήτοι οι εποπτικές αρχές προστασίας δεδομένων της ΕΕ, καθώς και άλλων χωρών, όπως Ελβετίας και Νορβηγίας, ο Ευρωπαίος Επόπτης, εκπρόσωποι της ΕΕ, του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς και αρχές που πιστοποιήθηκαν ως μόνιμοι παρατηρητές. Οι εκπρόσωποι της ΕΕ, του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς και αρχές που έχουν το καθεστώς του μόνιμου παρατηρητή δεν έχουν δικαίωμα ψήφου.

Στην Εαρινή Σύνοδο του 2019 μετείχαν 90 σύνεδροι από εποπτικές αρχές προστασίας δεδομένων, το Συμβούλιο της Ευρώπης, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Σύνοδος επικέντρωσε τις εργασίες της σε 5 θεματικές ενότητες: σχετικά με τα ακόλουθα:

- το πρώτο έτος ισχύος του Γενικού Κανονισμού,
- την αναθεωρημένη Σύμβαση 108 (Convention 108+),
- την προστασία δεδομένων ανηλίκων,
- την προστασία δεδομένων στους διεθνείς οργανισμούς και
- το μέλλον της Εαρινής Συνόδου.

Επίσης, έγιναν παρουσιάσεις αναφορικά με δραστηριότητες δικτύων προστασίας δεδομένων, όπως η Ένωση Γαλλόφωνων Αρχών προστασίας δεδομένων, οι εποπτικές αρχές της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, η Ομάδα του Βερολίνου (Διεθνής Ομάδας Εργασίας για την Προστασία Δεδομένων Τηλεπικοινωνιών), η Διεθνής Σύνοδος, καθώς και η Ομάδα Εργασίας για την ανταλλαγή εμπειριών από την εξέταση υποθέσεων σχετικών με την προστασία προσωπικών δεδομένων (Case Handling Workshop).

Η Κροατία ορίσθηκε ως η χώρα φιλοξενίας και οργάνωσης της επόμενης Εαρινής Συνόδου, η οποία ωστόσο λόγω πανδημίας μετατέθηκε για τον Μάϊο 2021.

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε την ιστοσελίδα της Εαρινής Συνόδου https://www.coe.int/en/web/data-protection/-/european-conference-of-data-protection-authoriti-1.

4.5. ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (CASE HANDLING WORKSHOP)

Η Αρχή συμμετέχει στην Ομάδα εργασίας για την ανταλλαγή εμπειριών από την εξέταση υποθέσεων προστασίας προσωπικών δεδομένων (Case Handling Workshop) που διοργανώνεται κάθε χρόνο από κράτη μέλη και εποπτικές αρχές στην Ευρώπη (συμπεριλαμβανομένων χωρών εκτός ΕΕ όπως το Μαυροβούνιο, η Αλβανία, η Τουρκία, η Σερβία, η Κροατία κ.λπ.). Η Ομάδα αποτελεί ένα εσωτερικό φόρουμ συνεργασίας (εργαστήριο) μεταξύ όλων των Αρχών Προστασίας Δεδομένων της ΕΕ, με σκοπό την ανταλλαγή εμπειριών και τη συζήτηση πρακτικών θεμάτων που ανακύπτουν κατά τον χειρισμό καταγγελιών και αιτημάτων σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων. Τα θέματα προηγούμενων εργαστηρίων περιλαμβάνουν το δικαίωμα στη λήθη από τις μηχανές αναζήτησης, την επεξεργασία δεδομένων από ιδιωτικούς ανακριτές, τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης, την πιστοληπτική βαθμολόγηση και τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Η ελληνική Αρχή έχει φιλοξενήσει τη συνάντηση της ομάδας τον Νοέμβριο του 2006.

Τα θέματα του τελευταίου εργαστηρίου, που διοργανώθηκε από τον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων (European Data Protection Supervisor) στις Βρυξέλλες στις 28 και 29 Νοεμβρίου 2019, και στο οποίο έλαβε μέρος η Αρχή με συμμετοχή ελεγκτή, περιλάμβαναν τη χρήση παρόχων υπηρεσιών πληροφορικής από δημόσιους οργανισμούς, την άρνηση εξυπηρέτησης βάσει του άρθρου 57 παρ. 4 ΓΚΠΔ, τη διαχείριση υποθέσεων υπό το άρθρο 56 παρ. 2 ΓΚΠΔ, την εκτίμηση αιτημάτων για προηγούμενη διαβούλευση βάσει του άρθρου 36 παρ. 3 ΓΚΠΔ, τα συστήματα πιστοληπτικής αξιολόγησης και τους διαμεσολαβητές δεδομένων (data brokers), καθώς και θεωρήσεις διαφορετικών επιλογών κατά την άσκηση των ελεγκτικών και διορθωτικών εξουσιών των Αρχών στο πλαίσιο του άρθρου 58 του ΓΚΠΔ. Στο εργαστήριο δημιουργήθηκαν ομάδες, οι οποίες αναδιατάσσονταν, με σκοπό τη διαρθρωτική ώσμωση από τους συμμετέχοντες, οι οποίοι σε κάθε θεματική ενότητα αντάλλαζαν απόψεις και πρακτικές και πρότειναν τη μέθοδο διεκπεραίωσης των σχετικών ασκήσεων, τόσο επί υποθετικών όσο και επί πραγματικών σεναρίων ελέγχου και οι οποίες αξιολογούνταν από τους εισηγητές των θεμάτων και από τους λοιπούς συμμετέχοντες.

Έκδοση: Αρχη Προστασιας Δεδομενων Προσωπικου Χαρακτηρα
Επιμέλεια έκδοσης: Διεύθυνση Γραμματείας

Κηφισίας 1-3, 11523 Αθήνα
www.dpa.gr | e-mail: contact@dpa.gr

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

ΚΗΦΙΣΙΑΣ 1-3, 115 23 ΑΘΗΝΑ
www.dpa.gr, e-mail: contact@dpa.gr